ISSN 1331-9124

Blaženi Alojzije Stepinac

»Lako bi se srce naše moglo pokolebati ako svoju sićušnu ljudsku volju ne sakrijemo u Božju volju.«

(Bl. A. STEPINAC, *Pismo p. Srećku Majstoroviću, OFM*, Krašić, 12. *siječnja* 1960.)

God. XV. (2008.) 8. svibnja | GLASNIK POSTULATURE | Broj 2. | Cijena 10 kn

- **110. obljetnica rođenja bl. Alojzija Viktora Stepinca**
- **Teološki podlistak**
- **Stepinčevo 2008.**
- **Posljedice Bleiburga (3)**
- **Euharistijski kongres u Petrinji**
- **Kronika**
- **Svjedočanstva**
- **Blaženik u Jastrebarskom**
- **Vilim Cecelja**
- **Vranekovićev dnevnik**

BLAŽENI ALOJZIJE STEPINČE, MOLI ZA NAS

PAPINA RIJEČ

I mi možemo susresti i upoznati uskrsloga Krista

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 26. ožujka 2008.

Papa Benedikt XVI. u enciklici: Bog je ljubav progovorio je i o crkvi koju oživljava ljubav što je pobuđuje Duh Kristov, a „ta ljubav ne pruža ljudima samo materijalnu pomoć, već također okrjepu i brigu za dušu, što je često potrebnije od materijalne pomoći".

Draga braćo i sestre!

»*Et resurrexit tertia die secundum Scripturas* - uskrsnuo je treći dan po Pismima.« Svake nedjelje izgovarajući Vjerovanje ponavljamo svoju ispovijest vjere u Kristovo uskrsnuće, iznenađujući događaj koji predstavlja središte kršćanstva. U Crkvi se sve razumije polazeći od toga velikog otajstva koje je promijenilo tijek povijesti i koje se uprisutnjuje u svakom euharistijskom slavlju. Postoji, međutim, liturgijsko vrijeme u kojem je ta središnja stvarnost kršćanske vjere, u svome doktrinalnom bogatstvu i neiscrpnoj životnosti, na osobit način predočena vjernicima, kako bi je još bolje otkrili i vjernije živjeli: to je vazmeno vrijeme. Svake godine, u »Svetom trodnevlju Krista raspetoga, umrloga i uskrsloga«, kako ga naziva sveti Augustin, Crkva ponovno, u ozračju molitve i pokore, prolazi kroz završne trenutke Isusova zemaljskoga života: njegovu osudu na smrt, uspinjanje na Kalvariju noseći križ, njegovu žrtvu radi našega spasenja, njegovo polaganje u grob.

"Trećega dana", pak, Crkva ponovno proživljava uskrsnuće: to je Vazam, Isusov prelazak iz smrti u život, u kojemu se u punini ostvaruju drevna obećanja. Cjelokupna liturgija vazmenoga vremena pjeva zbog sigurnosti i radosti Kristova uskrsnuća.

Draga braćo i sestre, moramo neprestano obnavljati svoje prianjanje uz Krista umrloga i uskrsloga za nas: njegov Uskrs i naš je Uskrs, jer nam je u uskrslome Kristu dana sigurnost našeg konačnog uskrsnuća. Vijest o njegovu uskrsnuću iz mrtvih ne stari i Isus je uvijek živ, a živo je i njegovo evanđelje. »Vjera kršćana« - govori sveti Augustin - »jest uskrsnuće Kristovo.« *Djela apostolska* jasno to razlažu: Bog Isusa "pred svima ovjerovi uskrisivši ga od mrtvih" (17,31). Nije doista bila dovoljna smrt da bi se dokazalo da je Isus stvarno Sin Božji, očekivani Mesija. Koliko li je onih koji su kroz povijest posvetili svoj život nekoj stvari za koju su držali da je ispravna i umrli! Gospodinova smrt pokazuje ogromnu ljubav kojom nas je on ljubio sve do toga da se za nas žrtvuje; no samo je uskrsnuće "ovjerovljenje", sigurnost da je ono što on tvrdi istina. Uskrisivši ga, Otac ga je proslavio. Sveti Pavao ovako piše u *Poslanici Rimljanima*: »Ako ustima ispovijedaš da je Isus Gospodin, i srcem vjeruješ da ga je Bog uskrisio od mrtvih, bit ćeš spašen« (10,9).

Važno je naglasiti ovu temeljnu istinu naše vjere, čija je povijesna istinitost široko dokumentirana, premda danas, kao i u prošlosti, ne nedostaje onih koji je na različite načine stavljaju u sumnju ili čak niječu. Slabljenje vjere u Isusovo uskrsnuće kao svoju posljedicu ima i slabljenje svjedočanstva vjernika. Doista, ako u Crkvi oslabi vjera u uskrsnuće, sve se zaustavlja, sve se raspada. S druge strane, prianjanje srcem i umom uz Krista umrloga i uskrsloga mijenja život i rasvjetljuje cjelokupno postojanje osoba i naroda. Ne daje li upravo sigurnost u Kristovo uskrsnuće hrabrost, proročku smjelost i ustrajnost mučenicima svakoga vremena? Nije li susret sa živim Isusom ono što obraća i privlači tolike muškarce i žene, koji od početaka kršćanstva ostavljaju sve da bi ga slijedili i vlastitim životom služili evanđelju? »Ako Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša« (1Kor 15,14).

Slike na naslovnoj strani:

»Savjest je blaženom Stepincu bila najljepše ogledalo pravde, a Bog je tu nadbiskupovu savjest nagradio izjavom Kristova namjesnika na Mariji Bistrici 3. listopada 1998.«, rekao je mons. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski, predvodeći misno slavlje u Krašiću na Stepinčevo 10. veljače 2008.

* * *

U dane koji su prethodili liturgijskom spomendanu bl.- Alojzija Stepinca i nakon toga spomendana na njegovom su grobu molili brojni vjernici, a neki su si tražeći uslišanja, ponijeli i koju uspomenu.

UREDNIKOVA RIJEČ

Ovaj broj *Glasnika* dolazi čitateljima u ruke dok se s velikom radošću pripremamo za proslavu 110. obljetnice rođenja i 10. obljetnice proglašenja blaženim zagrebačkoga nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca. Svečana proslava održat će se u Zagrebu 20. i 21. rujna ove godine. Za tu će nas prigodu pohoditi državni tajnik Svete Stolice kardinal Tarcisio Bertone. Bit će to prilika da hrvatski katolici i svi ljudi dobre volje u Republici Hrvatskoj pozdrave izaslanika Benedikta XVI. i dublje se zagledaju u najsvjetliji lik Crkve u Hrvata – bl. Alojzija Stepinca.

Ovaj nas broj *Glasnika* upućuje putem vrlina koje su oblikovale duhovni lik našega Blaženika. Prelat teolog Kongregacije za kauze svetaca rekao mi je u jednom razgovoru da »kardinal Stepinac može po autocesti prispjeti k proglašenju blaženim. Njegove krjeposti sjaje poput sunca«. Stoga će dani najavljenih proslava biti prilika da i mi sami postanemo evanđeoski razboriti i biblijski mudri kako bismo živom vjerom, pouzdani u nadi i djelatni u ljubavi, mogli poput njega biti »vjerna slika Dobroga Pastira, koji je zemljom prošao čineći dobro i ozdravljao svaku nemoć u narodu«.

Doista je bl. Stepinac bio pobudna Kristova slika u vremenu kad su se mnoge ideologije i politički sustavi pokušali obračunati s Katoličkom crkvom i čovjekom stvorenim na sliku Božju. A to je naš Blaženik tako jasno izrekao braneći ljudski život za vrijeme 2. svjetskog rata kad je opominjao vojnike i druge vjernike da ne diraju čovjeka i ne nanose mu nepravde, jer tko bi dirnuo čovjeka »dira samu zjenicu Božjega oka«. Prožet, naime, velikom i živom vjerom u Boga, on je usred ratnih strahota i protivština imao hrabrost braniti dostojanstvo i pravo na život ljudske osobe jer je čovjek stvoren na sliku Božju, jer je stvorenje Božje, govoreći: »Ne ubij!« Tako je i u govoru pripravnicima vojne akademije u crkvi sv. Antuna u Zagrebu 31. listopada 1941. rekao: »Jer tko bi se usudio da s prezirom ili omalovažavanjem gleda onoga koji je živa slika živoga Boga, a to je svaki čovjek, to su svi ljudi bez razlike, za koje stoji pisano: *Qui tetigerit vos, tangit pupillam oculi mei!* - Tko bude dirnuo vas, dira zjenicu oka moga! (Zah 2, 12)«.[1]

Znamo da je Bog duh i da nema očiju, ali se svojom božanskom zbiljom približio čovjeku omogućivši mu pristup do svoga božanstva.

„Bl. Alojzije Stepinac sa značkom hodočašća u Svetu Zemlju kojom je prigodom, kod blagoslova oltara bl. Nikole Tavelića 25. srpnja 1937. izgovorio ove poticajne riječi: „Bl. N. Taveliću - moli za hrvatski narod. To je molitva za cijeli hrvatski narod, ali i molitva za njegove duhovne i svjetovne vođe. Sveto pismo kaže: 'Ako Gospod ne gradi doma, uzalud ga grade ljudi' (Ps 127, 1). Zato molimo da Bog po zagovoru bl. Nikole duhom svojim napuni naše duhovne i svjetovne poglavare, da vode hrvatski narod Božjim putem. Božjim putem - imajući pred očima ne samo vremeniti cilj, nego i vječni."

Bl. Stepinac je učinio taj zakoračaj u Božju blizinu. Brojni svjedoci na crkvenom sudištu, koje je utvrđivalo njegove vrline, posvjedočiše: »Na njemu se vidjelo da traži Boga i da mu je Bog blizu, da ga krijepi!« Iz te njegove združenosti s Bogom neka svakom čitatelju pritekne ona jakost duha kojom je njegovo srce kucalo za Božju slavu i čast otkupljenoga čovjeka.

O tim se vrlinama našega Blaženika govorilo i svjedočilo i za ovogodišnje Stepinčevo u gotovo svim mjestima i krajevima Domovine i svijeta gdje živi hrvatski čovjek. Zato smo donijeli i brojna izvješća sa slavlja kojima je obilježen njegov liturgijski dan – rođendan za nebo.

Njegova živa vjera u euharistiju želi prodrijeti u naša srca i spomenom na euharistijski kongres u Petrinji 1938. godine otkriti nam »kako milostivi i milosrdni Gospod: hranu daje onima koji ga se boje!« (Ps 111, 2-4) i pobuditi poklon »Kristu Bogu u svetoj Euharistiji da bi nas obasjala sveta milost Njegova bez koje nema života ni napretka nijednom čovjeku, nijednoj obitelji i nijednom narodu«.

Nastavljamo s prikazivanjem strahota koje su prethodile i pratile Blaženikov život povezan s komunističkom strahovladom, ponajprije kroz strahote i žrtvu hrvatskoga naroda nad kojim je po završetku 2. svjetskog rata i tragedije na Bleiburgu izvršen, u svjetskim razmjerima, nezapamćen zločin. Ovdje govorimo o zločinima nad ljudima Blaženikova rodnoga kraja.

Nastavljamo s prikazom životopisa uzor-svećenika Vilima Cecelje i s bilješkama krašićkoga župnika Josipa Vranekovića o životu u Krašiću zasužnjenoga kardinala Stepinca. Uz svjedočanstva o ozdravljenjima i opise događaja koji su obilježili posljednje tromjesečje, najavljujemo pojavljivanje drugog izdanja knjige *Propovijedi o lurdskim ukazanjima* koje je Blaženik održao o 100. godišnjici tih ukazanja, a mogu poslužiti kao izvor spoznaja o samim ukazanjima te o navještaju i obrani kršćanske istine u bezbožnom okruženju.

Lik i djelo blaženoga Alojzija neka nam predoče i brojne fotografije sa svečanosti u čast našega Blaženika ili pak one koje ga prikazuju djelatnoga u Božjem narodu.

U Zagrebu 23. travnja 2008.

dr. sc. Juraj Batelja, postulator

1 ALOJZIJE KARDINAL STEPINAC NADBISKUP ZAGREBAčKI, *Propovijedi, govori, poruke (1941.-1946.)*, izd. Postulatura sluge Božjega Alojzija Stepinca - Zagreb i AGM - Zagreb, Zagreb, 1996., str. 28.

TEOLOŠKI PODLISTAK

Bl. Alojzije Stepinac katoličkom političaru danas

Život i djelovanje Blaženika, u prvome redu svetačka i svjedočanska dimenzija njegova života, otkrivaju nam nekoliko bitnih istina za orijentaciju našega života u današnjem društvu. Zagrebački nadbiskup Stepinac u svom je govoru pred sudom 1946. god. izrekao ovu epohalnu rečenicu: »Povijest će prosuditi da li sam bio u pravu.« Povijest je prosudila: nadbiskup je bio u pravu. Da su njegovi tužitelji i progonitelji bili u krivu; da je sud izrekao presudu neistine i neprava i time počinio epohalnu nepravdu samom Stepincu, Katoličkoj crkvi u Hrvatskoj i čitavom hrvatskom narodu, treba posebno napomenuti samo zbog toga jer ovdje otkrivamo cjelokupnu filozofsko-teološku istinu o čovjeku, o njegovoj duhovno-psihičkoj strukturi, o njegovoj spoznajnoj ograničenosti, i konačno o čovjekovoj zločestoći i grješnosti. Spoznaja ove istine od temeljne je važnosti za naš osobni život i za snalaženje u vremenu u kojem živimo.

Slučaj "Stepinac" dokazuje neoborivo da u svijetu postoji zlo u zlim ljudima i kroz njih; da u svijetu postoji zabluda i laž - opet u ljudima i po njima - i da su sve teorije o tobožnjoj prirodnoj dobroti ili nevinosti ljudskoga bića isprazne želje i iluzije. Za one, koji možda sumnjaju da će istina pobijediti, slučaj "Stepinac" pokazuje ispravnost očekivanja i nadanja da će istina konačno trijumfirati na društvenoj, na nacionalnoj i na svjetskoj razini. Neistina i laž ne će imati završnu riječ niti u povijesti čovječanstva, niti u povijesti hrvatskoga naroda jer Istina nije uvjetovana ekonomsko-društvenim procesima. Istina je objektivna stvarnost, metafizička i Božja stvarnost koju čovjek može prikrivati raznim metodama, ali je ne može ukinuti niti učiniti nepostojećom.

U slučaju "Stepinac" istina glasi da je on nevin, da je čovjek svetog kršćanskog života, a neistina glasi da je Stepinac prekršio civilni i moralni zakon. Ljudi zastupnici neistine zauvijek nestaju u moru nepoznatih, nevrijednih spomena, dok se čovjek življene istine po Božjem zakonu uzdiže na oltar da bude uzor svim budućim pokoljenjima sve dok Crkva, narod Božji, ne dođe do kraja svoga ovozemaljskoga putovanja. Nadbiskup Stepinac imao je u svome grbu lozinku: "U te se uzdam, Gospodine, ne ću se postidjeti dovijeka." Ova se božanska istina ispunila na njemu. Njegov život svjedoči da je Bog

Kip bl. Alojzija Stepinca u kapelici njemu posvećenoj u sklopu bolnice u Varaždinskim Toplicama. U toj je kapelici i ove godine Stepinčevo svečano proslavljeno zahvaljujući vlč. Andriji Jagetiću, bolničkom kapelanu.

vjeran svojim obećanjima; da je vjernost čovjeka Bogu uvijek na blagoslov i na spas i da je Bog onaj koji vodi parnicu nevinih protiv nepravednih sudaca ovoga svijeta. Istina je: Božja pravednost je jedino sigurna i potpuna pravednost; pravednost čovjeka je ograničena i ugrožena grijehom svijeta. Gospodin je onaj koji skida s prijestolja silnike, jer su nasilnici, i koji uzdiže nemoćne. Bog je onaj koji je utemeljio tijek povijesti na principu da prvi budu zadnji i zadnji prvi; da se radosna vijest objavljuje malenima i sakriva pred oholima. Gospodin je onaj koji će konačno učiniti stvarnošću da se sada žalosni vječno raduju; da ovdje prezirani zadobiju svoje potpuno dostojanstvo; da sada progonjeni i mučeni uživaju vječni spas u domu Oca Nebeskoga.

Blaženi Alojzije je nepokolebivo vjerovao u ove istine naše vjere. Stoga se pouzdavao jedino u Gospodina, stoga je velikodušno oprostio svojim progoniteljima, mučiteljima i neprijateljima prepustivši Bogu osvetu za nanesenu nepravdu. Ovi stavovi i postupci dokaz su njegove svetosti, a nama trajni uzor da pođemo istim putem. On nas poziva da budemo spremni oprostiti; da nikoga ne osudimo,

nego sud prepustimo Bogu. Blaženik nas na poseban način poziva na beskompromisnu vjernost i ljubav prema istini.

Lako je uvidjeti da su ove krjeposti i ovi stavovi od posebnoga značenja u demokratskom i pluralističkom društvu. Demokratsko i pluralističko društvo odlikuje se time da u njemu vladaju neizbježni povodi za konflikte na području gospodarstva, kulture, znanosti, etike. To je normalno baš za ono društvo gdje vlada individualna sloboda, gdje je pravom i zakonom zajamčena sloboda misli, sloboda artikuliranja vlastitih interesa, sloboda određivanja vlastitog smjera i ciljeva života. Bez ljudi, koji se odlikuju krjepošću praštanja i traženja oproštenja, i koji se odlikuju krjepošću uvažavanja drugoga u njegovu mišljenju i uvjerenju, takvo društvo ne može opstati. Katolički vjernici i posebice katolički političari mogu biti ohrabreni primjerom i zagovorom bl. Alojzija da i oni nađu snagu živjeti ove krjeposti, tako važne za današnje društvo.

Ovdje treba spomenuti još jednu važnu krjepost koju je blaženik posjedovao do savršenstva i koja je od bitne važnosti za demokratsko-pluralističko društvo: krjepost vjernosti i ljubavi prema istini. Pluralitet društva na neki način nužno "proizvodi" mnogo "istina". Stoga se traži krjepost hrabrosti zastupati javno "svoju istinu", hoću reći: istine svoje kršćanske vjere. Ovo poslanje na poseban je način zadano katoličkom političaru. On će hrabro zastupati svoja katolička uvjerenja u konkretnim pitanjima zajedničkoga života, ne tražeći kompromise u pitanju istine isključivo za volju takozvanoga društvenoga mira. Kada se radi o bitnim pitanjima vjere i morala, politički kompromis nije metoda oblikovanja društveno-državnoga života na osnovi katoličkoga socijalnoga nauka.

Katolički političar - katolik koji je političar - treba imati jakosti i volje suprotstaviti se "duhu vremena", ukoliko u njemu prepoznaje protivnost Evanđelju, Duhu Kristovu, nauku Crkve. To će činiti u dubokom uvjerenju da je jedino Istina pravi put na ostvarivanju zajedničkih humanih i nacionalnih ideala: mira u slobodi, blagostanja sviju u pravednosti, solidarnosti i bratstva u pomirenju i praštanju. U ovom stavu prema Istini blaženi je Alojzije izraziti i odlični uzor. Znamenita je i proročka njegova riječ: »Ako treba za istinu umrijeti, umrijet ćemo.« Samo ovaj stav prema Istini bio je njemu siguran izvor nadahnuća i jakosti suprotstaviti se fašizmu i komunizmu, tim političkim oblicima neistine i moralnoga zla. Slijediti Blaženika u ljubavi i vjernosti prema Istini, to nam je dužnost!

Hvala Vam što čitate i drugima omogućujete primati *Glasnik 'Blaženi Alojzije Stepinac'*. Ako na vrijeme podmirite svoje obveze prema *Glasniku*, on će moći redovito izlaziti i biti vjesnik Blaženikovih vrlina, kojima ga je Bog proslavio za dobro svoje Crkve i hrvatskoga naroda. *Glasnik* može svaki čitatelj i svjedok obogatiti svojim dopisom i uspomenama na kardinala Stepinca ili fotografijom iz njegova života. Ako ste bili dionikom koje svečanosti priređene u njegov spomen, izvijestite o tome putem *Glasnika* sve prijatelje i štovatelje kard. Stepinca.

* * *

Hvala svim čitateljima, štovateljima blaženoga Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta za molitve i darove te za nesebično i velikodušno promicanje glasa svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

* * *

Zahvaljujemo na svjedočanstvima i ohrabrenjima koja su pismenim putem proslijedili brojni čitatelji i Blaženikovi štovatelji.

Budući da nam Zagrebačka banka ne dostavlja redovito imena i prezimena čitatelja i štovatelja bl. Alojzija Stepinca koji uplaćuju svoj dar za postupak njegove kanonizacije ili uplatu za *Glasnik*, molimo čitatelje i štovatelje da nas razumiju i ispričaju ako njihova imena ne donesemo pravodobno u *Glasnikovu* popisu.

* * *

Zahvala za suradnju

Od srca zahvaljujemo svim čitateljima Glasnika koji su nam proslijedili osobne sastavke ili članke već objavljene o bl. Alojziju Stepincu ili pak dokumente pronađene u pismohranama raznih ustanova, a sve sa željom da s njihovim sadržajem upoznamo širi krug Blaženikovih štovatelja.

110. OBLJETNICA ROĐENJA bl. ALOJZIJA VIKTORA STEPINCA

'VELIKA JE MOĆ MAJČINE MOLITVE I NJEZINA BLAGOSLOVA'

Barbara Stepinac, r. Penić, majka bl. Alojzija Stepinca u molitvi. Na izdržavanju kazne u Krašiću Alojzije je majčinu sliku pričvrstio na zid radne sobe tako, da mu pogled s radnog stola bude upravljen u nju. (S. Deverić, crtež olovkom slike Barbare Stepinac, 2003.)

Ove se god. navršava 110. godina od rođenja bl. Alojzija Stepinca. Taj 8. svibnja 1898. bio je u Brezariću, u obitelji Josipa Stepinca i njegove supruge Barbare r. Penić radostan dan. Rodilo im se peto dijete, od njih osmero, i treći sin. Prije Alojzija rodiše im se: Roza, Juro, Josipa, Marko, a poslije njega Štefanija, Mijo i Mato.

Imao je Alojzije i polubraću i polusestre jer je njegov otac Josip, rođen u Brezariću 1854., u braku s udovicom Marijom Matko, imao četvero djece: Josipa, Maksima, Tereziju i Barbaru. Budući da je Marija kratko vrijeme nakon četvrtog poroda umrla, Josip je oženio djevojku Barbaru Penić.

Već sutradan, 9. svibnja krstio ga je krašićki župnik Stjepan Huzek, a kumovali su Stjepan Burja i supruga mu Barbara.

Majka je željela da dječak bude kršten imenom Alojzije. No, zbog običaja da se djetetu dadne ime sveca na čiji se spomendan rodilo, dodaše mu ime Viktor. Znakovito će se to ime pokazati kad završi njegov zemaljski život jer će poprimiti iskonska značenja riječi: **Neporočan - Čist**, **Mučenik - Pobjednik**!

Kad je Barbara ugledala dječaka, odlučila je posvetiti ga Bogu, zasaditi u brazdu svećeničkih zvanja obitelji Stepinac. Stoga je uskoro pred likom Majke Božje Karmelske u Jastrebarskom učinila zavjet »da će tri puta na tjedan postiti i moliti« na nakanu da Alojzije Viktor postane svećenik.

Tu tajnu svoje odluke nije nikome, pa ni sinu, kazivala. On je pak, kao sužanj u Krašiću, o tome posvjedočio 10. siječnja 1952.: »Dok sam još bio dijete u kolijevci, pričala mi mama, dođe u kuću župnik pok. Stjepan Huzek. Mama je stavila preko cijelog pokrivača u zipci na mene veliku svoju krunicu. Opazi to župnik, pa reče: 'Pa kako da ne bude svet kad već sada moli?' Iza rata istom, konačno, kad sam se vratio kao svećenik iz Rima, doznam što je sve učinila moja mama za mene. Punih 50 godina ona je za mene obdržavala post i nemrs svake srijede, petka i subote. Koliko se toga kuhalo i peklo kod nas, kolike svadbe, svečanosti, težaci, gosti, proštenja! Svaki put ona je sve u kuhinji vodila, ali nikada kroz 50 godina nije u te dane okusila mesa i postila je.

Alojzije Stepinac kao srednjoškolac

Počela je to dok sam bio još dijete, a s nakanom da budem svećenik. Dok sam bio na fronti, pronio se glas da sam mrtav, ali ona i dalje posti i moli za mene – na istu nakanu – ne vjeruje da sam mrtvac. Došao sam s ratišta kući. Jedno vrijeme upisao sam se i na agronomski fakultet, onda sve do 1924. godine bio sam kod kuće, radio sve seljačke poslove, ali ona ni tad ne gubi nade, posti i moli na istu nakanu. Ni slutila nije kako je još na fronti, a onda pogotovo nakon povratka, moja čvrsta odluka bila: idem bilo kuda, bilo u koje zvanje, samo u bogosloviju ne! Gledao sam u blizini nekoliko žalosnih primjera svećeničkog života. Bojao sam se zato da ne bih kojom nesrećom krenuo njihovim putem i odlučio sam: radije ne biti svećenik.

(...). I kad sam postao svećenik, ona i dalje posti i moli, sada na nakanu da budem dobar svećenik. I dalje, kad sam bio biskup, ona ne prestaje sa svojim zavjetom sve do svoje smrti. Velika je moć majčine molitve i njezina blagoslova.«

A majka Barbara je na svadbi dobila na poklon sliku Majke Božje Pomoćnice. I ta je slika imala značajnu ulogu u oblikovanju Alojzijeve kršćanske osobnosti. O tome je govorio 24. listopada 1953.: »Svake je godine u svibnju dan i noć gorjela uljanica pred Gospinom slikom u kući. Kad bih se još kao dijete u noći probudio, silno je na mene djelovalo ono upravo čarobno svjetlo pred slikom Bogorodice. Često kasnije u životu, a posebno na ratištu, iskrsla bi

Rodna kuća bl. A. Stepinca

mi pred očima divna slika Marijina, osvijetljena u svibanjskoj noći. Tu sam primio milost da od ranog djetinjstva štujem Bogorodicu.«

Kad mu 11. listopada 1953., na dan presude na komunističkom sudu u Zagrebu 1946., donesoše iz Zagreba krasan album sa slikama Marije iz pojedinih naših svetišta, Blaženik ga je radosno pokazivao i tumačio, osobito 'sliku Gospe s kandilom (maminu sliku)', rekavši: »Da su za nju znali, sigurno bi i nju ovamo uvrstili. Najdraža mi je od svih slika. Još sam u Rimu mislio na nju. No, mama je još bila živa pa joj nisam htio uzeti. Tu je eto ona toliko puta palila ulje. Divno ju je u noći gledati. Ugasi sada svjetlo u sobi. Mala lampica iz kandila samo osvjetljuje tu sliku. Govori: 'Kako je divna. Ne bih je dao ni za što na svijetu!'«

U djetinjstvu, ali i u kasnijem životu, osobito u zatvoru u Lepoglavi i Krašiću ta je slika za nj bila vidljivi znak osobite Bogorodičine zaštite i Božjeg blagoslova. Reče 28. veljače 1952.: »Toliko sam puta u Lepoglavi mislio na ovu sliku i sada je imam tu. Pod njom sam se rodio, pod njom je moja mama za me molila, pod njom ću živjeti, pod njom i umrijeti želim, da i mrtav pod njom ležim.«

A sutradan, 29. veljače nadoda: »Navečer u sobi ugasne svjetlo, a samo svijetli mala električna žarulja stavljena u crvenu čašu pred slikom. 'To je ona ista čaša u kojoj je moja mama svakog svibnja palila ulje. Čudnovato je upravo što je čitava. Malom unuku šogorice Anke ispala je u kuhinji na beton i nije se razbila. Kao da je mene čekala.'«

Župnik Vraneković je tu neposrednost Alojzijeva sjećanja na djetinjstvo opisao i u njegovoj zrelosti, mučeništvu i predanju Bogu: »U mračnoj sobi, malo samo osvijetljenoj od vječnog svjetla, moli. Dočarava si dječje dane.«

Tako je majčina molitva, po zagovoru Božje majke, izvela čudo svećeničkog poziva koji je osvjetlao i njeno lice. Jer, kad ga je župnik Vraneković 25. ožujka 1952. pitao je li ga mons. Stepinac (Matija) poslije 1919. nagovarao za bogosloviju, bl. Alojzije je odgovorio: »Nikada, kao ni mama, ali je zato bilo ovo« – i pokaže sklopljene ruke da je mama za njega molila.

Slika Marije Pomoćnice koju je Alojzijeva majka Barbara donijela u kuću kao svadbeni dar. Na izdržavanju kazne u Krašiću bl. Alojzije je tu sliku čuvao na zidu spavaće sobe da ga pogled na nju podsjeća na vječnost. Zagledan u nju, izgovarajući riječi Očenaša: »Budi volja tvoja«, umro je 10. veljače 1960.

Stoga sjećanje na 110. obljetnicu rođenja bl. Alojzija Stepinca upućuje na vrjednovanje majčinstva, obiteljske molitve, stvaranje kršćanskoga ozračja u obitelji i društvu te svećeništva, za koje bl. Alojzije reče da je »proslava Isusa Krista na zemlji«. (J. B.)

Josip Stepinac, otac bl. Alojzija Stepinca, u narodnoj nošnji koju se nekoć svakodnevno odijevalo, bl. Alojzije kao mladić i radnici na dvorištu rodne kuće u Brezariću oko godine 1923.(Ovu mi je sliku darovao mons. dr. Dragutin Nežić, biskup porečko-pulski, J. Batelja.)

STEPINČEVO 2008.

Zaprešić

Župa sv. Petra apostola iz Zaprešića i ove je godine svečano proslavila spomendan bl. Alojzija Stepinca, svoga utemeljitelja. Župljani ove prve zaprešićke župe pripremali su se za proslavu korizmenom obnovom koju je 7., 8. i 9. veljače predvodio monfortanac Mihovil Filipović u kripti nove crkve sv. Ivana Krstitelja.

Na prvu korizmenu nedjelju 10. veljače, kada je blaženi Alojzije Stepinac rođen za nebo, na župnoj misi koju je predvodio upravitelj župe Ivan Frkonja uz koncelebraciju župnog vikara Matije Pavlakovića i vicerektora zagrebačke bogoslovije Damira Ocvirka svečano je blagoslovljena zastava Molitvene zajednice s likom blaženoga Alojzija Stepinca.

Škropeti

U mjestu Škropeti u župi Motovunski Novaki nedaleko od Pazina svetkovina bl. Alojzija Stepinca proslavljena je svečanom biskupskom misom u subotu 9. veljače u još nedovršenoj crkvi bl. Alojzija Stepinca. Misu je u predvodio porečko-pulski biskup Ivan Milovan u koncelebraciji kancelara biskupije mr. Ilije Jakovljevića, župnika domaćina Marina Mikolića te nekoliko svećenika iz susjednih župa.

Porečko-pulski biskup Ivan Milovan predvodi euharistijsko slavlje 10. veljače 2008. u crkvi bl. Alojzija Stepinca u Škropetima

Izgradnja crkve bl. Alojzija Stepinca u Škropetima započela je 1999. Kamen-temeljac blagoslovio je papa Ivan Pavao II. u Mariji Bistrici 1998. Gradnja je započeta zahvaljujući financijskoj pomoći Biskupskog ordinarijata u Poreču, potpori mještana, iseljenika i privrednih subjekata koji djeluju na tom području. Financijsku potporu pružila je i albanska zajednica muslimanske i katoličke vjeroispovijesti iz Poreča.

Ogulin

U ogulinskoj župi bl. Alojzija Stepinca mnoštvo vjernika svečano je 9. veljače sedmi put proslavilo župnu svetkovinu. Koncelebrirano misno slavlje u privremenom liturgijskom prostoru Društvenog doma u Sabljak Selu, koje se koristi u liturgijske svrhe dok se ne završi nova crkva i pastoralni centar, predvodio je župnik i gvardijan samostana franjevaca trećoredaca na Pehlinu u Rijeci fra Milan Šokčević. Koncelebriralo je 12 svećenika Ogulinskoga dekanata na čelu s ogulinskim župnikom i dekanom mr. Tomislavom Rogićem i mjesnim župnikom fra Marijanom Jelušićem.

Velika Gorica

Spomendan 48. obljetnice smrti bl. Alojzija Stepinca vjernici istoimene novije župe u Velikoj Gorici proslavili su proštenjarski. U svečanoj večernjoj misi slavljenoj na uočnicu, u subotu 9. veljače, vjernici su se u velikom broju okupili u novoj župnoj crkvi Blaženikova imena. Svečano bogoslužje predvodio je Stjepan Podboj, župnik vinkovačke župe sv. Nikole biskupa. Uz župnika Josipa Ružmana, koncelebriralo je svih 12 svećenika dekanata. Pjevao je vinkovački mješoviti župni zbor.

Monte Oliveto

Spomendan bl. Alojzija Stepinca proslavljen je u međunarodnom salezijanskom novicijatu Monte Oliveto u Pinerolu u Italiji. Misno slavlje predvodio je magistar novaka don Carlo Maria Zanotti u koncelebraciji s četvoricom salezijanaca svećenika.

U glasilu Svetišta sv. Ivana Bosca iz svečeva rodnoga mjesta Colle don Bosca povodom spomendana blaženoga Alojzija Stepinca objavljeno je na dvije stranice svjedočanstvo o osobi i djelu blaženoga Stepinca. Autor teksta Paolo Risso iznoseći povijesne činjenice o Blaženikovu životu završava tekst molitvom Gospodinu da nam poda svećenike koji su nalik bl. Alojziju Stepincu koji će nastaviti hrabro svjedočiti vjeru u Isusa Krista.

Osijek

Uoči spomendana hrvatskoga blaženika Alojzija Stepinca i blagdana Gospe Lurdske u župi Preslavnoga Imena Marijina u Osijeku priređena je devetnica. U toj je župi svetište blaženoga Alojzija Stepinca s prvim oltarom u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji podignutim u kardinalovu čast. Devetodnevnu pripremu predvodio je župnik Ivan Jurić i župni vikar Josip Filipović. Završnoga dana

devetnice, na sam Blaženikov spomendan, svečanu koncelebriranu misu predvodio je banjolučki biskup Franjo Komarica.

Liturgijsko pjevanje predvodio je župni zbor mladih pod vodstvom mr. Vesne Jaić.

Zagrebačka katedrala

Svečanim misnim slavljem u zagrebačkoj katedrali proslavljen je 9. veljače spomendan bl. Alojzija Stepinca. Misu je predvodio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, a u koncelebraciji su bili zagrebački pomoćni biskupi Vlado Košić i Valentin Pozaić, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije đakovački i srijemski biskup Marin Srakić, varaždinski biskup Josip Mrzljak, vojni biskup Juraj Jezerinac, mostarsko-duvanjski i trebinjsko-mrkanjski biskup Ratko Perić, prvi tajnik Apostolske nuncijature u Republici Hrvatskoj Henryk Mieczyslaw Jagodzinski, provincijali redovničkih zajednica u Hrvatskoj te stotinjak svećenika.

U propovijedi je kardinal Bozanić podsjetio na riječi sluge Božjega Ivana Pavla II. koji je blaženoga Stepinca nazvao "najsvjetlijim likom" u dugome nizu onih muževa i žena u hrvatskom narodu koji su se isticali življenjem kršćanskih vrlina. Kardinal Bozanić je istaknuo kako ove godine, u kojoj slavimo desetu obljetnicu njegova proglašenja blaženim, zahvaljujemo Bogu za darove koje smo u desetljeću javnoga čašćenja blaženoga Alojzija mogli iskusiti kao pojedinci, kao Crkva i kao narod te sve pozvao da posjete novu Spomen-zbirku iz Blaženikove ostavštine, a posebno da je posjete s djecom i mladima. Kardinal je vjernike zatim detaljnije upoznao sa sadržajem i značenjem spomenutoga spomen-postava posebno se osvrćući na smisao jedne naizgled malene i nebitne riječi koja je trebala Blaženika javnosti prikazati kao zločinca: u toj maloj niječnoj riječi nije zapisana samo optužba, nego i presuda. Taj "ne" je potpis komunističkoga načina razmišljanja i djelovanja. Taj "ne" trag je naknadno dopisanoga odbijanja istine i istinite slike o blaženome Alojziju, rekao je kardinal Bozanić.

Podsjetio je također i na ulogu tadašnjih, ali i današnjih medija koji su izmišljali dokaze, izokretali činjenice, proizvodili tzv. dokumente i dokumentarne materijale te stvarali sveukupni dojam protiv vjernika i njima najvećih svetinja. Kardinal je u nastavku podsjetio da oni koji su u slučaju kardinala Stepinca trebali jamčiti ne samo pravorijek unutar jednoga sramotnoga procesa, nego pravorijek o svjetioniku hrvatske i europske povijesti, oni su, u sprezi s ideologiziranim medijima, dopustili da osuda bude donesena i prije njihove presude i pristali da se odigra predstava koja je postala temeljem novih progonstava i širenja mržnje protiv kršćanstva, drugih religija i njihovih vjernika. Stvarana je "nova" povijest, opravdavajući komunističke zločine koji do danas nisu nazvani pravim imenom niti izliječeni istinom u tkivu hrvatskoga društva. Mediji imaju golemu odgovornost, a jedan njihov dio, vjerojatno zbog nedovoljne stručnosti, interesnih pritisaka i drugih nečasnih razloga, narušava ugled i šteti radu onih medija koji žele svojim dragocjenim služenjem pomoći da u hrvatskom društvu rastu dobri plodovi u zajedničkom nastojanju oko dobra i istinskoga napretka.

Brojna su djeca i mladež o Stepinčevu 2008., okom i srcem promatrali lik bl. Alojzija Stepinca koji ih upućuje prema slavi neba.

Proslavi Stepinčeva u zagrebačkoj katedrali prethodila je trodnevnica. O vjeri, nadi i ljubavi u životu blaženoga Stepinca tijekom trodnevnice su propovijedali mons. Vladimir Stanković, mons. Danijel Labaš i fra Matija Koren.

Zadar

Slaveći 10. obljetnicu proglašenja kardinala Stepinca blaženim njemu posvećena župa na Bilom brigu u Zadru otpočela je proslavu desete obljetnice svoga osnivanja. Nadbiskup Prenđa

Zadarski nadbiskup Ivan Prenđa predvodio je euharistijsko slavlje 10. veljače 2008. u svetištu bl. Alojzija Stepinca na Bilom brigu u Zadru. Pozdravnu riječ njemu i okupljenim hodočasnicima upućuje mons. Šime Perić, župnik.

i župnik mons. Šime Perić, koji je na početku mise uputio pozdravnu riječ, obavijestili su vjernike da se privodi kraju izrada dokumentacije i projekt izgradnje nove župne crkve bl. Alojzija Stepinca, kojima treba i primjeren župno-pastoralni prostor, što će se ostvariti u skorom razdoblju te je uspjeh i te nakane povjeren Stepinčevu zagovoru. Na kraju mise vjernici su počastili i Stepinčevu relikviju.

Brojni vjernici župe Vuka iz Đakovačke biskupije predvođeni svojim župnikom posjetili su Stepinčevu rodnu župu, 27. listopada 2007. (snimio: D. Kučan)

Požega

Blagdan bl. Alojzija Stepinca, suzaštitnika Požeške biskupije, slavljen je u svim njezinim župama, a posebno svečano bilo je u drevnoj požeškoj crkvi sv. Lovre gdje se u oltaru čuvaju zemni ostatci hrvatskoga blaženika. Svečano misno slavlje predvodio je požeški biskup Antun Škvorčević u koncelebraciji s generalnim vikarom biskupije preč. Josipom Krpeljevićem, katedralnim župnikom preč. Markom Pišonićem, kanonicima Stolnoga kaptola te drugim svećenicima i redovnicima.

Nakon završetka misnoga slavlja slijedila je procesija sa svijećama prema špilji Gospe Lurdske u biskupijskom dvorištu.

Varaždinska katedrala

Na blagdan bl. Alojzija Stepinca u nedjelju 10. veljače svečano je proslavljen suzaštitnik Varaždinske biskupije. Misno slavlje u katedrali Uznesenja BDM predvodio je varaždinski biskup Josip Mrzljak, a koncelebriralo je 25 svećenika, dok je u slavlju sudjelovalo mnoštvo vjernika i redovnica više zajednica. Liturgijsko pjevanje predvodio je katedralni zbor "Chorus angelicus" uz orguljašku pratnju mo. Anđelka Igreca, otpjevavši više znakovitih pjesama, među kojima i skladbu "Mučeniče roda moga", posvećenu blaženiku Stepincu, a napisao ju je i uglazbio Varaždinac Zvonimir Klemenčić.

Nakon mise vjernici su se zadržali u molitvi pred relikvijom blaženoga Alojzija povjeravajući mu svoje molitve i utječući se za zagovor u svojim potrebama.

Krašić

Spomendan bl. Alojzija Stepinca u njegovoj rodnoj župi Krašić proslavljen je u nedjelju 10. veljače. Svečano misno slavlje predvodio je mostarsko-duvanjski i trebinjsko-mrkanjski biskup Ratko Perić u koncelebraciji s vojnim ordinarijem Jurjem Jezerincem, mons. Vladimirom Stankovićem te još dvadesetak svećenika. Crkvu i prostor oko nje ispunilo je mnoštvo vjernika pridošlih iz susjednih župa, Zagreba i drugih gradova Hrvatske te iz župe Trn kod Banje Luke.

U svojoj propovijedi, govoreći na poruke Evanđelja 1. korizmene nedjelje, i o prvoj napasti gdje zloduh nagovara Isusa da učini čudo isključivo za svoje tjelesne apetite, biskup Perić je podsjetio kako je i Stepinac bio kušan i napastovan. Oduvijek su se sinovi ovoga svijeta služili metodom "kruha" za pridobivanje crkvenih i duhovnih osoba: Ne ćemo vam nacionalizirati imovinu ako prihvatite naš partijski stav i politički sustav! "Ništa! Neka nose!" Ne mogu nam oteti duše i savjesti! A to bi htjeli! Pravda će vratiti i zgrade i "Vatikan"! »Ne trebaju nam njihove ponude ideoloških udruženja i privilegija!« rekao je biskup Perić citirajući blaženoga Stepinca te podsjetio kako svaki naraštaj ima svoje napasti koje svim i svačim ljude salijeću da se sve rješava samo pomoću kruha: materijalnim sredstvima, podmićivanjem, kuvertama ispod stola.

Vezano uz drugu napast, đavao Isusa nagovara da skoči s vrha Hrama da mu jutarnji klanjatelji i molitelji plješću. Čitajući o montiranom suđenju

Mnoštvo vjernika u crkvi Presv. Trojstva okupilo se i na večernjoj misi na Stepinčevo 2008. u Krašiću (snimio: D. K)

Stepincu, vođenom od 30. rujna do 3. listopada 1946., na 136 stranica teksta preslušavanja, gdje je postavljeno oko 666 pitanja, biskup Perić je istaknuo kako upadaju u oči odgovori nadbiskupa Stepinca: »Ja ne smatram da sam izdao svoju Domovinu. Moja je savjest mirna u tom pogledu. Bile su iznimne prilike, ali glavno je da smo očuvali svoju savjest čistom. Ja sam znao što je moja dužnost i ja sam je izvršio. O tome će jedanput donijeti svoj konačni sud povijest... kada jedanput budu objavljeni svi dokumenti i kada se bude moglo otvoreno, slobodno i ispravno pisati, sve će izaći na vidjelo. Savjest mi je potpuno mirna. Ja ne strepim ni pred kakvom osudom. Nemam se čega stidjeti. Na sve ostajem sasvim miran.«

Savjest je blaženom Stepincu bila najljepše ogledalo pravde, a Bog je tu nadbiskupovu savjest nagradio izjavom Kristova namjesnika u Mariji Bistrici 3. listopada 1998. »Bilo mu je«, rekao je blagopokojni papa Ivan Pavao II., »draže prihvatiti patnju nego li izdati svoju savjest i iznevjeriti obećanje dano Kristu i Crkvi.« No, biskup Perić je upozorio kako svako doba ima svoje idolatrije, slave i reklame, svoje "panem et circenses". Pljesće strastima i akrobacijama, izvikuje u dvoranama i stadionima. Napast je u tome što nam trenutačna strast nudi kratkoročna i kriva rješenja, a trajna savjest dugoročna, vječna. Jučer senzacija, danas banalizacija. Tražimo li slavu od ljudi ili od Boga? Hoćemo li podilaziti strasti ili poštovati savjesti? – to je pravo pitanje! »Hoćemo li slijediti glas vjekovne mudrosti Crkve ili ćemo se boriti za pravo na antirazumne potpise i geste?« upitao je biskup Perić.

Osvrćući se na treću napast biskup Perić je podsjetio kako đavao, otac laži, želi napraviti ugovor s Isusom da će mu dati "sva kraljevstva" pod uvjetom da mu se pokloni. Biskup je podsjetio da je slična bila napast i pred Stepincem. Ponuda nekim svećenicima da se odijele od Rima, bila je indirektna poruka i nadbiskupu u Lepoglavi. Čuli smo i ono famozno objašnjenje iz usta tužitelja braće naše: »Da je Stepinac bio malo elastičniji, nije trebalo procesa. On ga je nametnuo jer je bio politički ograničena osoba.« Eto doživjesmo da tužitelj osobno obrazloži svoju tužbu. Da je, dakle, nadbiskup postupio elastičnije, sve bi bilo drukčije. To je ta rečenica: Sve ćemo ti dati, samo ćeš nas priznati i s nama ugovore sklapati! Sve je tvoje, samo priznaj bezbožnu ideologiju, odobri ideološka svećenička udruženja, prihvati razvode brakova, kukolj ateizma po Hrvatskoj ne priječi!

»Narode vjerni! Držimo se Božjega glasa savjesti i Božjega zakona!« poručio je biskup Perić u nadahnutoj propovijedi te sve preporučio zagovoru blaženoga Alojzija Stepinca.

Na kraju mise u zahvalu za predvođenje misnoga slavlja svima je zahvalio župnik Dragutin Kučan, a predstavnici župe uručili su biskupu Periću odljev kipa bl. Alojzija Stepinca koji se nalazi ispred crkve u Krašiću.

List učenika Osnovne škole "Alojzije Stepinac"

U povodu spomendana bl. Alojzija Stepinca izašao je prvi broj lista učenika Osnovne škole "Alojzije Stepinac" iz Krašića "Lojzek". Na početku lista predstavljena je škola, slijedi kraći životopis bl. Alojzija Stepinca po kojemu je škola dobila ime. Škola posebno obilježava kardinalov blagdan 10. veljače i obljetnicu rođenja 8. svibnja, kada je ujedno i dan škole.

Subotica

U sklopu devetnice Gospi Lurdskoj 10. veljače u subotičkoj Franjevačkoj crkvi svečano je proslavljen spomendan bl. Alojzija Stepinca. Misu je predvodio subotički biskup dr. Ivan Penzeš uz koncelebraciju devetorice svećenika.

Na misi su pjevali združeni zborovi župa Marija Majka Crkve i Sv. Rok te Komorni zbor Collegium Musicum Catholicum uz orguljsku pratnju Kornelija Vizina i ravnanje Miroslava Stantića. Na kraju mise vjernici su poljupcem iskazali počast moćima bl. Alojzija Stepinca.

Spomendan bl. Alojzija Stepinca, od njegova proglašenja blaženim, u Subotici se na razini grada slavi u franjevačkoj crkvi u sklopu devetnice Gospi Lurdskoj, a prethodi mu devetnica koju je ove godine predvodio i propovijedao o. Gracijan Biršić, franjevac iz Osijeka.

Jelenje

Župa sv. Mihovila u Jelenju proslavila je misom i prigodnom akademijom 10. veljače 2008. spomendan hrvatskoga sveca blaženoga Alojzija Stepinca. Misu je predvodio preč. Petar Belanić, bakarski dekan, a propovijedao je vlč. Sanjin Francetić, župnik iz Jelenja.

Nakon misnoga slavlja u crkvi je upriličena prigodna akademija "Alojzije Stepinac u 14 slika" koju su pripremili mladi iz Jelenja. Slikom i riječju prikazali su život blaženog Stepinca. U glazbenom dijelu akademije sudjelovali su župni zbor, KUD "Zvir" iz Jelenja te mladi KUD-a "Sv. Ambrozije" iz Škrljeva.

Koprivnica

Desetodnevna duhovna obnova u župi bl. Alojzija Stepinca u Koprivnici zaključena je u nedjelju 10. veljače kada je središnje misno slavlje na župni blagdan predvodio varaždinski biskup Josip Mrzljak. Suslavili su svećenici Koprivničkog dekanata na čelu s dekanom preč. Blažom Horvatom i mons. Leonardom Markačem, župnikom iz Močila.

U prepunoj dvorani pastoralnoga centra u slavlju su sudjelovali i Josip Friščić, potpredsjednik Hrvatskoga sabora, i Darko Koren, župan Koprivničko-križevačke županije. Liturgijsko pjevanje predvodili su zborovi župe bl. Alojzija Stepinca pod vodstvom Ivane Jaklin. Prije mise mons. Mrzljak predao je župniku Krunoslavu Pačalatu nesvaki-

dašnji dar: purifikatorij – kaležnjak (rupčić) kojim se svojedobno služio blaženi Alojzije Stepinac.

Desetodnevna duhovna obnova u pastoralnom centru na Lenišću za domaće vjernike i one iz susjednih župa započela je 1. veljače trodnevnim duhovnim programom fra Zvjezdana Linića, koji je obuhvaćao izlaganja i slavljenje euharistije s klanjanjem i molitvom za ozdravljenje. Program trodnevnice pratili su domaći zbor "Stepinčeva mladež" i zbor mladih župe Gospe Fatimske. Molitvena zajednica "Novo svitanje" iz splitske župe Blatine Škrape na kraju duhovne obnove održala je prigodni molitveni koncert.

Četvrtoga dana duhovne obnove misu je predvodio Milan Lončarić, župnik iz Virja, petoga dana fra Ivan Široki, župnik iz Kloštra Podravskog, a šestoga dana vlč. Josip Vidović, župnik iz Reke.

Sedmi dan misu je predvodio vlč. Krunoslav Detić, župnik iz Rovišća, a u liturgijskom pjevanju sudjelovali su članovi mješovitih župnih zborova – sudionika prve večeri festivala "Stepinčeve note".

Osmoga dana misu je predvodio vlč. Damjan Koren, predstojnik Ureda za pastoral mladih Varaždinske biskupije. Pjesmom je slavlje obogatio Zbor mladih Varaždinske biskupije, a pridružili su se i članovi drugih zborova mladih koji su bili sudionici druge festivalske večeri. U predvečerje Stepinčeva, devetoga dana duhovne obnove, misu je predvodio vlč. Domagoj Matošević, povjerenik za pastoral mladih Zagrebačke nadbiskupije, uz sudjelovanje sastava, skupina i glazbenika koji su bili sudionici treće večeri festivala.

HKM München

Hrvati najveće hrvatske katoličke misije u iseljeništvu - HKM München proslavili su u nedjelju 10. veljače spomendan hrvatskoga blaženika i zaštitnika svoje misije Alojzija Stepinca. Od 7. do 9. veljače održana je duhovna obnova koju je predvodio dr. fra Ante Vučković, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

U nedjelju 10. veljače održano je središnje misno slavlje u crkvi sv. Mihaela u samom središtu Münchena. Crkva je kao i svake nedjelje bila ispunjena mnoštvom hrvatskih vjernika iz bavarske metropole i okolnih mjesta. Svečano misno slavlje započelo je procesijom u kojoj su nošene moći blagopokojnog kardinala koje se od prošle godine čuvaju u toj velikoj hrvatskoj iseljeničkoj zajednici. U procesiji su sudjelovali folkloraši HKM-a i svećenici. Slavlje su uveličali zborovi HKM pod ravnanjem s. Nikoline Bilić.

Rim

Spomendan blaženoga Alojzija Stepinca proslavljen je 10. veljače u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu. Svečano večernje euharistijsko slavlje predvodio je kardinal Estanislao Esteban Karlić, umirovljeni nadbiskup i metropolit argentinskoga grada Parana. Kardinal Karlić, sin hrvatskih roditelja iz Grižana kraj Rijeke, istaknuti profesor teologije, kasnije nadbiskup metropolit,

Kardinal Karlić propovijeda u crkvi u papinskom Jeronimskom zavodu, 10. veljače 2008.

bio je i predsjednikom Argentinske biskupske konferencije, uzdignut je na kardinalsku čast na konzistoriju 24. studenoga 2007. Koncelebrirali su glavni tajnik Biskupske sinode nadbiskup Nikola Eterović, rektor Zavoda sv. Jeronima mons. Jure Bogdan i više od 80 svećenika na službi ili studiju u Rimu.

Na misi je pjevao zbor Zbor Papinskog instituta za svetu glazbu, izvevši četveroglasno "Missu iubilaris" na hrvatskome jeziku. Zborom je ravnao mons. Valentino Miserachs, predstojnik Instituta. Asistirali su hrvatski bogoslovi iz Rimskoga velikoga sjemeništa i iz Germanicum-Hungaricuma. Uz veleposlanika Republike Hrvatske pri Svetoj Stolici Emilia Marina i veleposlanika u Republici Italiji Tomislava Vidoševića, na misi su bili i veleposlanici Dominikanske Republike, Slovenije, Slovačke, Crne Gore i Argentine akreditirani pri Svetoj Stolici. Crkva sv. Jeronima bila je ispunjena hrvatskim i talijanskim vjernicima. Napose je zapažen velik broj hrvatskih redovnica i bogoslova iz Rima.

Gospić

Hodočašća dekanata Gospićko-senjske biskupije u gospićku katedralu započela su 10. veljače, na 1. korizmenu nedjelju. Prvi je hodočastio Gospićki dekanat, a hodočašće je započelo pobožnošću križnog puta na brdu Vukavi u župi Široka Kula. Slijedilo je pokorničko bogoslužje i misa koju je u katedrali Navještenja BDM predvodio gospićko-senjski biskup Mile Bogović u koncelebraciji sa svećenicima iz Gospićkog dekanata.

Istaknuo je bl. Alojzija Stepinca koji je stajao pred brojnim iskušenjima: sve mu je nuđeno da izda Crkvu i svoju vjeru, a "ostao je vjeran i uspravan kao svjetionik nama".

Trstenik

Župa sv. Ivana Krstitelja na Trsteniku u Splitu proslavila je svetkovinu svoga nebeskoga suzaštitnika bl. Alojzija Stepinca na prvu korizmenu nedjelju 10. veljače. Misno je slavlje predvodio pastoralni suradnik u župi don Alojzije Čondić, a propovijedao je generalni vikar Vojnoga ordinarijata u RH mons. Josip Šantić. Govorio je o borbi dobra i zla, zavodnika i Krista Gospodina koji ga je pobijedio, o korizmenom hodu i ispravnom putu koji su nam pokazali Isus Krist, blaženi Alojzije Stepinac i ostali duhovni velikani.

Liturgijsko pjevanje predvodio je mješoviti župni zbor mladih, a riječ zahvale svim sudionicima slavlja uputio je župnik don Jenko Bulić. U glavnom oltaru župne crkve nalaze se Blaženikove moći pred kojima se vjernici mole i utječu za njegov zagovor.

Cleveland

Proslava Stepinčeva u Clevelandu započela u hrvatskoj crkvi sv. Pavla. Makar se toga dana na grad sručilo veliko nevrijeme, strašan vjetar i veliki snijeg, ipak su vjernici ispunili svoju župnu crkvu tražeći zagovor i zaštitu blaženoga Kardinala. Svetu misu predvodio je župnik, vlč Mirko Hladni. Učenici Škole hrvatskog jezika bili su čitači i predmolitelji molitve vjernika,

Poslije podne u u Domu kardinala Alojzija Stepinca, dvorani najvećeg hrvatskog doma u inozemstvu, koji će uskoro proslaviti svoj srebrni jubilej postojanja, okupila se hrvatska zajednica i nastavila proslavu Stepinčeva prigodnim programom. U programu su sudjelovali: Zbor hrvatske župe sv. Pavla i Mladi hrvatski zbor sv. Pavla te tri društva koje nose ime kardinala Alojzija Stepinca: Hrvatski nacionalni dom, Škola hrvatskog jezika i Hrvatsko nacionalno žensko društvo.

Glavni organizator ove proslave bila je Škola hrvatskog jezika. U programu su uz sve učenike nastupili i učitelji škole, te kapelan vlč. Zvonko Blaško. Glavno predavanje na temu *Kardinal i njegovi poticaji hrvatskom narodu da ustraje u vjernosti Bogu i reprezentiranju hrvatske kulture u dalekom svijetu* održao je župnik vlč. Hladni.

U zabavnom dijelu programa nastupila je Cleveland Junior Tamburica s nekoliko narodnih pjesama i plesom. (Jozefina Jelic)

Cleveland – Hrvatska katolička župa u Clevelandu okuplja se oko slike bl. Alojzija Stepinca čijim je imenom nazvala i najveći katolički dom u svijetu te brojne kulturne i prosvjetne ustanove

Schwenningen

Hrvatska katolička zajednica bl. Alojzije Stepinac u Schwenningenu – Njemačka, koju vodi vlč. Luka Lucić, svećenik vrhbosanske nadbiskupije, svečanim euharistijskim slavljem koje je predvodio dr. Ivo Balukčić, župnik u Odžaku i profesor na Vrhbosanskoj teologiji, proslavila je u nedjelju 10. veljače liturgijski spomendan bl. Alojzija Stepinca. Misno slavlje započelo je procesijom u kojoj su djevojke odjevene u narodne nošnje unijele sliku blaženog Alojzija Stepinca. Nakon misnog slavlja članovi Pastoralnog vijeća priredili su zajednički ručak za sve nazočne.

Za ovogodišnju proslavu Stepinčeva članovi Hrvatske katoličke zajednice u Schwenningenu pripremali su se trodnevnicom koju je također predvodio preč. Balukčić. Tijekom trodnevnice prikazani su filmovi o stradanju Hrvata odžačkog kraja nakon završetka Drugog svjetskog rata i najnoviji film o blaženom Stepincu *Moja je savjest čista.*

Funtana

Iove godine u župi Funtana održana je svečanost o blagdanu bl. Alojzija Stepinca. Slavlje je u nedjelju 10. veljače predvodio mjesni župnik vlč. Mladen Matika. On je u prepunoj crkvi govorio o Blaženiku u smislu nedjeljnoga Evanđelja. Usporedio je Blaženika s Isusom kojega je đavao kušao u pustinji. U misno slavlje uključili su se i veterani NK Hrvace iz okolice Sinja, predvođeni svojim načelnikom Općine Dinkom Bošnjakom, koji su poslije podne odigrali nogometnu utakmicu. (Tomislav Čoga)

Esslingen

U Hrvatskoj katoličkoj misiji u Esslingenu proslavljen je u nedjelju 10. veljače liturgijski spomendan bl. Alojzija Stepinca svečanim misnim slavljem u crkvi sv. Pavla te bratskim druženjem svih sudionika na prigodnom programu i ručku u dvorani Salemer Pfleghof u Starom zatvoru. Prigodnu propovijed održao je župnik iz Ludwigsburga fra Jozo Župić, koji je propovijedao i tijekom trodnevne priprеme.

BLEIBURG I NJEGOVE POSLJEDICE (3)

Piše: J. Batelja

Nastavljamo s prikazivanjem strahota koje su prethodile i pratile život bl. Alojzija Stepinca, a povezane su uz komunističku strahovladu, ponajprije kroz strahote i žrtvu hrvatskoga naroda nad kojim je nakon Bleiburga izvršen u svjetskim razmjerima nezapamćen zločin.

Drugo razdoblje „antifašističke borbe“ ili obračuna sa svima koji zbog uvjerenja nisu mogli ili nisu htjeli prihvatiti komunističku ideologiju i diktaturu slijedilo je i u danima, mjesecima i godinama nakon završetka 2. svjetskog rata.

Stradanja u Federalnoj Hrvatskoj

Stradanja hrvatskoga naroda zaredala su se u samoj Hrvatskoj nakon Titove „Srebrenice“ i pira u Sloveniji. Nakon što su se partizani obračunali s pripadnicima hrvatskih postrojbi i civilima oko Bleiburga, Dravograda, Maribora i drugih gubilišta u Sloveniji, gdje su zarobljenike bez suda ubijali, mitraljirali nad jarugama za protutenkovsko zaprječavanje i bacali u planinske procjepe i jaruge, a druge mrcvarili u kolonama na marševima smrti, započeli su po selima i gradovima ubijati ljude koji su im se činili nepoćudnima. Bila je posrijedi zamisao da se likvidira ne samo većina pripadnika neprijateljskih formacija nego i “cijeli društveni slojevi”.[1]

Bilo je to lice ‘antifašizma jugoslavenskih partizana’, za koji je njemački novinar dr. Carl Gustaf Ströhm ustvrdio da je »do današnjega dana kamuflaža za okrutnu, nemilosrdnu komunističku diktaturu«. On je prvacima te diktature, “u ime humanosti i pravednosti”, postavio pitanje: »Jeste li svjesni da je vaša – možda bivša – ideologija prouzrokovala sve nevolje, siromaštvo i patnje koje je ovaj narod preživio? Kao i svi ostali ljudi, i Vi imate pravo na (povijesne) zablude. Ali, ako se Hrvatska zaista želi priključiti Zapadu, Europi, kršćanskoj civilizaciji, ljudskim pravima – onda put tamo ne vodi kroz neku ‘partizansku’ ili ‘antifašističku’ ulicu. Totalitarizam mora zaista iščeznuti u prošlost. Sa starim ‘petokrakim’ receptima Hrvatska ne će ozdraviti.«[2]

A kako će ozdraviti kad do današnjega dana ni hrvatska ni svjetska javnost nema odgovora na pitanja koja je godine 1999. postavio *Hrvatski domobran*, glasilo udruge Hrvatski domobran:

»Gdje je više od 600 hrvatskih katoličkih svećenika? Gdje je Zagrebački pravoslavni mitropolit Germogen i svi svećenici hrvatske pravoslavne crkve? Gdje je hrvatski evangelistički biskup Edgar Pop? Gdje je dubrovački biskup Antun Marija Carević? Gdje je hrvatski muftija? – Pribili su ga na vrata zagrebačke džamije. Gdje je više od 8.000 hrvatskih častnika, više od 100.000 hrvatskih vojnika, gdje su ranjenici i vojni invalidi iz bolnica i domova od Splita i Zagreba pa do sanitetskih vlakova kod Celja i Maribora? Gdje su bolesnici i zdravstveno osoblje iz bolnice Brestovac? Gdje su djevojke od 14 do 18 godina i časne sestre iz zagrebačkih djevojačkih internata?«[3]

1 KULJIŠ, D., *Globus*, 17. kolovoza 2007.
2 *Večernji list*, subota, 23.1.1999.
3 *Hrvatski domobran*, god. IX. (lipanj 1999.), br. 3., Zagreb, str. 21.

Progon rodbine bl. Alojzija Stepinca

Ova opća pitanja o stradanjima Hrvata koji se u 2. svjetskom ratu nisu borili za ciljeve komunističke internacionale ili njene jugoslavenske i prosrpske usmjerenosti, u srži su susljednih događanja kojima je svjedočio i rodni kraj nadbiskupa Stepinca. O tom, u svjetskim razmjerima nezapamćenom zločinu, nadbiskup Stepinac je imao jasna saznanja jer je u razgovoru s Titom 4. lipnja 1945. diktatoru u lice spočitnuo da »nisu ni svi grobovi u državi napunjeni ustaškim rukama«. Dok je izdržavao nepravednu kaznu jer se suprotstavio bezbožnoj diktaturi i osnivanju nacionalne Crkve, odvojene od Rima, dodatno ga je protresla vijest koju mu je u listopadu 1952. godine župnik Vraneković donio iz Zagreba da »će u Rimu izići ‘Bijela knjiga’. Posjeduju dokumente kako je Tito bio u vezi i s Hitlerom – Opis Dravograda ... Partizani u ustaškoj uniformi ubijali i pljačkali samo da omraze ljude... «.[4]

Poznato je da su komunistički agitatori uspjeli podijeliti i samu Nadbiskupovu obitelj. U krevetu na kojem je kao mladić spavao Alojzije, majka Barbara probudila je jednoga jutra partizana i komunistu Marka Belinića, koji je imao zadatak razoriti Stepinčevu rodbinu u religioznoj i nacionalnoj svijesti. Boljelo je Nadbiskupa što mu je rođeni brat ubijen kao komunistički slugan i nevjesta odrađivala vezu sa ‘šumom’. A kad nisu uspjeli sve pridobiti na svoju stranu, morali su jedni druge uhoditi, prijavljivati. UDBA je razradila točan plan i raspored tko će na koga paziti, kuda se ti ukućani kreću, o čemu razgovaraju, itd. A koji god od Nadbiskupove rodbine nije bio „podoban“, nije ušao u partiju ili surađivao s komunističkim režimom, nije dobivao posao i službu, dapače, bio bi podvrgnut sustavnim maltretiranjima, ispitivanjima i progonu, odnosno izgonu daleko od Krašića i Zagreba.

Najgori oblik mučenja proživio je Kardinalov nećak, sin njegove sestre Štefanije, koja se 1. veljače 1920. udala za Franju Štengla u Samoboru. Ona je 17. veljače 1962. o tome posvjedočila sljedeće:

»U tom razdoblju, što mu nisam mogla nikad reći,[5] dolazi u školi atentat na sina. Prvi atentat u mojoj ulici 15 štiha[6] nožem po lijevoj strani tijela /i/ 10 hitaca revolverskih ispaljeno koji su okrznuli samo bluzu na njemu.

4 Ovu je bilješku u svom dnevniku zabilježio župnik Vraneković u danima između 12. i 22. listopada 1952.
5 U Lepoglavi zasužnjenom bratu, nadbiskupu Alojziju Stepincu.
6 uboda

Drugi atentat u vlaku, progon u školi, vadimo ga ranjena iz škole, bježi k nama u Samobor i opet u vlaku atentat. Dvije godine kod kuće. Polazak u vojsku. Služi vojsku umjesto na dopust s njime u kazneni bataljun - odsluži tu šest mjeseci i s njime u haps,[7] suđenje tri godine. Uništen u kaznioni, dolazi, umjesto kući, tjeraju ga u Niš na razduženje.

Teško duševno bolestan skače iz vlaka – drži ga sestra Đurđa Štengl[8] koja ga prati u Niš.

Pješke [ga] doprema kući.[9] Pogoršava se stanje, s njim u bolnicu na Rebro.[10] Nakon tri mjeseca puštaju ga na probu kući. Dva mjeseca kod kuće zlo. Otprema se mladog čovjeka u duševnu bolnicu.

Došlo je sa mnom do katastrofe i živčane krize. Kad su mi ostavili sina u duševnoj bolnici, sve se u meni srušilo što je bilo čovječnoga i Božjeg.

Bilo je to u mojem stanu u Zagrebu. Dobijem prvi živčani napadaj od bola za sinom. Hvatam najveći nož i odlučim likvidirat čovjeka koji je lažno optužio sina.

Hvataju me djeca, kćerka i zet.[11] Uzmu nož i daju mi injekciju morfija i sa mnom u krevet. Izgubim vjeru, lutam, ne mogu tjednima od suza nikud. Propadam i duševno i fizički.

U tom razdoblju dragi moj mučenik[12] bio je interniran u Krašić.

Čuje za moju katastrofu koja ga dirne do u dno njegove pobožne duše bojeć se, da ja ne izgubim svoju, te mi piše pismo u mojem očaju koje evo doslovce ovdje citiram.[13]

Naime, uz pisano svoje svjedočanstvo o progonu rodbine kardinala Stepinca, Štefanija je priložila i bratovo pismo koje joj je donijelo utjehu i ohrabrenje, a ono u cijelosti glasi:

Krašić, 12.XII.1953.

Draga sestro!

Saznao sam da se je konačno tvoj dragi sin Josip vratio iz tamnice, u kojoj je ni kriv ni dužan proboravio nekoliko godina. Sva mu je krivnja jer kao kršćanin ne može i ne smije prihvatiti bezbožnog komunizma, čija načela se protive zdravom razumu, zakonima od Boga danim i prema tome sigurno vode u propast ljudskog društva. Naravski da mu je strašna krivnja i to što je sa mnom u rodu.

Čujem da je došao tjelesno i duševno posve iscrpen. A buduć nije ništa kriv, lako bi Te mogla snaći napast da Te zahvati mržnja na one koji su ga tako mučili i želja za osvetom. No, mržnja i želja za osvetom mora biti daleko, daleko od Tebe i od svih Tvojih. "Moja je osveta i ja ću je vratiti!",[14] govori nam Gospod Bog. A na nama je da se držimo Kristova nauka: "Ljubite neprijatelje svoje i molite se za one koji vas progone. Tada ćete biti djeca Oca svojega nebeskog koji pušta da sunce Njegovo izlazi nad dobre i zle i daje da daždi nad pravedne i nepravedne. Jer ako ljubite samo one koji vas ljube, kakvu ćete imati plaću? Ne čine li to i carinici?"[15]

Bl. A. Stepinac kao sužanj u Krašiću sa sestrom Štefanijom udatom Štengl

Uostalom, kad bi popustila navali mržnje ili želji za osvetom, zar se ne bi izjednačila s komunistima? Njihova je nauka mržnja, njihova je nauka osveta, njihova je nauka pljačka i razbojstva, kojima nema primjera u povijesti roda ljudskoga. Kršćanin se, dakle, ne smije izjednačiti s njima, ako ne će da postane izdajnik nauke Učitelja ljubavi, Krista Gospodina. Zato se ne samo ne smijemo osvećivati i mrziti ih, nego se za njih iskreno moliti, to više, što su to najnesretniji ljudi na svijetu. Nije proleter onaj koji je izgubio sav imetak, nego je ono najbjedniji proleter koji je izgubio Boga iz duše. A tko Njega izgubi, izvor dobra i mira, automatski stupa na Njegovo mjesto sotona s paklenim nemirom, koji ga muči dan i noć. Zar ne vidiš na tim ljudima, kako nikada nemaju mira jer su izdali Boga svoga? Moliti se, dakle, moramo za njih, a nikada osvećivati se ili ih mrziti.

Šaljem Tvome sinu jednu budilicu na spomen. Dobio sam ju na dar iz Amerike. Neka ga uvijek podsjeća na kratkoću ovoga zemaljskog života, pa da mu misli uvijek budu usmjerene k nebu, za koje je Bog stvorio čovjeka. Šaljem mu i jedan lijepi molitvenik. Gdje je sada, ne će ga moći rabiti po svoj prilici. Čuvajte mu ga kod kuće za kasnije, da ga onda često upotrijebi za dobro svoje duše.

Nadam se, dakle, da ćete svi strpljivo i odano u volju Božju snositi krvavu nepravdu, koja mu je načinjena. A jer smo grješnici svi ljudi, dobri će vam Bog nagraditi prije ili kasnije svojim blagoslovom i nadoknaditi što trpite iz ljubavi prema Njemu i Njegovim zapovjedima.

Sada pak, kad smo ušli u jubilarnu godinu Majke Božje, i kad će stotine milijuna katolika širom svijeta dizati svoje ruke k Njoj, da nas svojim zagovorom kod Boga izbavi od propasti koja svijetu prijeti, prihvati i

7 zatvor
8 Đurđa Štengl, kći Kardinalove sestre Štefanije, r. 11.XI.1921. u Rudama (Samobor); živjela uz roditelje na gospodarstvu i u domaćinstvu. Umrla 1994.
9 Pješice dopremljen kući
10 U Zagrebu
11 Kćerka dr. Anica ud. Markičević (r. 11.XI.1921.; živi kao umirovljenica u Zagrebu) i njezin suprug dr. Boris Markičević.
12 Brat, nadbiskup, mons. Alojzije Stepinac
13 ŠTENGL, Š., *Uspomene iz obiteljskih dana u roditeljskoj kući u Krašiću, na dragog brata blagopokojnog kard. Alojzija Stepinca*, Samobor, 17. veljače 1962., ibid. sv. CVI, str. 2545.-2559., 2554.-2556.

14 Rim 12, 19
15 Mt 5, 44-47

Ti sa svojom obitelji krunicu u ruke da i Tvoja obitelj postane dionikom blagoslova Bogorodice što ga svijet s pravom očekuje.

Neka vas ona sve štiti i zagovara kod Boga.

Tvoj brat

+ Alojzije kard. Stepinac
nadbiskup zagrebački[16]

Proslavljala se te 1954. Marijanska godina u spomen 100. obljetnice proglašenja vjerske istine o Bezgrješnom začeću Majke Božje. Duboko pobožan Bogorodici, blaženi je Alojzije iskoristio prigodu da sestrinim mukama i bolima dadne utjehu Bogorodičina zagovora i nadahnuća. Zato joj je za tri tjedna uputio novo pismo u kojem je tješi i hrabri da se samo neustrašivom vjerom i nepokolebivim pouzdanjem u Boga i zagovor Presvete Bogorodice te opraštanjem može baštitiniti slava neba:

Krašić, 3.I.1954.

"Draga moja sestro! (...) Eto, kako godine brzo prolaze! Tako će proći i sve nevolje ovoga svijeta. Zato ne kloni duhom kraj sve bijesne mržnje kojom progone komunisti Tebe i Tvoga sina, već se digni uvijek nad njihovu đavolsku rabotu i moli s Isusom na križu: »Oče, oprosti im jer ne znaju što čine.«[17]

Bog je u stanju da u tren oka promijeni sudbinu Tvoju i Tvoga sina. Ako to ne učini sada, znak je da ima mudre ciljeve pred očima, koji su nama doduše sakriveni, ali koji su sigurno usmjereni na našu veću sreću i spas naših duša.

Preko č. sestre Izidore,[18] poslao sam nešto za Tvoga sina u bolnicu, a i opet će nešto stići, a moja molitva prati vas sve svaki dan, napose u svetoj misi, da izdržite kao pravi kršćani do kraja, puni neustrašive vjere i nepokolebivog pouzdanja u Boga i zagovor Presvete Bogorodice.

Uz blagoslov i pozdrav u Gospodinu Tebi i cijeloj Tvojoj obitelji

Tvoj brat

+ Alojzije kardinal Stepinac
nadbiskup zagrebački[19]

Genocid nad ljudima Stepinčeva rodnoga kraja

Dok su komunistički djelatnici mamili Blaženikovu rodbinu na svoju stranu za vrijeme ratnih zbivanja i nakon rata, istodobno su se svom žestinom oborili na ljude njegova zavičaja.

Oblici progona i nasilja nad nedužnim pučanstvom čisto hrvatskoga područja, zabilježeni su u kaznenoj prijavi Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu kojom je oštećenik, hrvatski domobran iz Zagreba, zastupan po Tomislavu Jonjiću, odvjetniku u Zagrebu, za brojne zločine i nedjela na području Jastrebarskoga, Krašića i Žumberka, a to je rodni kraj bl. Stepinca, okrivio partizanske i komunističke prvake, među kojima su: Rade BULAT, Marko BELINIĆ, Lutvo AHMETOVIĆ i Milka KUFRIN.[20]

U toj je prijavi zabilježeno da su komunistička partija i velikosrpska politika pod svaku cijenu, represalijama i uništavanjem čitavih sela tjerali Hrvate na njihovu stranu, 'u šumu'. Naime, u izvješću Josipu Brozu o situaciji u Hrvatskoj, Edvard Kardelj se već 2. kolovoza 1941. potužio kako se Hrvati ne odazivaju pozivima u šumu, za razliku od Srba, pa stoga treba 'pošto-poto' podići i Hrvate u borbu, »a to se bezuvjetno može«. »Kod nekih drugova« – nastavlja Kardelj – »postoji bojazan od represalija (ne u rukovodstvu), od uništavanja sela, ljudi itd. Baš taj strah najviše koči odlučnije pristupanje mobilizaciji hrv. sela. A ja držim da će baš represalije prebaciti hrv. selo na stranu srp. sela. U ratu se ne smijemo plašiti uništavanja čitavih sela. Teror će bezuvjetno dovesti do oružane akcije.«[21]

Nakon povratka u sjeverne dijelove Hrvatske okrivljeni Bulat je, prema spomenutoj optužnici, nastavio iste i slične aktivnostima kao i u Dalmaciji, odnosno Lici. Područje njegove djelatnosti bila je II. operativna zona. Ta II. operativna zona obuhvaćala je Žumberak, Pokuplje, Turopolje, Hrvatsko zagorje i Moslavinu. S obzirom na to da je od ljeta 1942. do proljeća 1945. obnašao visoke dužnosti unutar II. zone, okrivljenik je za zbivanja na čitavu tom području odgovoran dijelom osobno, a dijelom po zapovjednom kriteriju.

U Blaženikovu je zavičaju operirala i Milka Kufrin. Spomenuta kaznena prijava predočila je o njoj *Eparhijski vjesnik* Križevačke biskupije za 1942. godinu. Taj je vjesnik zabilježio mnoštvo pljački, paleža, napada na civilne ciljeve i ubijanje civila, koje su u žumberačkom kraju učijnili pobunjenici koji su se nazivali partizanima. U tim nedjelima je, prema prijavi, sudjelovala i Milka Kufrin. Nju *Grkokatolički kalendar za 1942. godinu,* sumnjiči 'za okrutno umorstvo Miloša i Done Šimraka'.[22]

Spomenuta prijava detaljno iznosi djelovanje i raspoloženje kojima je u tom kraju djelovao Rade Bulat. On sam ih je opisao u svojoj knjizi o ratnim zbivanjima u Žumberku i Pokuplju. Opisujući borbu za selo Kalje, naveo je kako je »zarobljeno 26 neprijateljskih žandara i financa, šest ih je naknadno likvidirano jer su bili izrazito neprijateljski elementi, dok su ostali pušteni svojim kućama«. Istom hladnoćom on bilježi kako je kod Pribića zarobljen 31 neprijateljski vojnik: »likvidirana su trojica, a ostali su pušteni, njihova državna sprema oduzeta«. Bez velikoga otezanja njegovi su borci 21. kolovoza na pruzi Jaska-Zdenčina uhitili »dva policijska agenta i nekakvog talijanskog vojnog atašea, koji su strijeljani«. Jedna njemu podređena partizanska postrojba, javlja 22. rujna 1942. Operativni štab P. O. Banije, napada selo Velika Mlinska, nastanjeno pripadnicima njemačke manjine s »oko 50 – 60 kulturbundovaca«, od kojih su »svi uglavnom likvidirani«. Potom stvara žurnu odluku »da napadnemo vlak i pobijemo vladovođe«. To i čini, pljačkajući vlak i kasnije ga zapalivši. Nekoliko dana kasnije, javlja se:

16 AP, sv. XII, str. 203.-205.
17 Lk 23,34
18 S. Izidora Micek, milosrdnica, bila je bolničarka u Nadbiskupskom dvoru dok je Nadbiskup slobodno vršio nadbiskupsku službu te je, čim su se pojavili znakovi njegove opasne bolesti u Krašiću, bila pozvana na ispomoć.
19 AP, sv. XII, str. 216.

20 Usp. *Podnesak Oštećenika – prijavitelja*, Ad DO K – 190/98, *Hrvatski domobran*, Glasilo udruge Hrvatski domobran, Zagreb, god. IX. (lipanj 1999.), br. 3., str. 9.-13.
21 Isto mjesto, str. 9.
22 Isto mjesto, str. 9.-10.

»likvidirali smo neke špijune«.[23]

Hrvati su imali razloga za rezerviranost prema tzv. jugoslavenskim 'antifašistima'. Ne samo zbog bezbožne ideologije, nego i zbog okrutnosti, ubijanja nevinih ljudi te uništavanja imovine, hrvatski je narod odbacivao, dok je to u slobodi mogao, partizanski komunistički pokret i svjetonazor. To potvrđuje i politički komesar II. operativne zone NOV i PO Hrvatske Marko Belinić, koji se potužio 25. veljače 1943. komesaru NOV i POH da hrvatsko pučanstvo s hladnoćom dočekuje i gleda na partizane »dok su Srbi još uvijek puni otvorenih simpatija za našu vojsku«.[24]

U sklopu borbenih djelovanja koja su činila prvu bitku za Krašić, 14. i 15. prosinca., javlja Bulat 17. prosinca 1942., kao zapovjednik XIII. brigade, da je njegova postrojba zapalila općinsku pismohranu u Vivodini, napala vlak kod Ozlja, srušila prugu i zapalila željezničku postaju Kamanje. Pri napadu na Krašić Bulat je zapovijedio da se »likvidiraju financi« (tj. civilne osobe!), a u pothvatu je zaplijenjen materijal vrijedan oko pola milijuna kuna. Taj čin (strijeljanje civilnih državnih službenika i pljačku) on naziva 'proleterskim krštenjem' koje je novoformirana brigada »časno izvršila na Krašiću«.[25]

Smaknuće nekoliko zarobljenika sredinom prosinca tek je usputni zločin prema onome što će Bulatova družina učiniti petnaestak dana kasnije, nakon druge bitke za Krašić. Naime, Krašić se našao na partizanskoj meti, ne kao vojnostrateška točka ili kao kakvo ustaško uporište, nego kao »jedan od važnih političkih centara i uporišta HSS-a«. Time sami partizani (upravo okrivljeni Bulat) priznaju da su napali grad i izvršili pokolj ne zbog vojnostrateških nego zbog stranačkopolitičkih, ideoloških ciljeva. Stoga se zbivanja u Krašiću ne mogu objašnjavati ni opravdavati nikakvim razlozima.

Nalog za (drugi) napad na Krašić izdao je sâm Rade Bulat (Zapovjest broj 10 od 1. siječnja 1943.). Njegova postrojba XIII. udarna narodnooslobodilačka proleterska brigada Rade Končara podnijela je »glavnu težinu borbe, neposrednu likvidaciju Krašića«. U bitki za Krašić, partizani (XIII. proleterska NOU brigada i IV. NOU brigada), koji su napadali na relativno utvrđeno naselje prema izvješću 2. bataljona XIII. brigade od 4. siječnja 1943. imali su 10 mrtvih i 25 ranjenih. Iako je uobičajeno da su gubitci napadača neusporedivo veći od gubitaka branitelja (i ondje gdje branitelji nisu utvrđeni, kao što su u Krašiću donekle bili), gubitci na strani branitelja bili su neusporedivo veći – ne zbog dopustivih ratnih djelovanja, nego upravo zbog kršenja međunarodnog ratnog prava od strane napadača.

Bulat nakon rata piše: »Uzduž ceste od Krašića prema Brleniću, na krašićanskoj kosi i ravnici prostirali su se leševi ustaša. Snijeg oko Krašića u promjeru 2 km bio je sav crn od dima, eksplodiranih mina i ustaških leševa«. Ti leševi nisu bili samo leševi poginulih u borbi, nego i, u puno većoj mjeri, leševi zarobljenika koji su pobijeni okrutno i samo radi osvete. Okrivljeni Belinić u izvješću političkom komesaru NOV i PO Hrvatske od 8. siječnja 1943. nehotice priznaje kako je bila riječ o goloj i nemilosrdnoj – međunarodnim ratnim pravom zabranjenoj – odmazdi, pišući: »Kad su naše jedinice ušle u Krašić, po Krašiću je tekla ustaška krv. Osam kilometara uz cestu od Krašića do Brlenića ležao je ustaški leš do leša. Vidjele se razmrskane glave ustaških razbojnika. Ravnica oko Krašića bila je prekrivena leševima ustaša, a na snijegu su se vidjeli dugački tragovi krvi. (...) Mi smo, po zahtjevu naroda, iako to nije bio jedan od glavnih razloga, većinu (zarobljenih, op. T.J.) ustaša likvidirali. Likvidirali smo ih jer su nam kroz mjesec dana baš ovi isti ustaše nanijeli dosta gubitaka. (...) Osim ovoga, dobili smo točne podatke o onima koji su bili palikuće i koljači. Likvidirali smo 192 ustaša, a ostalo uputili djelomično kućama, a nešto zadržali u partizanima. (...) Od domobrana smo također ih likvidirali njih dvadeset šestoricu.[26]

Zarobljena hrvatska vojska u Celju, Muzej moderne povijesti Celje (FERENC M. - KUŽATKO, Ž., Prikrivena grobišta Hrvata u Republici Sloveniji, Zagreb, 2007., str. 44.)

U jednome autorskom članku o (drugoj) bitki za Krašić, Bulat je samo hladno ustvrdio: »Zarobljeno je 223 ustaša i 87 domobrana. Od zarobljenih ustaša i domobrana 32 su se dobrovoljno javila u partizane, dok je 26 zadržano protiv njihove volje. Od narodnog suda (sic!) 3. siječnja u Sošicama osuđeno je na smrt 198 ustaša i 28 domobrana za koje je dokazano da su bili koljači. Ukupni gubici neprijatelja bili su 516 mrtvih i nepoznat broj ranjenih«.[27]

U Krašiću nije bilo nikakva 'narodnog suda', sve kad bi takva 'institucija' i mogla postojati. Sam Bulat u svojoj knjizi piše kako je dvjesto osamnaaestorici (218) ustaša 'na sveopći zahtjev naroda Žumberka suđeno javno«, čime nehotice potvrđuje da nije riječ ni o kakvom sudu. Da nije bilo nikakva suda, izravno će potvrditi sam okrivljeni Belinić, izvješćujući 16. siječnja 1943. istoga političkog komesara: »Likvidaciju ustaša narod je dobro prihvatio, tj. onih koji su bili zarobljeni u Krašiću«.

Posve je jasno da narod ne bi imao što 'dobro prihvaćati', da je to isto ranije tražio. Baš naprotiv, pokolj se zbio mimo i protiv volje puka, pa će se sekretar Okružnoga komiteta KPH Pokuplje Lutvo Ahmetović u izvješću od 22. siječnja 1943. potužiti da partizanski pokret ispašta i ostaje bez potpore (doslovce: narod je »strašno nepovjerljiv ili direktno neprijateljski raspoložen prema nama«) zbog prisilne mobilizacije, nasilja nad civilima i pokolja zarobljenika, napose činjenice da je »drug zamjenik komandanta 13. brigade« (tj. Bulatov zamjenik Milan Žeželj) vlastitom rukom pred krašićkom crkvom zaklao desetoricu zarobljenih ustaša, a u jamu je živ bačen jedan domobranski zastavnik

23 Isto mjesto, str. 10.
24 Isto mjesto
25 Isto mjesto
26 Isto mjesto, str. 10.
27 Isto mjesto

i nekoliko »na pola živih« ustaša.[28]

Marko Penić iz Krašića, očevidac događaja, potvrđuje neizravno Belinićevo priznanje od 8. siječnja 1943. da 'traženje naroda' nije bilo među 'glavnim razlozima' masovnoga smaknuća zarobljenika, pismeno svjedočeći kako su partizani po završetku bitke »prisilili skupinu od pedesetak seljaka koji su napuštali crkvu nakon mise da prisustvuju narodnom zboru. Prisilno sakupljenim seljacima govorio je Marko Belinić. Na zbor su dovedeni zarobljeni hrvatski vojnici, koji su bili po dvojica međusobno za ruke vezani žicom. U ovoj skupini nije bilo ni jednog ranjenoga hrvatskog vojnika, koji su nakon borbe s partizanima u velikom broju ostali ležati na bojnom polju, te su u takvom stanju bili zarobljeni. Skupinu su činili oni zarobljenici koji su mogli stajati i hodati. Marko Belinić je tijekom propagandnog govora tri puta upitao publiku što da učini sa 'zarobljenom bandom'. U sva je tri navrata na ovo pitanje narod odgovorio šutnjom. Na to je Belinić viknuo: 'Vodi bandu u Sošice!' i pokrenuo kolonu međusobno svezanih zarobljenika cestom prema Sošicama«.[29]

Dragica Penić u svom svjedočenju opisuje kako su dvojica ranjenih ustaša plakala na sanjkama kojima su dovezeni do krašićkog groblja: »Svojim sam očima vidjela kako su partizani ovu dvojicu ranjenih zarobljenika gurnuli u svježe iskopanu jamu na krašićkom groblju, pucali u njih i odmah potom, tj. dok su se njihova tijela još micala, nagrnuli na njih zemlju«.[30]

Bulatova XIII. brigada spalila je početkom siječnja u akciji u karlovačkoj okolici i u Žumberku velik broj seljačkih kuća, opljačkala i potom uništila poštanski ured u Netretiću, ozbiljno oštetila cestu Željezno-Krašić, spalila školsku zgradu u Željeznom, sustavno prekopavala prometnice, srušila prugu između Jaske i Desinca, kod Bencetića, između Domagovića i Draganića, zapalila školu u Volavju. Tijekom veljače i ožujka brigada kojom je zapovijedao Rade Bulat (ili je jedno kraće vrijeme bio načelnik njezina štaba) uništila je niz željezničkih kompozicija, uključujući i putničke vlakove.[31]

Poljodjelac Janko Juratovac iz Novog Sela, Kalje, općina Samobor (...) potvrdio je u solemniziranoj izjavi priloženoj spomenutoj kaznenoj prijavi protiv Marka Belinića, Rade Bulata i Milke Kufrin da je prigodom partizanskog napada na Novo Selo 18. ožujka 1943. oteto devet civila: pet muškaraca, tri djevojke i jedna tek udana žena. Osam otetih njegovi su prezimenjaci (jedan mu je otac!), a samo jedna nosi drugo prezime. Svih devet su ubijeni (...). Očevidac posebno naglašava da su se »partizani rugali obiteljima tada već na zvjerski način ubijenih djevojaka i vikali im da se na njihovim kćerima izredao čitav partizanski bataljon...«[32]

»Na takve se povrede međunarodnoga ratnog prava u partizanskom odnosno partijskom vrhu očito dobro gledalo«, ustvrdio je odvjetnik Tomislav Jonjić i nastavio: »Stoga je posve prirodno da se okrivljeni Ahmetović, sekretar OK KPH Pokuplje, u izvješću CK KPH 5. listopada 1943. hvali: 'Nakon akcije na Gornju Vas u Žumberku, koja je bila ustaški brlog i stalna smetnja za aktivizaciju naroda u općini Kalje, to smo selo raselili. (...) Sve one, a to je 95%, čiji su ukućani bili u ustašama, spakovali smo i otpremili put Samobora da ih Pavelić hrani i brani'«.[33]

28 Isto mjesto, str. 10.-11.
29 Isto mjesto, str. 11.
30 Ovo je svjedočanstvo u spomenutoj kaznenoj prijavi, usp. Nav. mj., str. 11.
31 Isto mjesto, str. 11.
32 Isto mjesto

U jamu Gović, u šumi pokraj Jastrebarskoga, bačeno je preko stotinu nedužnih građana Jastrebarskog i okolice, među njima djevojke i mladići u cvijetu mladosti. O njihovu mučeništvu svjedoči i žica kojom su bili vezani, a danas urasla u debeli hrast s kojim se združila prije 63 godine.

»Formulacija ove rečenice ('to smo selo raselili') ne ostavlja nikakve dvojbe«, tvrdi Jonjić, »da okrivljeni Ahmetović 'zasluge' za taj stravični čin raseljavanja pučanstva sa stoljetnih ognjišta pripisuje i sebi, odnosno Komunističkoj partiji Jugoslavije i njezinim organizacijama, te tako potvrđuje ionako općepoznatu činjenicu da je KPJ kao 'avangarda radničke klase' ne samo pozvala na partizansku pobunu, nego je tom pobunom presudno i upravljala. To, međutim, znači da su njezini dužnosnici odgovorni za zločine koji su se dogodili u uzročno-posljedičnoj svezi s tim upravljanjem.«[34]

Iz navedenih činjenica je odvjetnik Jonjić zaključio »da su Bulat i Belinić izravno zapovijedali akcijama u kojima je stradavalo civilno stanovništvo, da su poduzimali mjere danas nazivane 'etničkim čišćenjem' i da su izdavali naloge ili bar propuštali spriječiti da se ubijaju ratni zarobljenici, i to ne samo više od dvije stotine u Krašiću, kako je navedeno u kaznenoj prijavi od 8. svibnja 1998., nego i drugdje (npr. samo u Kalju i Pribiću u kolovozu 1942., Ludbregu u listopadu 1943., u Koprivnici i Čazmi u studenome 1943., te u selu Mače u svibnju 1944. smakunto je skoro pet stotina zarobljenika!).

U pogledu odgovornosti okrivljenih Ahmetovića i Kufrinove, tisuće objavljenih dokumenata (a samo nekolicina njih je ovdje ukratko reproducirana) potvrđuje da su tzv. politički radnici, tj. partijski i skojevski dužnosnici, imali važnu, najčešće i odlučujuću ulogu u provedbi vojnih akcija. Iako ima indicija da su i sami okrivljenici izravno i osobno sudjelovali u kršenju međunarodnoga ratnog prava, oni već po svojoj ulozi i mogućnosti utjecanja na ponašanje vojnih zapovjednika, po objektivnom kriteriju postaju suodgovorni. Ne može se, naime, nedužnim za ratne zločine držati onoga koji – iako svjestan da je određena osoba počinila ratni zločin – tu osobu predlaže za promaknuće i tako daje jasan i nedvojben znak svima ostalima da se povrede vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom ne kažnjavaju nego, baš naprotiv, nagrađuju.«[35]

(nastavak slijedi)

33 Isto mjesto
34 Isto mjesto
35 Isto mjesto, str. 13.

EUHARISTIJSKI KONGRESI

Nadbiskup Alojzije Stepinac odlučio je održavanjem euharistijskih kongresa pokrenuti dublju i sveopću moralnu i vjersku obnovu svoje prostrane nadbiskupije. Kongresi su imali značajnu ulogu u javnome životu, kako za naviještanje i slavljenje vjerskih istina, tako i za socijalno i kulturno uzdignuće naroda.

Čitateljima ovoga broja *Glasnika* u glavnim obrisima predočujemo euharistijski kongres koji je 14. i 15. kolovoza 1938. godine proslavljen u Petrinji. Napominjemo da cijeli prikaz pripreme i proslave ovoga kongresa, potom bibliografiju i slikovne zapise čitatelji mogu pronaći u knjizi *Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca* koju su objavili Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i *Glas Koncila*.

VELIČANSTVENO SLAVLJE NA BANIJI

U dane 14. i 15. kolovoza 1938. proživljavao je slavni graničarski hrvatski grad Petrinja velebne dane euharistijskog kongresa. Bili su to dani pravog trijumfa vjere hrvatskog naroda u Euharistijskog Spasitelja. I tim je kongresom dokazana odanost hrvatskoga naroda Kralju Kraljeva – Kristu Gospodinu i očitovana nepokolebiva odanost Katoličkoj crkvi i njenim biskupima.

Nadbiskup Stepinac bio je svečano dočekan prigodom dolaska na Euharistijski kongres u Petrinji

Svaki poznavatelj životnih prilika na Baniji morao se začuditi kad je čuo da će se u tome kraju održati euharistijski kongres. Krâj koji je kroz tolika stoljeća bio izložen turskom haračenju, a iza toga i useljavanju nekatoličkog življa, smalaksao je u vjeri, što nije ni čudo, ohladnio je u vršenju svoje kršćanske i katoličke dužnosti.

Unatoč svemu, preuzvišeni nadbiskup dr. Alojzije Stepinac odlučio je da se baš u tom kraju priredi velika vjerska manifestacija koja će mlakima dati još više snage, oduševljenja i ljubavi za Krista u Presvetom Oltarskom Sakramentu.

To se na Euharistijskom kongresu u Petrinji i dogodilo. Bili su to veliki dani – dani slave Euharistijskog Krista i potvrde kršćanske katoličke vjernosti. Baš taj dio lijepe naše domovine kroz vjekove je hrabro stajao na braniku katoličke vjere i odbijao njene protivnike.

Brojne djelatnosti za što bolji uspjeh kongresa

Nadbiskup Stepinac i Povjerenstvo za euharistijske kongrese u Zagrebačkoj nadbiskupiji dobro su znali da uspjeh jednog tako velikog crkvenog događaja uvelike ovisi i o radu Kongresnog odbora. Zato je i u Petrinji uspostavljen Pripremni odbor koji je hrvajući se s više teškoća ostvario sjajan rezultat.

U želji da se sudionici kongresa ugodno osjećaju, domaćini su nastojali da se grad ne samo okiti u središnjem dijelu, već da se za »vrijeme euharističkog kongresa očiste sve ulice grada Petrinje, i one koje grad inače ne čisti«.

Odbor je postigao da su se svi sudionici Euharistijskog kongresa u Petrinji mogli poslužiti povlasticom za vožnju željeznicom od 11. do 18. kolovoza.

Premda su Odboru bila na raspolaganju skromna novčana sredstva, ipak su zauzetost građana i velikodušnost pojedinca pridonijeli uspjehu vidljivom u brojnim slavolucima, osvijetljenom i okićenom gradu, ozvučenju i smještaju svih sudionika kongresa.

Kroz teška povijesna razdoblja Katolička je crkva na Baniji bila izvor preporodnog i kulturnog djelovanja. Tu je pruženo odvažno svjedočanstvo kršćanske ljubavi zbog kojega su i vjernici ovoga

Blaženi Alojzije Stepinac među djecom prigodom dolaska na Euharistijski kongres u Petrinji

kraja prozvani *antemurale christianitatis* – »predziđe kršćanstva« u doslovnom smislu riječi.

Slavne tvrđave sazidane na kostima hrvatskih sinova stajale su i stoje kao čvrst dokaz vjere otaca i pradjedova koji su slavno ginuli za krst časni i slobodu zlatnu.

DOLAZAK NADBISKUPA STEPINCA NA KONGRES

U rano subotnje poslijepodne 13. kolovoza 1938. krenuo je nadbiskup dr. Alojzije Stepinac autom na Euharistijski kongres u Petrinji. Tijekom vožnje, počevši od Zagreba, priredio je narod svome natpastiru u mnogim prolaznim mjestima svečan doček. Tako ga je u župi Vukovina dočekalo mnoštvo naroda. Tu je nadbiskupa najprije pozdravio župnik vlč. Stjepan Šoštarić, u Buševcu narodni zastupnik gosp. Ivan Robić, u Žažini župnik Ignacije Keretić, a u Pešćenici župnik vlč. Josip Karlo Iskra.

Prema uvjerenju suvremenika, »svojim dolaskom i sudjelovanjem u slavljima Euharistijskoga kongresa u Petrinji zagrebački je nadbiskup oličenje ne samo najvećeg očitovanja vjerničkog čuvstva vjernika ovog kraja, već isto tako i oličenje svojih brojnih predšasnika zagrebačkih biskupa i vrlih svećenika koji su s Kristom u jednoj i mačem u drugoj ruci propovijedali i neustrašivo branili svoju vjeru. Povijest zagrebačkih biskupa bilježi najtužnije, a ujedno i svoje najslavnije dane u vezi s ovim krajem. Ne samo kao crkveni poglavica, nego i kao najveći gospodar u ovome kraju, zagrebački je biskup uz svoj kaptol organizirao i bio predvodnik u stoljetnoj borbi za obranu domovine«.

Nadbiskup je u Petrinju stigao u 17 sati. U njegovoj je pratnji bio mons. dr. Stjepan Bakšić, kanonik i sveučilišni profesor u Zagrebu.

Dočekan je svečano: uz pucnjavu mužara s gradskih zidina i zvonjavu zvona. Na ulazu u grad »dočekali su ga predstavnici vlasti i pravoslavnih sveštenika«.

Kod slavoluka pred crkvicom sv. Ivana Nepomuka dočekala su nadbiskupa sva kulturno-

-humanitarno-prosvjetna društva grada Petrinje.

Kad je preuzvišeni izašao iz auta, prolomilo se oduševljeno klicanje. Prvi je nadbiskupa pozdravio petrinjski župnik preč. gosp. Mijo Razum. Potom mu je riječ dobrodošlice uputio predsjednik Pripremnog odbora Kongresa odvjetnik dr. Dragan Trbljanić.

On je u ime svih građana Petrinje izrazio zahvalnost preuzvišenom nadbiskupu što je svojim visokim posjetom još više uveličao ovu slavu. Zatim je istaknuo slavnu prošlost grada Petrinje i vjernost naroda ovoga kraja Kristu i njegovoj Crkvi. Tu su vjernost dokazali slavni pradjedovi ovoga kraja, prolijevajući vlastitu krv braneći kroz stoljeća vjeru i domovinu.

Potom su Zdenka Ritzinger, kćerka direktora tvornice Gavrilović, i dvije djevojčice iz Hrastovice krasnoslovile pozdravne stihove i predale preuzvišenom rukovet biranog cvijeća.

Otvorenje Kongresa

Poslije pozdrava sva su društva i građanstvo Petrinje s preuzvišenim nadbiskupom i ostalim svećenstvom u pratnji pošli u crkvu gdje je nadbiskup otvorio Kongres himnom *Veni Sanctae Spiritus.* Zatim je održao propovijed na temu *Euharistija - sažetak Isusova života*, koju donosimo u cijelosti.

»Predragi vjernici!

Neki gospodin htio je vidjeti jednu protestantsku crkvu u nekom gradu. Dadne napojnicu vrataru da mu je otvori i uđe unutra. Vratar opazi da je skinuo šešir te mu reče: 'Gospodine, ostavite mirno šešir na glavi, nema nikoga unutra!'

Rekao je istinu, iako žalosnu! Kako smo sretni mi katolici kad ulazeći u svoje hramove, možemo zavapiti s patrijarhom Jakobom: 'Zaista je Gospod na ovom mjestu!' (Post 27, 16).

U svetohraništima našim stanuje euharistijski Bog i Spasitelj naš Isus Krist. Koje, dakle, čudo ako na pogled Njegov vapimo i mi sa *Svetim pismom Confitebor tibi Domine in toto corde meo, in consili o justorum et congregatione*! Slavit ću Te, Gospode, svim srcem svojim, u vijeću pravednika i na skupštini! (Ps 111, 1).

Imamo razloga za to jer su 'velika djela Gospodnja, izabrana na očitovanje volje Njegove. Slave i veličanstva je dostojno djelo Njegovo, i pravda Njegova ostaje u vijeke vjekova. Napominje nam

čudesa svoja, milostivi i milosrdni Gospod: hranu daje onima koji ga se boje!' (Ps 111, 2-4). Evo ta misao okupila nas je ovdje na ovome Kongresu. Hoćemo da se poklonimo svim srcem Kristu Bogu u svetoj Euharistiji da bi nas obasjala sveta milost Njegova bez koje nema života ni napretka nijednom čovjeku, nijednoj obitelji i nijednom narodu.

Članice djevojačkog društva Srca Isusova iz Bučice sa svojim župnikom bile su sudionice Euharistijskog kongresa u Petrinji

Draga braćo! Stvaranje i upravljanje svijetom velika su djela Božja, tako da je s punim pravom mogao zavapiti psalmist - *magna opera Domini*! U stvaranju i upravljanju svijeta odsijeva beskonačna snaga i moć Božja, Božja mudrost i Božje milosrđe! Ali koliko god se divimo ovim djelima, još više se divimo svetoj Euharistiji, u kojoj moć i dobrota Božja, darežljivost i milosrđe odsijeva na još ljepši način. Zato bih morao imati ljubav i žar kerubina i serafina kad bih htio da ih barem donekle ocrtam.

U svetoj Euharistiji na poseban način odsijeva, rekoh, Božja moć i Božja dobrota, daleko više nego u samom stvaranju svijeta. Mi se divimo uređenju svijeta. I s pravom! Jer gdje su majstori koji bi bili u stanju načiniti i staviti u savršeni sklad tolika golema nebeska tjelesa, kao što su Sunce, Mjesec i zvijezde. To može učiniti samo jedan, a to je Svemogući Bog! Gdje su filantropi koji bi davali sve potrebno za život svemu stvorenomu bez pomisli na nagradu, kao što to čini Bog koji 'daje hranu svakome tijelu i sve živo napunja blagoslovom!' (usp. Ps 145, 15s).

Ali sveta Euharistija nadilazi sve! Ona je kruh anđeoski koji s neba silazi! Ne kao onaj što su ga Izraelci jeli u pustinji, pa ipak pomrli, nego kruh živi što daje život vječni. Ona je kruh jaki koji nam daje snagu da ne klonemo pod teretom zemaljskih jada i nevolja. Ona je kruh putnika sa zemlje na nebo, čijom snagom čovjek hoda kao Ilija prorok snagom kruha što mu ga je donio anđeo. Ona je ključ koji otvara nebo prema riječima Kristovim: 'Koji jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni i ja ću ga uskrisiti na posljednji dan!' (Iv 6, 54). I da nam uzmogne dati taj kruh, Isus ga umnaža svaki dan, tvoreći tako čudesa koja ljudski um jedva može shvatiti.

U svetoj Euharistiji odsijeva darežljivost i milosrđe Spasiteljevo više nego u svim drugim sakramentima. Krstom postajemo djeca Božja i baštinici kraljevstva nebeskoga. Potvrdom nam Krist daje Duha jakosti i svjetlosti. Pokorom liječimo teške rane duše i vraća nam se izgubljena milost. Zadnja pomast pokriva nas na neki način zaslugama muke i smrti Kristove. Svetim redom daje Krist svećeniku svoju vlast. Ženidba posvećuje ljudske čine, pa i one koji bi po sebi izgledali samo kao slijed grješnih sklonosti. U svetoj pak Euharistiji daje nam Krist samog sebe, dakle auktora milosti, a ne samo aplikaciju milosti.

Ona je *résumé* života Isusova na ovoj zemlji. Ona je na neki način spomen Betlehema, u kojem se Krist mističnim načinom rađa opet na svijet. Ona je spomen Nazareta, u kojem Krist boravi pokriven pod prilikama kruha među nama. Ona je spomen Galileje, gdje Krist bez prestanka nijemim načinom propovijeda, uči, tješi. Ona je spomen Kalvarije, gdje se Krist žrtvuje.

Stara priča kaže kako su se jednom narodi i kraljevi zapleli u krvave ratove da si prisvoje trag što ga je u pijesku ostavila neobična ljepota. To je samo priča, ali dobro osvjetljuje stanje sadašnjice. Ovaj svijet sa svim svojim ljepotama, užitcima i dobrima, nije nego bijedni trag, bijedni odsjev Božje ljepote. Pa koliko krvi, koliko suza, koliko borba među narodima i pojedincima da si prisvoje ove bijedne tragove beskrajne ljepote Božje?!

Braćo! Ako je u nama barem nešto mudrosti, onda ne ćemo hitati za tragovima, za prolaznošću ovoga svijeta, nego ćemo sve sile upotrijebiti da zauvijek budemo posjednici vječne božanske ljepote i dobrote, koju nam bez prekida dozivlje u pamet Isus Krist u svetoj Euharistiji. Dao Bog da ovaj kongres doprinese velik dio da svi to postignete.«

Propovijed preuzvišenog nadbiskupa duboko se usadila u srca i misli okupljenih vjernika.

Svečana bakljada

U 20 sati su se sva petrinjska kulturno-prosvjetna i katolička društva okupila kod Hrvatskog doma i otuda krenula prema župnom dvoru gdje su svome nadbiskupu priredila svečanu podoknicu.

Nakon što su Hrvatsko pjevačko društvo Slavuj i Hrvatski radiša otpjevali podoknice, a vatrogasna glazba odsvirala nekoliko skladbi, nadbiskupa je u ime svih kulturno-prosvjetnih humanitarnih društava pozdravio predsjednik HKD Napredak gosp. Milan Kodrić ističući veselje grada Petrinje da u svojoj

Nadbiskup Alojzije Stepinac dolazi na Euharistijski kongres u Petrinji 14. kolovoza 1938.

sredini može pozdraviti najodličnijeg predstavnika svih katolika u našoj zemlji i što je današnjim danom dana prilika gradu Petrinji da može očitovati svoje katoličke i hrvatske osjećaje.

Nakon toga je preuzvišeni održao govor protkan religioznim i rodoljubnim mislima. I taj je nagovor izazvao veliko oduševljenje i duboko se dojmio svih prisutnih. Srca sviju bila su ispunjena ponosom što imaju natpastira koji stoji neustrašivo na braniku pravednih vjerskih i narodnih zahtjeva i svetinja, koje se temelje na Božjoj pravdi i tisućgodišnjoj časnoj hrvatskoj povijesti.

Nadbiskup je ovim govorom pridobio srca svih prisutnih i oni su puni oduševljenja otpjevali pohvalnicu hrvatskoj domovini *Lijepa naša domovino*.

PRVI DAN KONGRESA

U nedjelju 14. kolovoza odsvirana je u 5 sati budnica. Gradska vatrogasna glazba prošla je gradom u koji je narod u masama već dolazio iz okolnih župa, što u procesijama, što vlakovima.

Dječja sv. Pričest

Od 6 sati su svaki sat slavljene mise i vjernici su se ispovijedali u župnoj crkvi i oko nje. U 8 sati bila je u župnoj crkvi sv. Lovre pričest školske djece. Lijepo je bilo pogledati djevojčice u krasnim i bogatim banijskim narodnim nošnjama. Pričesti su pristupila sva djeca Petrinje, Sunje, Hrastovice i još nekih okolnih župa. Sam nadbiskup predvodio je euharistijsko slavlje i djeci podijelio sv. Pričest.

U 10 sati na Preradovićevu trgu svečanu Svetu Misu slavio je mons. dr. Stjepan Bakšić, kanonik i sveučilišni profesor u Zagrebu uz veliku asistenciju.

Zborovanje

Nakon te mise je na Trgu Petra Preradovića održano zborovanje koje je otvorio predsjednik Priređivačkog odbora Euharistijskog kongresa dr. Dragan Trbljanić, odvjetnik iz Petrinje.

Nakon dr. Trbljanića govorio je hrvatski narodni zastupnik gosp. Ivan Robić. »Naša povijest je«, reče gosp. Robić, »slavna i krvlju ispisana, i naši su se djedovi borili za kršćansku vjeru, svoju državu i domovinu. Huni, Tatari, Avari, Turci i Mađari dali su Hrvatim mnogo jada, ali ih nikada nisu mogli pokoriti. Pa kako to nisu mogli učiniti oni, tako ne će ni danas nitko drugi jer dok imamo Boga i vjeru, ne će nas moći nitko nadvladati.«

Još su govorili dr. Stjepan Bakšić, kanonik iz Zagreba, dr. Josip Andrić, urednik Književnog društva sv. Jeronima iz Zagreba, gđa Anica Hanicki iz Petrinje i dr. Juraj Rebok, liječnik iz Gline.

U ime križara govorio je brat Milivoj Mostovac.

U 15 sati je za žene i djevojke u crkvi sv. Lovre propovijedao vlč. Petar Žagmeštar, kateheta u Sisku.

Duhovni koncert

U 16 sati priređen je u župnoj crkvi sv. Lovre veliki duhovni koncert pjevačkih zborova iz okolnih župa. Nastupili su pjevački zborovi HPD „Pastir“ iz Hrastovice, Mješoviti crkveni zbor iz Sunje, Ženski crkveni zbor sv. Cecilije iz Siska, Crkveni zbor sv. Ante iz Kostajnice, HPD „Slavuj“, „Hrvatski radiša“ iz Petrinje, solisti vlč. Ignacije Keretić, župnik iz Žažine i Joso Zemina, student Muzičke akademije iz Petrinje. Vlč. Mirko Kovačec, župnik iz Sela izveo je na orguljama Bachov G-dur preludij i Duboisovu Toccatu.

Priredba u čast Presv. Euharistije

Od brojnih događanja i priredbi koje su se odvijale za vrijeme održavanja Euharistijskog kongresa u Petrinji valja istaknuti i priredbu u čast Presvete Euharistije. Bila je to zapravo akademija priređena prvog dana kongresa u Hrvatskom domu u 17 sati.

U 20 sati održana je procesija s upaljenim svijećama koja je krenula iz župne crkve, zatim oko promenade do spomenika Stjepana Radića, te Školskom ulicom natrag u crkvu.

Od 22 do 24 sata bilo je klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu, a u 24 sata u svim su petrinjskim crkvama slavljene mise ponoćke.

Za vrijeme Svete Mise u župnoj crkvi pjevao je crkveni zbor iz Sunje, u crkvi sv. Kate pjevao je zbor „Pastir“ iz Hrastovice, a u kapeli sv. Ivana zbor „Hrvatski radiša“ iz Petrinje.

DRUGI DAN KONGRESA

U 8 sati slavljena je u župnoj crkvi Sveta Misa i sva su se katolička društva iz Petrinje i okolice u tom slavlju pričestila. Pjevao je crkveni ženski zbor sv. Cecilije iz Siska.

Pontifikalna Sveta Misa

U 10 sati je na Preradovićevu trgu svečanu pontifikalnu Svetu Misu slavio nadbiskup Stepinac uz veliku asistenciju. Liturgijsko pjevanje animiralo je Hrvatsko pjevačko društvo „Slavuj". Izvelo je Kuklovu *Hrvatsku misu,* ali Beethovenov *Jaganjče.*

Za vrijeme euharistijskog slavlja propovijed je održao tada najbolji propovjednik u Crkvi u Hrvata sveučilišni profesor mons. dr Stjepan Bakšić. Svi su je nazočni pozorno slušali kao pobudu za vjerniji kršćanski život i na sve je ostavila najdublji dojam.

Zborovanje

Odmah nakon euharistijskog slavlja uslijedilo je svečano zboravanje na kojem su govorili: dr. Juraj Rebok, liječnik iz Gline, i gđa Anica Hanicki, supruga suca iz Petrinje. Zborovanje je zaključio predsjednik Odbora za Euharistijski kongres u Petrinji dr. Dragan Trbljanić.

Velika teoforička procesija

U 15 sati održana je velika procesija s Presvetim Oltarskim Sakramentom. Predvodio ju je nadbiskup Stepinac. Procesija je obišla sve petrinjske ulice, iskićene hrvatskim zastavama, a prozori kuća bili su ukrašeni sagovima i svijećama. Procesija je krenula iz župne crkve sv. Lovre Gajevom ulicom, Đalskoga ulicom na Trg Petra Preradovića.

Petrinja je u pravom veličanstvenom slavlju odala počast Kristu u Presvetoj Euharistiji koji je jučer u Otajstvu i vjeri mnoštva vjernika u svečanom raspoloženju prošao ulicama slavnog hrvatskog grada Petrinje.

U procesiji je sudjelovalo oko 6000 ljudi. Računa se da je sva tri dana bilo oko 20 000 vjernika. Bila su zastupana sva društva Petrinje te župa Križ, Glina, Maja, Čuntić, Solina, Viduševac, Topusko, Gola, Bučica, Pokupsko, Šišinec, Kostajnica, Jasenovac, Dubica, Sunja, Gušće, Kratečko, Pešćenica, Sisak, Martinska Ves, Preloščica, Sela, Žažina, Farkašić, Mala Gorica, Hrastovica, Komarevo i druge.

Pogled na procesiju, osobito na dio djevojaka u narodnim nošnjama, bio je upravo veličanstven.

Završna riječ nadbiskupa Stepinca

Kad je procesija poslije u 17 sati stigla na trg, održao je preuzvišeni nadbiskup zaključnu propovijed na temu *Ne dopustimo rušiti temelje ljudskog društva.*

»Predragi vjernici! Evo završili smo ovaj kongres u Petrinji. Proveli smo petrinjskim ulicama Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu, pravog Boga našega. Još prije nego što se raziđemo svojim kućama, hoću vam na srce staviti nekoliko riječi.

Veliki muž irskog naroda O'Connell bio je veliki ljubitelj Presvete Euharistije, i kad su ga pitali zašto on ljubi Isusa u Presvetom Sakramentu, odgovorio je: 'Što pitate mene, pitajte Isusa - Isus je tako rekao.'

Dragi vjernici! Živimo u vremenima kad se hoće rušiti temelje ljudskog društva. Danas ostaviti Boga za mnoge znači malenkost. Kršenje moralnih zakona drži se za ništa. Još je u ona dobra stara vremena poštivanje oca i majke bilo smatrano krepošću, danas se nepoštivanje očituje na svakom koraku. Pod razornim idejama komunizma ubijaju djecu u utrobi majke. U stara vremena smatralo se za krepost ljubav prema ostalim narodima – danas se pod utjecajem bezbožnog nacionalsocijalizma smatra za krepost mrziti i proganjati svoju braću u Kristu. Doživjeli smo ta kobna vremena, a danas se i po našim selima šire te pogubne ideje koje nose propast hrvatskom narodu.

Što ćemo mi učiniti ako dođu k nama ti ljudi? I mi ćemo s velikim irskim mužem O'Connellom

Djevojke u narodnim nošnjama u teoforičkoj procesiji na završetku Euharistijskog kongresa u Petrinji, 15. kolovoza 1938.

odgovoriti da nam je Isus dao zakone koji su temelj svakom ljudskom poretku, i ne ćemo propasti. Mi ćemo zadržati jedino Isusa Krista Otkupitelja svijeta jer su stalne Kristove riječi: 'Nebo i zemlja će proći, ali riječi moje ne će proći' (Mt 24, 35).«

Nakon toga je sav prisutni narod izmolio posvetnu molitvu Presvetom Srcu Isusovu, a onda se iz srdaca svih nazočnih uzdigla svečana pjesma *Do nebesa nek se ori*.

Svi su se razišli oduševljeni, noseći u svom srcu još žarču ljubav prema Presvetom Oltarskom Sakramentu i s odlukom da će češće i vjernije navraćati na izvor ove ljubavi.

Rezolucije Euharistijskog kongresa u Petrinji

Na Euharistijskom kongresu koji je 14. i 15. kolovoza održan u Petrinji i na prigodnom zborovanju donesene su sljedeće odluke – rezolucije od velike važnosti za javni i kršćanski život.

I. Katoličko svećenstvo čitave krajiške Banije sa zadovoljstvom zapaža da se na ovom slavlju Euharistijskoga Spasitelja pokazala i očitovala neslomiva volja našega naroda da sa svojim svećenstvom čuva i brani uzvišene istine sv. Evanđelja i nauk Crkve. U ovoj slozi svećenstva i naroda Crkva ima ujedno i najjače jamstvo da će se i praktički kršćanski život sve više učvršćivati i produbljivati tako da to bude na sve veću slavu Božju, a s druge strane na moralnu i materijalnu korist čitave nam hrvatske domovine.

II. Katolički vjernici Banije i Posavine shvaćajući važnost sv. Evanđelja i crkvenog nauka za ćudoredni život tih krajeva, a koji je preduvjet za njihov narodni opstanak, obećavaju da će još marljivije slušati riječ Božju te polaziti Svetu Misu nedjeljom i blagdanima te da ih ne će skvrnuti radeći kao u obične dane kod kuće ili čak u polju, već traže da se u te dane obustavi svaki posao i u svim uredima: općinskim, kotarskim, pa i kod sudova, a ne da se čak i sajmovi drže u te dane.

Bogu posvećene dane dajmo Bogu, neka služe samo Njegovoj slavi i spasu naših neumrlih duša – pa će nam se ostalo potrebno za tijelo nadodati. Skvrnitelje pak narod će opominjati i karati, a po potrebi i kazniti.

III. S ponosom ističemo pred cijelim svijetom one stranice povijesti koje govore o tom kako su Hrvati, a naročito ovi krajevi, odigrali sudbonosnu ulogu u civilizaciji Europe zaustavivši najezdu barbarske turske sile. Tu je baš palo mnogo, upravo ogroman broj žrtava za dom, narod i Europu. Stajalo je to Hrvata silnih ljudskih života i materijalnih žrtava, no one su nam ostavile dom i rod te časno mjesto među kršćanskim kulturnim narodima.

To bolnija jest stoga pojava upravo u ovim krajevima da taj narod, ne nadoknadivši još ni manjka od tih ljutih godina, postavlja sjekiru na svoj vlastiti vrat služeći se – mimo svih Božjih i naravnih zakona – pogubnim sredstvima za ograničenje poroda ili ubijajući svoje vlastito dijete u utrobi materinoj. Sve zbog mahnite težnje za užitkom i materijalnim blagostanjem, a koje mu ipak sve više izmiče.

Kongres se stoga obraća toplom molbom na roditelje da prekinu ovakav pogubni život te da se ugledaju u svoje pređe koji nam nisu namrli ovu zemlju da je prodajemo tuđinu, nego da ju naselimo i napunimo zdravim, krepkim, bogobojaznim baštinicima Kraljevstva Božjega.

IV. Suvišno bi bilo nakon svih izlaganja na ovom Kongresu isticati i važnost štampe, kina, raznih tečajeva, priredbi itd. za kulturni život katolika. No, vjernici sa žalošću konstatiraju da još ima ljudi, knjiga, filmova, a naročito novina koje blate naše vjersko uvjerenje i obaraju ćudoredni život našega sela i grada.

Pozivljemo stoga vjernike da budno paze na knjige, naročito novine i filmove koji ne poštuju vjeru hrvatskoga naroda te da ih kao štetne za svoje životne interese ne kupuju i suzbijaju, dok se toplo preporuča katoličku štampu, knjige i novine. Svjestan, vjerski i moralno jak narod ruši sve ograde svome zdravom razvitku, a drvo koje ne rađa dobrih plodova isjeći će se i u oganj baciti.

V. Koliko je vjernicima ovoga kraja stalo do slave Božje pokazali su u primanju svetih sakramenata i raznim pobožnostima u ova dva dana. Ovo slavlje mora ostati trajno u našim dušama.

Odlučujemo, stoga, da se nikada iz naših usta ne će čuti kletva, ta naša narodna sramota.

Ujedno obećajemo da ćemo je suzbijati svaki u svojoj okolini. Prožeti i duhovno okrijepljeni ovim euharistijskim slavljem, ne možemo i ne smijemo dopustiti da se psuje i blatom nabacuje onaj Bog i Spasitelj koga smo slavili u ove dane kao izvor svakoga dobra, svake kreposti i blagoslova i koji nas je stvorio da ga slavimo, a ne da kletvom izazivamo prokletstvo na sebe i svoje potomstvo.

Euharistijski kongres u Petrinji bio je veličanstvena svečanost za cijelu Baniju. Posvuda su vladali najveći red i dostojanstvo. Organizatore je iznenadila brojnost sudionika kongresa koji su došli iz karlovačkog područja, iz Posavine sve do Jasenovca, a prednjačili su Siščani. Njihove misli i oživljenu vjeru u Euharistijsko Otajstvo zabilježio je seljak Mijo Rujevčić iz Vurota kraj Petrinje u pjesmi *Pred Svetohraništem* koju je napisao prigodom održanog Euharistijskog kongresa u Petrinji.

Zahvala vjernicima pravoslavcima

Zaključna sjednica Odbora za Euharistijski kongres u Petrinji okončala je svoj rad odmah poslije završetka kongresnih slavlja. Članovi odbora mogli su biti zadovoljni jer su sve radnje na vrijeme i svrhovito učinjene. S materijalne strane nije bilo gubitaka, a moralni uspjeh bio je dobar.

Na toj zaključnoj sjednici Odbor je zahvalio svima koji su pridonijeli bilo što za opću stvar, a napose je izražena zahvala građanima pravoslavne vjere koji su sudjelovali na kongresu, okitili svoje domove te pravoslavnoj crkvenoj općini koja je dala zvoniti za vrijeme velike procesije koju je vodio nadbiskup dr. Alojzije Stepinac.

KRONIKA

Španjolski mučenici

U nedjelju 29. listopada 2007. za vrijeme svečane euharistije na Trgu sv. Petra u Rimu pročelnik kongregacije za svete kardinal José Saraiva Martins proglasio je 498 blaženika i blaženica.

Mučenici potječu iz 32 biskupije. Većina ih je bila ubijena 1936. godine. Drugi su ubijeni između 1937. i 1939. godine. Prema riječima kardinal Josea Saraive Martinsa, pročelnika kongregacije za proglašenje svetih i blaženih, pobunjenici su se na njih okomili nečuvenim divljaštvom. Mnogi su od njih poginuli s povicima 'Živio Krist Kralj!' Ovi su mučenici bili žrtve ratnih zbivanja u Španjolskoj od 1936. do 1940.

Pjevači župe Svetoga Jurja na Bregu mole zagovor bl. A. Stepinca, u Krašiću 10. veljače 2008. (snimio: D. K.)

Najveći napadi na Katoličku crkvu započeli su 1934. komunističkom pobunom u Asturiji, tijekom koje je bilo ubijeno na desetke svećenika, sjemeništaraca, redovnika, redovnica i aktivnih svjetovnjaka. Opisujući to tragično razdoblje kardinal Vicente Enrique y Tarancon reče: »Crveni su namjeravali uništiti kršćanstvo u Španjolskoj. Čak i više, namjeravali su od Španjolske napraviti podružnicu Rusije.«

Među ubojicama bili su i brojni jugoslavenski partizanski dobrovoljci – 'španski borci' – koji su se po završetku Drugoga svjetskoga rata hvalili da su vlastitim rukama ubijali svećenike, redovnike i redovnice. Za to su primali nemalenu jugoslavensku državnu mirovinu. Dok je nadbiskup Stepinac 1937. vjernike Zagrebačke nadbiskupije poticao na vjerničku solidarnost i na molitvu za žrtve rata u Španjolskoj, nitko se od negdašnjih komunističkih prvaka nije ispričao ni španjolskoj Crkvi ni narodu zbog zločina koje su njihovi drugovi počinili u tuđoj zemlji.

Mons. Ivan Šaško imenovan pomoćnim zagrebačkim biskupom

Papa Benedikt XVI. imenovao je 11. veljače 2008. dr. Ivana Šaška, profesora na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, pomoćnim biskupom Zagrebačke nadbiskupije i dodijelio mu titulu naslovnog biskupa Rotarije.

Dr. Ivan Šaško rođen je 1. kolovoza 1966. godine u župi Lovrečka Varoš kod Vrbovca. Nakon završene osnovne škole koju je pohađao u Vrbovcu, godine 1981. odlazi u Zagreb, u Nadbiskupsko sjemenište na Šalati, gdje je maturirao 1985. Nastavio je studij na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu te nakon druge godine studija filozofije upućen na studij teologije u Rim.

Kao pitomac Papinskog zavoda Germanicum et Hungaricum (1988. – 1994.) studirao je na Papinskom sveučilištu Gregorijana, a 1991. godine nastavio je poslijediplomski studij na Papinskom ateneju svetog Anzelma, gdje je 1994. godine magistrirao, a 1997. godine doktorirao iz liturgike.

Za svećenika je zaređen 28. lipnja 1992. godine. Od 1996. predavao je liturgiku na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 2001. godine član je Zbora prebendara Prvostolne crkve zagrebačke. Godine 2005. imenovan je predsjednikom Povjerenstva za osnivanje Hrvatskoga katoličkog sveučilišta u Zagrebu. Objavio je više stručnih članaka i nekoliko knjiga. Za program svoga služenja uzeo je riječi iz Pavlove Poslanice Rimljanima: *'In novitate vitae* – U novosti života'. Za biskupa zaredio ga je u zagrebačkoj katedrali 29. ožujka 2008. nadbiskup zagrebački kard. Josip Bozanić.

***

»Sanctorum mater«

Papa Benedikt XVI. odobrio je 22. veljače 2007., a 17. svibnja 2007. potpisao uputu pod nazivom *Sanctorum mater* ([*Crkva*] *Majka svetih*). Dokument se sastoji od uvoda, 150 paragrafa i dodatka od 15 točaka o kanonskom prepoznavanju smrtnih ostataka slugu i službenica Božjih. Nije riječ o dokumentu koji bi bio potpuna novost u kanonskoj regulativi već o primjenjivanju crkvenih odredbi u postupcima, osobito biskupijskim, gledom na glas svetosti, čudo koje se na zagovor kandidata dogodilo ili o mučeništvu slugu i službenica Božjih koji su slobodno i svjesno dali život svjedočeći vjernost Kristu, evanđelju i Crkvi. Baš na tom području potrebna je nepobitna raspoloživost za mučeništvo i prihvaćanje sa strane žrtve, ali isto tako dokazana mržnja progonitelja. Kada bi nedostajala ova značajka, ne bi bilo mučeništva. Naime, mučenik biva ubijen iz mržnje prema vjeri i svojom smrću daje vrhunsko svjedočanstvo Kristu i istini. Ovaj naputak podijeljen u šest dijelova sadrži ove odredbe:

– potreban je "autentični glas svetosti" za početak kanonskog postupka;

– opisuju se radnje koje prethode dopuštenju Kongregacije za pokretanje postupka;

– opisuju se načini za počinjanje kanonskoga postupka;

– predočuju se oblici prikupljanja dokumenata koji potvrđuju glas svetosti, zbilju mučeništva ili čuda;

– "dokazi očevidaca" koji mogu biti glasovno snimljeni ili računalno zabilježeni;

– završne radnje prije slanja dokumentacije u Rim.

Sam papa Benedikt XVI. ustvrdio je 17. prosinca 2007.: »Svi djelatnici u kanonskom postupku moraju isključivo djelovati u službi istine. Dokazi svjedoka i dokumenti moraju biti prikupljeni objektivno i u cijelosti, bilo kad su u prilog ili protivni glasu svetosti ili mučeništva.«

Začudno su brojni komentari ove nove instrukcije u hrvatskim medijima pokušali povezati i uz kauzu bl. A. Stepinca i Ivana Pavla II. želeći prikazati da će ova instrukcija usporiti njihove postupke.

Kardinal Estanislao Esteban Karlić, umirovljeni nadbiskup i metropolit argentinskoga grada Parana, predvodi euharistijsko slavlje na liturgijski spomendan bl. Alojzija Stepinca u papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu, 10. veljače 2008.

Marija Bistrica

Godina 2008. u Hrvatskom nacionalnom svetištu Majke Božje Bistričke bit će protkana jubilejskim slavljima desete obljetnice proglašenja blaženim zagrebačkog nadbiskupa kardinala Alojzija Stepinca u Mariji Bistrici i pohoda pape Ivana Pavla II. bistričkom svetištu. Želeći proslaviti te značajne trenutke te imajući u vidu upravo riječi velikoga pape Ivana Pavla II. koji je u pismu Nadolaskom trećega tisućljeća potaknuo da se jubileji slave upravo jubilejima, na četvrtu korizmenu nedjelju, 2. ožujka, u bistričkoj bazilici okupilo se trideset bračnih parova koji su prije dvadeset i pet godina sklopili sakrament ženidbe u Mariji Bistrici. Svečano misno slavlje predvodio je rektor svetišta i župnik Zlatko Koren. U propovijedi je podsjetio na temeljnu odrednicu braka i obitelji: na darovanost.

Tribina o bl. A. Stepincu u Rimu

U Papinskom kolegiju Germanicum-Hungaricum u Rimu proslavljeni su od 8. do 13. siječnja 2008. »Stepinčevi dani«: 10. obljetnica proglašenja blaženim zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca te 110. obljetnica njegova rođenja. Ponajprije je u srijedu 9. siječnja održana tribina kojoj su nazočili odgojitelji i brojni bogoslovi iz zavoda Germanicum-Hungaricum te hrvatski studenti iz drugih crkvenih ustanova u Rimu.

Predavač bijaše dr. Juraj Batelja, postulator kauze bl. A. Stepinca. On je tijekom iscrpnog predavanja upoznao nazočne s Blaženikovim životom u Zavodu od 1924. do 1931. te s njegovom ulogom u vođenju jedne od najvećih nadbiskupija u svijetu tijekom 2. svjetskog rata i nakon njega. Spomenuo je njegovu brigu za stradalnike rata i pomoć koju je neumorno pružao svim ljudima, bez obzira na vjersku ili nacionalnu pripadnost.

Osobitu je pozornost kod slušateljstva izazvalo postulatorovo svjedočanstvo o uvjetima montiranoga sudskog postupka na kojem je nadbiskup Stepinac osuđen, o njegovu zatvoru i uzništvu te uzrocima mučeničke smrti.

Na veliko zanimanje nazočnih o tijeku postupka za proglašenje svetim bl. A. Stepinca i čudesima koja su se dogodila na njegov zagovor, mons. Batelja je potvrdio da ima i moralnih čudesa i čudesnih uslišanja koja se pomno proučavaju.

U subotu 12. siječnja mons. Batelja je predvodio euharistijsko slavlje u zavodskoj crkvi i u homili-

ji na temelju biblijskih čitanja studentima zavoda i drugim hrvatskim studentima koji su došli na to euharistijsko slavlje predočio svećenički i biskupski lik kardinala Stepinca koji je svoj život utrošio za neustrašiv navještaj Evanđelja i jedinstvo Katoličke crkve. Liturgijsko pjevanje predvodili su hrvatski studenti uz pomoć ostale subraće Hrvata iz drugih rimskih zavoda.

***

Jedan sudionik ove tribine ili je krivo razumio ili je zlonamjerno postupio poslavši u Hrvatsku vijest da je dr. Batelja »Kongregaciji tih dana predao dokumentaciju o tri čuda koja su se dogodila na zagovor bl. Alojzija Stepinca i da je dio dokumentacije darovao Papinskom zavodu Germanicum-Hungaricum«.

U svojstvu promicatelja postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca i kao predavač na spomenutoj tribini izjavljujem da je rimski izvjestitelj javnosti pružio lažnu vijest i da su neistinita sva pisanja dnevnih novina koja su to izvješće prenijela.

Istina je to da sam se početkom siječnja savjetovao s predstavnicima papinske liječničke komisije za utvrđivanje čudesa kako bih u skladu s crkvenim odredbama tako vodio biskupijski postupak za utvrđivanje čudesnih uslišanja, da kad dokumentacija prispije u Rim, može poslužiti uspješnom dovršetku kanonskog postupka o čudu.

U odnosu na postulatorov dar Zavodu Germanicum-Hungaricum, svi su nazočni vidjeli, a mogli su i prolistati, darivani svezak u kojem se obrađuje i dokumentira život bl. Alojzija u tome Zavodu. Ista je knjiga objavljena u Rimu 1996., pa nije nikakva novost, kako je tendenciozni izvjestitelj pokušao zavarati hrvatsku javnost.

Zanimljivo da je ovo izvješće hrvatskoj javnosti podvalio isti onaj izvjestitelj koji je pred jesenski sabor Biskupske konferencije, održan u Zadru od 11. do 13. listopada 1977. godine, pridonio 'požurivanju' glasovanja o Teološkom društvu Kršćanske sadašnjosti. Naime, on je krugu simpatizera toga društva dojavio da će sutradan Radio-Vatikan objaviti izjavu kardinala Šepera koji će se u toj izjavi odreći ikakva odnosa s tim društvom jer je on utemeljio Kršćansku sadašnjost, ali ne i spomenuto društvo. Da ta kardinalova izjava ne bi utjecala na raspravu biskupa o TDKS-u, 'požurena' je rasprava o njemu i glasovanje prije objavljivanja spomenute izjave kardinala Šepera.

U našoj se crkvenoj javnosti, a otuda i u povijesti, svjesno ili ciljano, prešućuje odredba *Quidam episcopi* Kongregacije za kler od 8. ožujka 1982., a odobrio ju je papa Ivan Pavao II. 6. ožujka 1982., kojom su to i slična društva u komunističkim režimima zabranjena, a biskupi su upozoreni da svećenike koji bi u njima sudjelovali podvrgnu crkvenoj stezi.

Biskupi JBK su na zasjedanju u Đakovu od 27. do 29. rujna 1982. raspravljali o spomenutoj odredbi i obznanili javnosti izjavom *Non licet*, jednodušno izjavivši 30. rujna 1982., preko Tajništva u Zagrebu, »da svećenicima nije dopušteno da budu članovi staleških svećeničkih i drugih društava koja nisu u skladu s izjavom *Quidam episcopi*. Među ta društva pripada i TDKS. Biskupi također jednodušno najodlučnije odbijaju teške političke insinuacije kojima Predsjedništvo Teološkog društva Kršćanska sadašnjost optužuje sve one koji se prema TDKS kritički postavljaju« (usp. *Vjesnik Đakovačke biskupije*, god. CX., br. 10./1982., str. 180.).

Dr. sc. Juraj Batelja,
postulator

Propovijedi o lurdskim ukazanjima

Postulatura bl. Alojzija Stepinca i Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj izdali su prije hodočašća Hrvatske vojske i policije u Lurd 2007. zbirku propovijedi kardinala Alojzija Stepinca o lurdskim ukazanjima. Knjigu su na dar dobili svi sudionici spomenutoga hodočašća, a preostali dio je raspačan. Budući da se nalazimo u lurdskoj godini, koju je Benedikt XVI. opremio posebnim povlasticama, osjeća se i potreba za ovom knjigom bl. Stepinca koji se kao rijetko tko u hrvatskoj javnosti suočio s posljedicama bezboštva i racionalizma koji su razarajuće djelovali na katolički svijet u Francuskoj nakon Francuske revolucije 1879. godine.

Bista bl. Alojzija Stepinca, rad Lojzike Ulman, bila je na počasnom mjestu pred vjerničkim mnoštvom u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu, na Stepinčevo, 10. veljače 2008.

Ovo novo izdanje *Propovijedi o lurdskim ukazanjima bl. Stepinca* bit će obogaćeno s četiri propovijedi što ih je održao o 100. obljetnici ukazanja Majke Božje u Lurdu i s još dvije propovijedi za blagdan Majke Božje Lurdske koje je održao za vrijeme krašićkoga sužanjstva.

Susret kardinala Bozanića s novinarima

U organizaciji Ureda za odnose s javnošću Zagrebačke nadbiskupije, a u povodu spomendana bl. Alojzija Stepinca, u petak 8. veljače u prostorijama Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić susreo se s novinarima crkvenih i svjetovnih medija koji prate događaje iz života Crkve.

U ime organizatora okupljenima je dobrodošlicu uputila voditeljica Ureda mr. Matilda Kolić Stanić. Kardinal Bozanić istaknuo je kako ime Alojzija Stepinca ima veliku važnost za svakoga pojedinca, za Crkvu u hrvatskom narodu, ali i za opću Crkvu. Stepinac je postao znak našega prepoznavanja jer je u svojoj osobi sažeo cijelu našu povijest.

O ulozi i značaju bl. Alojzija Stepinca govorio je don Živko Kustić. Podsjetio je kako je Stepinac za hrvatske katolike novinare koji su počeli djelovati 1963. godine bio ono što je od početka bio i ono što sve više postaje: znak hrvatske crkvenosti, znak hrvatskoga katolištva, što je na kraju i u prigodi beatifikacije proglašeno cijelome svijetu. Istaknuo je kako to ne smijemo nikad zaboraviti jer je od svih stotina i stotina koje je proglasio blaženima i svetima Ivan Pavao II. samo za Stepinca rekao kako je on zapravo sažetak katoličkog stava prema svim diktaturama u 20. stoljeću.

Nakon susreta novinari su razgledali Muzej blaženoga Alojzija Stepinca u kuli Nebojan.

Sveti Đurđ Ludbreški

Proslavljajući obljetnicu mučeničke smrti bl. Alojzija Stepinca održana je u župnoj vjeronaučnoj dvorani u Svetom Đurđu Ludbreškom 15. veljače tribina na kojoj je o temi "Suvremeni čovjek pred Alojzijem Stepincom" govorio mons. dr. Juraj Batelja, promicatelj postupka za proglašenje svetim bl. A. Stepinca. U samo predavanje uveli su župnik Vlado Borak i dr. Zdravko Prepolec iz Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva.

U svom izlaganju mons. Batelja je kazao kako je nadbiskup Stepinac ovom kraju, koji je nekad pripadao Zagrebačkoj nadbiskupiji, posvetio znatan dio svoje pastoralne djelatnosti, u sklopu koje je na tom području održao i velike euharistijske kongrese – 1935. u Čakovcu, 1937. u Koprivnici i 1938. godine u Varaždinu – a osobitu pozornost pridavao je svetištu Predragocjene Krvi Isusove u Ludbregu. Dodao je da su i tadašnje svjetovne novine u velikoj mjeri pratile njegove česte pohode Podravini.

U nastavku je govorio o stožernim krjepostima bl. Stepinca, čiji je životni primjer izazov i poziv svakom kršćaninu da od krštenja živi istine vjere i raste u svijesti pripadnosti Crkvi. Na kraju tribine svoje svjedočanstvo iznijeli su Stjepan i Terezija Đurašin koje je nadbiskup Stepinac krizmao, te s. Irena Klimpak, milosrdnica, koja je 1945. godine krizmana u Visokom, župi koju je nadbiskup rado pohodio. Mons. Batelja potaknuo je župljane na štovanje bl. Alojzija Stepinca te na molitvu za njegov zagovor, ne samo radi Stepinčeva proglašenja svetim, nego da se sami posvećuju i ustraju u pozivu na svetost života.

Stepinčev primjer napose je stavio kao uzor mladima, kazavši kako je nadbiskup Stepinac bio svjestan važnosti mladih i opasnosti koje im prijete, što se potvrđuje i danas kada mnogi mladi žive odvojeni od Crkve i 'kao da Boga nema'. Podsjetio je da je blaženi Alojzije u sakramentu Euharistije osobito molio za mlade te je pozvao okupljene da po njegovu primjeru budu zauzeti u slavljenju Euharistije i govoru o tom svetom sakramentu kako bi se u njima pobudila čežnja za Isusom kakvu je u svom srcu nosio kardinal Stepinac.

Umro mons. Marijan Oblak, zadarski nadbiskup u miru

U petak 15. veljače 2008. godine u Zadru je u 89. godini preminuo posljednji hrvatski koncilski otac mons. Marijan Oblak.

Rođen je na blagdan Bezgrješnog začeća BDM, 8. prosinca 1919. u Velom Ratu na Dugom otoku. Za svećenika ga je 5. kolovoza 1945. u Šibeniku zaredio šibenski biskup dr. Jerolim Mileta. Papa Pio XII. imenovao ga je 30. travnja 1958. pomoćnim zadarskim biskupom i naslovnim biskupom Flavije. Za biskupa je posvećen 6. srpnja 1958. u zadarskoj katedrali sv. Stošije, a 27. srpnja 1969., nakon smrti nadbiskupa Garkovića, preuzeo je upravljanje Zadarskom nadbiskupijom sve do svojega umirovljenja 2. veljače 1996. godine.

U svom dugom i bogatom služenju Crkvi i narodu obnašao je različite dužnosti i mnoge službe: bio je odgojitelj u šibenskom i zadarskom sjemeništu, vjeroučitelj u gimnaziji, profesor hrvatskoga jezika i književnosti te francuskoga jezika, vicerektor zadarskog sjemeništa Zmajević, generalni vikar zadarske nadbiskupije i dr.

Sudjelovao je na Drugom vatikanskom saboru od 1962. do 1965. gdje je bio u radnoj skupini s krakovskim nadbiskupom Karolom Wojtilom, otkad ih je povezalo i osobno prijateljstvo. U BK Jugoslavije bio je predsjednik Odbora za pastoral turista i član Hrvatske liturgijske

Brojni župljani i gosti ispunili su vjeronaučnu dvoranu u Svetom Đurđu Ludbreškom na tribini koja je održana povodom Stepinčeva, 15. veljače 2008.

Varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak pokazuje vjernicima moći koje će ugraditi u novi oltar u župnoj crkvi Svih svetih u Beletincu, 9. ožujka 2008.

komisije. U Hrvatskoj biskupskoj konferenciji vodio je Vijeće za pastoral iseljenika, selilaca i pomoraca. Njegovom je zaslugom zadarska i nacionalna kulturna baština bogatija za jedinstvenu zbirku Biblija u kojoj je za 20 godina prikupio više od 1000 primjeraka na 400 jezika iz cijeloga svijeta. Utemeljitelj je i zbirke Stalna izložba crkvene umjetnosti u Zadru. Bio je iznimni poštovatelj liturgije. Odlučno se suočio s reformskim gibanjima koja su nakon 2. vatikanskog sabora krenula izvan saborskih smjernica, zbog čega je mnogo trpio.

Svojom moralnom i materijalnom podrškom doprinosio je napretku Stepinčeve kauze i radovao se njegovu proglašenju blaženim.

Pokopan je u zadarskoj katedrali 19. veljače 2008. u prisustvu trojice kardinala, velikog broja biskupa, svećenika i vjernika.

Beletinec

Novi oltar u župnoj crkvi Svih svetih u Beletincu kod Svetog Ilije posvetio je u tijeku misnog slavlja V. korizmene nedjelje 9. ožujka varaždinski biskup Josip Mrzljak. Predvodeći slavlje biskup Mrzljak je istaknuo kako je oltar središte kršćanskoga života i čitave župne zajednice. Upozorio je da bi duhovni život u kršćanina bio mrtav kada se ne bi okupljao oko Isusova oltara na Euharistiju koja je izvor i vrhunac kršćanskog života.

Nakon homilije biskup Mrzljak je posvetio oltar i u nj položio moći blaženoga Alojzija Stepinca.

Split

U kinoteci Zlatna vrata u Splitu održana je 11. ožujka projekcija dokumentarnog filma o blaženom kardinalu Alojziju Stepincu "Moja je savjest čista" u režiji Marija Raguža. U filmu je ispričan Kardinalov život od rođenja do preminuća, uz prikazivanje detalja iz Blaženikova života te nekih originalnih dokumenata. U filmu govori i kardinal Josip Bozanić, a uz još neke Stepinčeve suvremenike govori i varaždinski biskup Josip Mrzljak, kojemu je bl. Alojzije Stepinac bio krizmani kum. Film je napravljen u suradnji s mons. Jurjem Bateljom, postulatorom kauze za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca.

Šesta obljetnica smrti kardinala Franje Kuharića

U zagrebačkoj katedrali u utorak 11. ožujka misu o šestoj obljetnici smrti kardinala Franje Kuharića predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. U koncelebraciji su bili zagrebački pomoćni biskupi Vlado Košić i Valentin Pozaić, varaždinski biskup Josip Mrzljak, vojni biskup Juraj Jezerinac, provincijali i kanonici prvostolnog Kaptola zagrebačkog te pedesetak svećenika. Nakon što se kratko osvrnuo na misna čitanja, posebice Evanđelje koje govori o snazi ljubavi Isusa Krista koji je podnio poniženje križa, kardinal Bozanić istaknuo je kako je blagopokojni kardinal Franjo Kuharić rado govorio o otajstvu smrti i uskrsnuća Kristova, a nadahnuće za svoju nepokolebljivost vjere pronalazio je u životima svetih, osobito blaženoga Alojzija Stepinca. Život i služenje kardinala Kuharića nemoguće je odvojiti od blaženoga pastira Alojzija. Kardinal Kuharić je u blaženom Alojziju Stepincu pronalazio snagu Božjega govora i pogleda, utjehe i ljepote Crkve.

Vjernici iz župe Ivanovac predvođeni svojim svećenikom u posjetu crkvi i spomen-zbirci u Krašiću, 27. listopada 2007. (snimio: D. K.)

Hrvatski martirologij XX. stoljeća

U Svečanoj dvorani Stare gradske vijećnice u Zagrebu u srijedu 12. ožujka predstavljena je knjiga don Ante Bakovića *Hrvatski martirologij XX. stoljeća.* Knjigu su predstavili gospićko-senjski biskup Mile Bogović, dr. Juraj Kolarić, dr. Josip Jurčević, urednik izdanja Mate Rupić i sam autor.

Biskup Bogović istaknuo je kako u knjizi Baković donosi zaprepašćujuće usporedbe s drugim narodima. Kler je najviše stradao u Hrvatskoj. I to uglavnom od tvoraca komunističke Jugoslavije. Pitamo se zašto? Imamo pravo to pitanje postaviti onima koji se njome i danas hvale, istaknuo je biskup Bogović, te podsjetio kako don Baković s pravom kaže da su mučenici »najveći dragulj u povijesti Hrvata«.

Recenzent knjige dr. Kolarić istaknuo je kako je don Anto Baković svojim kapitalnim djelom iz hrvatske viktimologije *Hrvatski martirologij* postavio nerazoriv spomenik svećenicima mučenicima Crkve u Hrvata.

Prof. Jurčević istaknuo je da je osnovno pitanje zašto je Crkva bila na meti zločinačkog sustava. Ova nam knjiga govori da je taj sustav unatoč stereotipima bio puno gori nego u drugim komunističkim zemljama. To svjedoče podatci da su po broju apsolutno, a pogotovo u relativnim odnosima, žrtve u Hrvatskoj bile višestruko veće nego u bilo kojoj drugoj europskoj komunističkoj zemlji, što dovoljno svjedoči o karakteru toga sustava, istaknuo je Jurčević.

Urednik Mato Rupić predstavio je sadržaj knjige koja u središnjem dijelu predočuje dosje 663 mučenika. Posebnu vrijednost u knjizi predstavlju fotografije mučenika za koje i sam autor kaže u predgovoru da mu je to bio najteži posao. Uz svaki dosje nalazi se popis korištenog arhivskog gradiva, svjedočanstva i literature. Posebnu vrijednost predstavljaju dodatne fotografije i faksimili objavljeni uz biografije pojedinih mučenika. Slijede dodatci: vojske i ideologije koje su ubile naše mučenike, dobna struktura mučenika Crkve u Hrvata, načini na koje su usmrćeni, kao i osvrt na broj mučenika u komunističkim režimima, te popis literature i izvora.

Don Anto Baković, pisac ovoga martirologija, usporedio je mučenike Crkve u Hrvata sa stradanjima crkvenih osoba u sedam država istočne Europe (Poljska, Češka, Slovačka, Mađarska, Istočna Njemačka, Slovenija i Albanija) te je došao do značajnog podatka za nas Hrvate: Crkva u Hrvata po broju mučenika – žrtava komunističkog terora dolazi na prvo mjesto. Ovo je knjiga iza koje stoji više od šest tisuća dokumenata: arhivske građe diljem Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Vojvodine i Beograda, iskaza vjerodostojnih svjedoka, izjava očevidaca, novinarskih izvješća i starih fotografija, kao i 17-godišnji istraživački rad jednog umirovljenog župnika i njegovih suradnika.

Peto hodočašće župe sv. Petra apostola iz Zaprešića

Župa sv. Petra ap. iz Zaprešića i ove je godine, po peti put, hodočastila 10. ožujka 2008. u zagrebačku katedralu i na grob svoga utemeljitelja bl. Alojzija Stepinca. On je tu župu utemeljio 4. studenog 1945., u teškom poslijeratnom vremenu.

Hodočašće su predvodili župnik i upravitelj župe Ivan Frkonja i župni vikar Matija Pavlaković. U hodočašću su sudjelovali brojni župljani te mnogobrojni štovatelji koji svakoga desetoga u mjesecu dolaze moliti zagovor i pomoć bl. Alojzija Stepinca.

Euharistijsko slavlje predvodio je upravitelj i župnik župe sv. Petra apostola Ivan Frkonja u zajedništvu sa župnim vikarom Matijom Pavlakovićem, mons. dr. Jurjem Bateljom, mons. Danijelom Labašom, preč. Milanom Osrečkim i preč. vicerektorom Damirom Ocvirkom.

U prigodnoj propovijedi župnik Ivan Frkonja reče: »Raduje me da večeras možemo kao župna zajednica sv. Petra apostola iz Zaprešića zajedno sa svima, moliti i razmišljati o blaženom Alojziju, nadahnjujući se na njegovu bogato ostvarenom životu, koji je okrunjen svjedočanskim mučeništvom. Njegovo je djelo i danas predstavlja nadahnjujući model za naš životni hod i odabire jer svaki autentični svjedok svetosti je, u biti, jasni odraz Krista Isusa.«

Euharistijsko slavlje su s katedralnoga kora animirali Mješoviti župni zbor sv. Cecilije i Dječji zbor Božje Krijesnice, a predvodila ih je s. Cecilija Horvat. (Ilija Nikolić)

Umrla Chiara Lubich

Chiara Lubich, utemeljiteljica i predsjednica Pokreta fokolara, umrla u 88. godini života, 14. ožujka u rimskoj poliklinici Gemelli, nakon duge i teške bolesti.

Chiara je rođena 22. siječnja 1920. godine u radničkoj obitelji u Trentu (sjeverna Italija). Bila je protagonistica ekumenskog dijaloga, osobito među raznim religijama te dijaloga među kulturama.

Dodijeljeno joj je dvanaest počasnih doktorata iz raznih znanosti na sveučilištima diljem svijeta, a bila je i počasna građanka mnogih gradova Italije i svijeta Za svoj neumorni rad svjetovne i crkvene ustanove dodijelile su joj brojna priznanja. Sudjelovala je kao promatrač na izvanrednim Sinodama biskupa u Vatikanu 1985., i 1987., te 1999. na Sinodi biskupa za Europu.

U travnju 1999. godine posjetila je Hrvatsku, sudjelovala na "Susretu pokreta i crkvenih zajednica vjernika laika" u zagrebačkoj prvostolnici, koji je u prigodi njezina posjeta organizirala Zagrebačka nadbiskupija te se susrela s biskupima Hrvatske biskupske konferencije.

Sprovodne obrede je 18. ožujka u Bazilici svetoga Pavla izvan zidina predvodio Papin državni tajnik kardinal Tarcisio Bertone. Chiara Lubich pokopana je u kapelici međunarodnoga centra Pokreta fokolara u Rocco di Papa u Rimu. U Hrvatskoj su mise zadušnice za pokojnu Chiaru Lubich proslavili u zadarskoj katedrali nadbiskup Ivan Prenđa, a u splitskoj katedrali splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić.

Život i djelo dr. Stjepana Kranjčića

U Velikoj vijećnici Gradskog poglavarstva u Križevcima u subotu 5. travnja dvanaestero znanstvenika i stručnjaka otkrivalo je život i djelo dr. Stjepana Kranjčića, križevačkoga župnika. Na inicijativu vjernika laika, znanstveni skup "Život i djelo dr. Stjepana Kranjčića" organizirali su Društvo za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije "Tkalčić", Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić", župa sv. Ane, župa BDM Žalosne i sv. Marka Križevčanina, Grad Križevci, Ogranak Matice hrvatske Križevci i Povijesno društvo Križevci.

Skup je otvorila predsjednica Udruge mr. Tanja Baran, predstavivši kratko dr. Kranjčića i Godinu dr. Stjepana Kranjčića, a pozdrave su izrekli i križevački župnik Krešimir Žinić te križevački gradonačelnik Branko Hrg. Dvije upravo spjevane i skladane pjesme posvećene dr. Kranjčiću na početku skupa izveli su Zbor mladih župe BDM Žalosne i sv. Marka Križevčanina te Željka Marinović i Tomislav Baran. Skup je protekao u osobitom duhovnom ozračju.

Prvo izlaganje na temu "Kranjčićevo djetinjstvo, školovanje i svećeničko ređenje s osvrtom na crkvene i društvene prilike" održao je mr. Damir Bobovec.

Kranjčićevo svećeničko djelovanje u Požegi, župi sv. Marka u Zagrebu, na Nadbiskupskom duhovnom stolu, kod karmelićanki u Hrvatskom Leskovcu i Rakovom Potoku s osvrtom na crkvene i društvene prilike na temelju arhivskih izvora prikazao je dr. Stjepan Razum.

O Katoličkoj crkvi u početcima komunističke vladavine i snalaženju dr. Kranjčića u tim okolnostima govorio je dr. Jure Krišto. Iznio je činjenicu da je po nalogu Partije UDBA osnovala svećeničko udruženje da bi iznutra razarala Crkvu te je dr. Kranjčića predstavio kao svećenika Stepinčeve škole: vjernog Crkvi, Papi i beskompromisnog prema komunizmu.

Mons. dr. Juraj Batelja iznio je temeljne odgojne smjernice kojima je nadbiskup Stepinac prodahnjivao sjemeništarce i bogoslove za gorljiv apostolski rad te skladno djelovanje s vjernicima laicima u Katoličkoj akciji. Iznio je da se Kranjčić sa zatočenim nadbiskupom Stepincem u Krašiću susreo četiri puta te da ga je iscrpno izvijestio o svemu što se događalo na Kaptolu dok je on bio u lepoglavskoj kaznionici i pokušajima uplitanja komunističkih vlasti u upravljanje Zagrebačkom nadbiskupijom te o pokušaju komunističkog režima da osnutkom svećeničkih udruženja iznutra razara Katoličku crkvu.

Prikazujući što su govorila partijska izvješća o neprijateljskom djelovanju klera u bjelovarskoj regiji i osobito u općini Križevci govorio je prof. Željko Karaula.

Dr. Josip Šalković prikazao je znanstveni i stručni rad dr. Kranjčića te je iznio podatak da je Kranjčić, boraveći u izgonu kod karmelićanki u Hrvatskom Leskovcu, doktorirao na KBF-u u Zagrebu 31. svibnja 1952. u pravno-povijesnoj specijalizaciji disertacijom "Otkup pokroviteljstva u Zagrebačkoj nadbiskupiji".

Z. Homen: Dr. Stjepan Kranjčić (1918. – 1968.), ulje na platnu, 2008.

Društveno-političke i gospodarske prilike u Križevcima u tijeku službovanja župnika Kranjčića (1952. – 1968.) s posebnim osvrtom na odnos vlasti i Crkve prikazao je prof. Ivan Peklić.

O dr. Kranjčiću kao vjeroučitelju i odgojitelju izlagala je s. dr. Valentina Mandarić, podsjetivši da je on uvodio vjeronauk u župi nakon što je 31. siječnja 1951. vjeronauk bio izbačen iz škola i kad je bilo zabranjeno ikakvo okupljanje učenika na vjeronauk.

Dr. Danijel Labaš otkrio je i predstavio sudionicima skupa tri Kranjčevićeva kanonsko-pravna teksta objavljena u Zborniku zagrebačkih bogoslova "Križ" te 21 tekst pjesama, sastavaka, eseja i pripovijesti koje je Kranjčić objavio u mjesečniku "Naša Gospa Lurdska".

Mr. Anđelko Košćak govorio je, na temelju pisanih svjedočanstva, o duhovnosti dr. Kranjčića. Pogled u dosad prikupljena svjedočanstva o glasu svetosti dr. Kranjčića, koji je umro 10. travnja 1968. u Rimu i imao nezapamćen veličanstveni sprovodni oproštaj u Križevcima, iznijela je mr. Tanja Baran.

Osobito je značenje ovoga skupa što se na inicijativu vjernika laika progovorilo o ulozi katoličkog svećenika, čije se djelovanje, istina, događalo u središnjim ustanovama Nadbiskupije i više župa, ali njegovo djelovanje ima odjek na opći društveni život i dobrobit svega naroda. Značajno je i to da je Zagrebačka nadbiskupija u 20. stoljeću imala brojne svete, neustrašive, znanosti i narodu odane svećenike, a gotovo im nema spomena, ne na znanstvenom simpoziju, nego ni u sjećanju mjesne Crkve. Zato je simpozij o Kranjčiću za svaku pohvalu. Istodobno je primjer vrjednovanja svećeničkog rada i izgaranja za istinu koju on naviješta i živi.

MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA

Već sedmu godinu u Zagrebu djeluje Molitvena zajednica blaženoga Alojzija Stepinca. To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti evanđelje nadahnuta primjerom bl. Alojzija Stepinca. Do sada se u zajednicu uključilo oko 5000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samoga hrvatskog naroda, na temeljima četrnaestostoljetne katoličke baštine.

Tko može postati članom i što čini član Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca?

Svaki se kršćanin može uključiti u Molitvenu zajednicu blaženoga Alojzija Stepinca koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti i širi Kristovu ljubav u sva područja javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:

Zajednica štovatelja
BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA
10000 Zagreb, Kaptol 31
tel. (01) 4894 879

Svaki štovatelj blaženoga Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

– za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke crkve

– za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi

– za svoje osobne nakane i potrebe

– za domovinu Hrvatsku i svakoga čovjeka

– za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove kauze za proglašenje svetim.

Kardinal Estanislao Esteban Karlić predvodi euharistijsko slavlje na liturgijski spomendan bl. Alojzija Stepinca u papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu, 10. veljače 2008.

Uz molitvu svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:

– savjesno obavljati svoje svakodnevne obveze

– svjedočiti kršćanske istine u privatnom i javnom životu

– surađivati s Postulaturom u promicanju Blaženikova glasa svetosti

– sudjelovati svakoga 10. dana u mjesecu u slavlju sv. mise ili na molitvenom sastanku

– darom i žrtvom pridonositi uspješnom dovršetku postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

S vjerom u Općinstvo svetih, za vlastite potrebe i potrebe braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika, moli zagovor bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika s nakanom što skorijega njegova proglašenja svetim.

Nova Gradiška: Tribina uz Stepinčevo

"Blaženi Alojzije Stepinac – uzor kršćanske svetosti" naziv je javne tribine održane u utorak 12. veljače u dvorani župe Bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije, a u povodu 110. obljetnice rođenja i 10. obljetnice proglašenja blaženim kardinala Stepinca.

Organizator tribine bila je Molitvena zajednica bl Alojzija Stepinca Nova Gradiška. Pozdravne riječi uputio je voditelj zajednice Jurica Borojević, a uvodni dio pripremila je vjeroučiteljica Martina Videc. Predavač je bio vlč. Perica Matanović, župnik Bezgrješnog začeća BDM. Na tribini su bili vjernici s područja grada, članovi Molitvene zajednice s duhovnim voditeljem vlč. Danijelom Engelmanom i đakonom IvanomVrbickym.

»Želja mi je bila predstaviti lik Alojzija Stepinca kao učitelja kršćanske svetosti«, rekao je vlč. Matanović i ustvrdio da Blaženik može »danas biti putokaz svakom čovjeku, ne samo kršćaninu, nego svakom koji traži put mira, sreće, zadovoljstva. Stepinac bijaše čovjek ideala, čovjek koji je ostvarivao evanđeoske ideale spreman i umrijeti za njih. Upravo to manjka današnjem čovjeku.«

Novogradiška Molitvena zajednica uz brojne djelatnosti i ove godine planira redovita hodočašća na grob bl. Alojzija Stepinca, posjet njegovom Muzeju u Zagrebu, još koju tribinu, pružiti pomoć svećenicima u župi i u pastoralu vjernika, humanitarne akcije, a poglavito nastojati osobnim životom i molitvom u svom gradu svjedočiti vjeru.

Valja napomenuti kako su članovi Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca i ove godine, tradicionalno, sudjelovali na svečanosti proslave Stepinčeva u Požegi. Sastali su se i s biskupom Antunom Škvorčevićem, uručili mu sliku bl. Alojzija, rad novogradiške pjesnikinje i slikarice Evice Kraljić, koja je biskupa kratko upoznala sa svojim umjetničkim djelovanjem. **(Višnja Mikić)**

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjega broja Glasnika svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Ozana CRNOGORAC – Biograd; Matija BURJA – M. Bistrica; Mirko EFENDIĆ; vlč. Ivica PUŠKADIJA; Maja Fleischer; Slavica GOČAN – Zagreb; N. N. – Zagreb; Obitelj DROPULJIĆ – Klinča Sela; N. N.; N.N. – Kaštel Stari; Gordana CAREVIĆ; Obitelj ĆUK; Nevenka iz Solina; N. N.; Đurđa i Marin MANDIĆ – Mississauga; Stjepan SKRBIN; Dragica HERCEG.

Preporučujemo zainteresiranim naručiteljima poprsje bl. Alojzija Stepinca, koje je 2008. u veličini 65 x 70 cm izradio V. V., student na Likovnoj akademiji u Splitu, smjer Likovna kultura, apsolvent. Diplomski rad priprema iz kiparstva. Ovaj rad u gipsu spreman je za odljev u bronci. Zainteresirani naručitelji mogu se javiti na adresu Uredništva Glasnika.

Molitva u čast blaženoga Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika

Gospodine, Bože naš,
Ti si blaženom Alojziju Stepincu dao milost čvrsto vjerovati u Isusa Krista i spremnost trpjeti za njega sve do mučeničke smrti.

Pomozi nam slijediti njegov primjer i njegov nauk da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio i služili Crkvi kako joj je on služio sve do darivanja vlastitoga života za nju.

Njegova živa vjera u Isusa Krista i postojana ljubav prema Crkvi neka nas učvrste u borbama života na putu vječnoga spasenja.

Po njegovu zagovoru udijeli milost svoga blagoslova našim biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama, svećeničkim i redovničkim pripravnicima, našim obiteljima da budu čvrste u vjeri i blagoslovljene novim i brojnijim životima.

Budi utjeha svim starijim osobama te pomoć bolesnicima i patnicima.

Očeve i majke, djecu i mlade očuvaj od unutarnjih i vanjskih pogibelji duše i tijela. Udijeli milost svećeničkih i redovničkih zvanja našoj župi, našoj biskupiji i Crkvi u Hrvata.

/Po njegovu zagovoru udijeli mi milost ... /

Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Nakon toga izmoli: Oče naš, Zdravo, Marijo, Slava Ocu, sa zazivom: *Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!*

Uplatu i pretplatu za Glasnik i svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime:

Postulatura kard. Stepinca i kunski račun: 2360000-1101605758

ili iz inozemstva i domovine u devizama na sljedeći konto:

PARTNER BANKA
SWIFT - PAZGHR2X

br. računa: 7350038425 - Juraj Batelja

Svaki dopis na Postulaturu blaženoga Alojzija Stepinca kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna se pisma ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni neka to napomenu u dopisu.

OBAVIJESTI

Obavijest čitateljima Glasnika

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj *Glasnika* može naručiti na adresi Postulature: Kaptol 18, pp. 949, 10001 Zagreb:

BARBOUR, H. Ch. i BATELJA, J., **Svjetlo na putu života**, popravljeno i prošireno izdanje (2007.) službenoga duhovnog životopisa kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika, uz njegovo proglašenje blaženim (1998.) (50 kn + poštarina);

BATELJA, J., **Najljepše Mariji. Misli blagopokojnog kardinala-nadbiskupa Alojzija Stepinca o štovanju Majke Božje**, Zagreb, 1990. (30 kn + poštarina);

Sluga Božji Alojzije Stepinac (kratki ilustrirani životopis), Zagreb, 1995. (30 kn + poštarina);

ALOJZIJE KARDINAL STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke (1941. – 1946.)**. Uvod napisali dr. J. BATELJA i dr. C. TOMIĆ, Zagreb, 1996. (80 kn + poštarina);

ALOJZIJE-VIKTOR STEPINAC, **Pisma iz sužanjstva (1951. – 1960.)**, (predgovor: mons. J. BOZANIĆ, nadbiskup zagrebački; uvod, bilješke i predmetno kazalo napisao i sastavio dr. J. BATELJA), Zagreb, 1998. (100 kn + poštarina);

Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke (1934.–1940.)** Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000. (100 kn + poštarina);

BATELJA, J., **Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca**, izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila, Zagreb, 2006. (180 kn + poštarina);

VRANEKOVIĆ, Josip, ***Dnevnik (1. dio), Bilješke o životu i djelovanju u Krašiću zatočenog nadbiskupa zagrebačkoga i kardinala Alojzija Stepinca.*** Pozdravno slovo za knjigu napisao je zagrebački nadbiskup i kardinal Josip Bozanić, a uvodne misli i bilješke dr. Juraj Batelja. Pogovor je sastavio fra Bonaventura Duda, a ilustracije su iz arhiva Postulature (100 kn + poštarina);

Križni put s Alojzijem Stepincem - Tekst križnoga puta sastavio prof. Anton Šuljić, a postulator dr. Juraj Batelja probrao misli nadbiskupa i kardinala Stepinca o križnome putu te Isusovoj muci, smrti i uskrsnuću (15 kn + poštarina);

Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi o lurdskim ukazanjima** (priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja); pozdravno slovo: mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij; izdavač: Postulatura bl. Alojzija Stepinca i Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj (50 kn + poštarina).

Zahvaljujemo na svjedočanstvima i ohrabrenjima koja su pismenim putem proslijedili brojni čitatelji i Blaženikovi štovatelji.

Budući da nam Zagrebačka banka ne dostavlja redovito imena i prezimena čitatelja i štovatelja bl. Alojzija Stepinca koji uplaćuju svoj dar za postupak njegove kanonizacije ili uplatu za Glasnik, molimo čitatelje i štovatelje da nas razumiju i ispričaju ako njihova imena ne donesemo pravodobno u Glasnikovu popisu.

Biskupi (zdesna nalijevo) mons. Josip Mrzljak (Varaždin), mons. Ratko Perić (Mostar), mons. Marijan Srakić (predsjednik HBK, Đakovo), mons. Juraj Jezerinac (vojni ordinarij) uključili su se u veleslavlje Stepinčeva, 9. veljače 2008.

DOJMOVI POSJETITELJA NOVOOTVORENOGA MUZEJA BL. ALOJZIJA STEPINCA

29. 1. 2008.

Bili smo na otvorenju Muzeja bl. Alojzija Stepinca, no danas smo došli u miru razgledati postav izložbe. Hvale je vrijedno kako je muzej uređen i opremljen izlošcima. Ovo je mjesto gdje bi trebali hodočastiti Hrvati iz svih dijelova Domovine, kako bi učili i naučili krvavu i tragičnu prošlost u vrijeme sotonske komunističke ideologije po mučeništvu blaženog kardinala Alojzija Stepinca. Ovo je mjesto na kojem bi učenici svih škola u Republici Hrvatskoj trebali dolaziti na žive satove povijesti. U ime Udruge Macelj 1945.

Damir Borovčak, glasnogovornik

9. 2.

Dugo smo čekali ovo, ali smo ipak dočekali – da katolici Hrvati označe svoga mučenika, kad su to prije nas učinili drugi narodi koji su osjetili i živjeli u vrijeme komunizma ('ovozemaljskog blaženstva'). Bogu hvala da imamo ovakav kutak koji brani nas Hrvate katolike, kada toga još malo ima u službenoj politici – javnosti.

Profesor povijesti iz Rijeke

10. 2.

Župljani župe Presvetog Trojstva Visoko pohodili su Muzej i grob bl. Alojzija moleći Blaženikov zagovor za Domovinu i Crkvu – posebno duhovna zvanja i potomstvo našim obiteljima. Bože, hvala ti za dar našeg blaženika Alojzija, usliši naše molitve da ga što prije Crkva proglasi svetim.

Ivan Šestak, visočki župnik

22. 2.

Drago nam je što ste nam pomoću ovog muzeja približili stvarnu povijest Crkve u teškom povijesnom vremenu. Zlo se ne ponovilo! Moli za nas, blaženi Alojzije.

8.d OŠ Retkovec

4. 3.

Zahvaljujem svemogućem Bogu za život, primjer i zagovor blaženoga kardinala Alojzija Stepinca kome povjeravam Crkvu i narod u dragoj domovini Hrvatskoj.

+ Nikola Eterović

4. 3.

Ugodno radostan – Kardinale blaženi, moli za nas! Hvala!

+ Slobodan Štambuk, hvarsko-bračko-viški

4. 3.

I kao dugogodišnji muzealac, čestitam na odličnom postavu muzejske zbirke na sjećanje za blaženog kardinala Stepinca.

Emilio Marin,
veleposlanik RH pri Svetoj Stolici

6. 3.

Uvijek smo željeli jedan ovakav postav o našem Blaženiku. Zadovoljni smo i sretni da smo u našem narodu imali takvog velikana. Hvala svima na uređenju postava.

Karlo Mirković

8. 3.

Velik dan za mene i braću... Klanjamo se memoriji velikog imena.

General A. Roso

27. 3.

- Dragi i voljeni naš blaženi Alojzije, i opet si nam pokazao da se isplati vjerovati i ići do kraja. Uzdajemo se u onoga koji je slomio vlast smrti. Molimo za tvoj zagovor.

Mihael (iz trbuha),
Kristina i Krešimir Petrušić

Hodočasnici župe sv. Josipa iz Splita ispred crkve Presv. Trojstva u Krašiću, 9. veljače 2008. (snimio: D. K.)

Hvala Vam što čitate i drugima omogućujete primati Glasnik 'Blaženi Alojzije Stepinac'. Ako na vrijeme podmirite svoje obveze prema Glasniku, on će moći redovito izlaziti i biti vjesnik Blaženikovih vrlina, kojima ga je Bog proslavio za dobro svoje Crkve i hrvatskoga naroda. Glasnik može svaki čitatelj i svjedok obogatiti svojim dopisom i uspomenama na kardinala Stepinca ili fotografijom iz njegova života. Ako ste bili dionikom koje svečanosti priređene u njegov spomen, izvijestite o tome putem Glasnika sve prijatelje i štovatelje kard. Stepinca.

SVJEDOČANSTVA

Sretno položen ispit

Srdačan pozdrav. Zovem se Viktorija Ezbegović. Živim i radim u Osijeku. Studiram i radim. Željela bih posvjedočiti uslišanje molitve po zagovoru bl. Alojzija Stepinca. Radi se o ispitu za koji sam često pomislila da ga ne ću moći položiti jer sam dosta puta pala. Tada je u našoj Župi Preslavnoga Imena Marijina u Donjem gradu (u siječnju) organizirana devetnica u čast Alojziju Stepincu i Gospi Lurdskoj.

Svećenik je napomenuo da bi bilo dobro uključiti se u molitvu za osobne životne potrebe. Spomenuo je i polaganje ispita. Na to sam ja pomislila kako mi je to jedini izlaz jer sam već postajala očajna pogotovo zbog ponuđene "pomoći" oko polaganja ispita jedne osobe.

Ubrzo po završetku devetnice, hvala Bogu, položila sam taj ispit. Svjesna sam da to mogu zahvaliti Alojziju Stepincu i ovim putem želim to i posvjedočiti. Nadam se da sam sve napisala, ukoliko je još nešto potrebno, molim Vas da me obavijestite.

Viktorija Ezbegović

Vjera u Boga bila je jača!

Zovem se Radmila Miletić. Imam 51 godinu. Majka sam dvoje djece. Živim i radim u Zadru. Već 15 godina imam svoju cvjećarnicu. Bog mi je dao da imam smisla za takav posao.

Radeći vrijedno i pošteno kroz moje ruke je prolazilo jako puno novaca, ali je i odlazio, ni sama ne znam gdje. Vjerovala sam u Boga, ali mi je rad bio na prvom mjestu. Radila sam i nedjeljom tako da uglavnom nisam išla na mise. S vremenom sam počela gubiti snagu i volju za sve. Prolazila sam teške trenutke i bila veoma nesretna. Ni sama ne znam kako sam prije četiri godine sjela u auto i otišla u crkvu blaženog Alojzija u čijoj župi ne živim. Tamo me primio svećenik don Šime Perić.

Od toga trenutka promijenila sam svoj život. Prestala sam raditi nedjeljom, idem redovito na misu, a uključila sam se i u molitvenu zajednicu u toj župi. Tada sam se zavjetovala blaženom Alojziju da će njegov oltar biti uvijek okićen cvijećem. To radim već četiri godine jer je tu počeo moj novi život.

A onda je krenuo moj trnoviti put pun kušnji, patnje i bolesti, ali ni u jednom trenutku nisam izgubila vjeru. Padala sam, prolazila pakao, ali vjera u Boga bila je jača.

Bolesti su počele harati u mom tijelu. Pojavio se tumor koji mi je došao do pluća i bubrega, ali uz pomoć Božju uspjela sam preživjeti. Baš kad sam pomislila da sam konačno dobila mir, nakon osam mjeseci pojavio se tumor na ramenu. To me slomilo.

Odmah sam se povjerila don Šimi. On je odvojio vrijeme za mene, položio mi ruku na rame i molio blaženoga Alojzija da me izliječi kako bih i dalje mogla njegov oltar kititi cvijećem. Rekla sam svećeniku da sam čula nečiji glas dok se molio koji mi je rekao: »To nije bolest nego zlo!« Don Šime je rekao da je to dobar znak te da će sve biti dobro.

Ubrzo je došao dan moga odlaska u bolnicu i tada je počeo moj križni put koji je trajao četrnaest dana. Svaki su me dan pripremali za operaciju, no nikad ne bih došla na red. I tako cijeli tjedan. Počela sam slabiti, a bolovi su bivali sve jači.

Bio je petak kad su me odvezli u salu i spremali se za operativni zahvat. Međutim, liječnici su se posvađali oko toga gdje da me otvore pa su me vratili kući.

Kako je bio petak, uvečer je bio veliki molitveni susret u župi blaženogAlojzija gdje ja redovno idem. Budući da sam bila slaba i nisam se osjećala dobro, te večeri nisam mogla doći. Sjedila sam u kući kad je odjednom u moje tijelo došla oluja: treslo me i nosilo baš poput olujnog vjetra. Bilo je grozno. Trajalo je 15-ak minuta, a onda sam osjetila smirenje. Znala sam da je to molitva za mene od moje zajednice. Nakon toga zlo je počelo sve jače udarati jer su mu to bili zadnji trzaji. Suprug me odveo na hitnu gdje sam dobila injekcije, ali ništa nije bilo lakše.

Završila sam u bolnici na infuziji gdje su me tri dana oporavljali i spremali za operaciju. Četvrti su me dan odvezli u salu gdje su četiri sata kopali po mome tijelu, a ništa nisu našli. Nastao je nemir među liječnicima. Čim sam se probudila, tako izrezanu su me odvezli na magnetsku rezonanciju gdje je nalaz pokazao da tumora nema.

Cijelo vrijeme sam u ruci držala krunicu koju mi je don Šime donio iz Jeruzalema. Jednom mi je sestra rekla: »Gospođo, morali biste ostaviti krunicu bar dok vadim krv.« Rekla sam: »Ne mogu, sestro! Vi imate vena koliko hoćete, a ja nemam nikoga nego Isusa. Samo me on može spasiti i nitko drugi!«

Prilažem Vam dokumentaciju prije i poslije operacije jer sam sigurna da me blaženi Alojzije izliječio i da je Gospodin odlučio da on bude moj zaštitnik.

Hvala Gospodinu koji je zagovorom blaženog Alojzija učinio svoje djelo.

RADMILA MILETIĆ

Zahvaljujemo svim dobročiniteljima i suradnicima, čijom molitvom i darom napreduje postupak za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

Molimo Vas, pošaljite nam kopiju uplata izvršenih preko bankovnoga računa jer nam banka ne isporučuje imena uplatitelja.

BLAŽENIK U JASTREBARSKOM

SLAVLJENJE SV. POTVRDE DJECE RATNE SIROČADI U JASTREBARSKOM 25. SRPNJA 1943.

Nadbiskup Alojzije Stepinac je 24. srpnja 1943. podijelio sakrament Potvrde u Dječjem domu ratne siročadi u Jastrebarskom. Zbog kleveta kojima je komunistički režim nastojao ocrniti svijetli lik samoga nadbiskupa Stepinca i časnih sestara koje su vodile brigu za ratnu siročad smještenu u tom Domu, prenosimo u cijelosti članak koji je prigodom ovoga Nadbiskupovog pohoda Jastrebarskom donio katolički dnevnik *Hrvatska straža* pod naslovom: "Državni dječji dom u Jastrebarskom". Prilagodili smo ga samo suvremenoj pravopisnoj normi, ne dirajući u leksik.

Ratnoj siročadi u Dječjem domu u Jastrebarskom, 25. srpnja 1943., kumovali su predstavnici svih staleža, a sakrament potvrde podijelio im je nadbiskup Alojzije Stepinac.

Državni dječji dom u Jastrebarskom
Velika skrb za djecu stradalnika

Nedaleko od trgovišta Jastrebarsko nalazi se stari dvorac grofa Stjepana Erdödija, okružen lijepim perivojima, u kojima se nalaze ribnjaci, kupališni bazeni, samotni putići, drvoredi starog drveća. Stazice posute šljunkom škripe pod nogama narušujući sjenati mir usnula dvorca. Rano je poslijepodne. Takovu mirnu sliku dobili smo upućujući se u obnovljeni dvorac da razgledamo njegove prostorije i uređaje gdje su sada smještena djeca stradalnika.

Dvorac grofa Erdödija bio je do nedavno posve zapušten. U vrijeme posljednjih dana bivše države dvorac je obnovljen, a u njemu su smješteni dječaci bez roditelja, povjereni brizi časnih sestara reda sv. Vinka. U početku bilo je ovdje smješteno nešto preko dvije stotine dječaka koji su tu polazili redovitu školsku naobrazbu i upućivali se u sve poljodjelske poslove. Međutim, po proglašenju Nezavisne Države Hrvatske, nakon razbojničkih napadaja odmetnika, ostalo je mnogo djece bez roditelja, pa ih je hrvatska vlada, koja je odmah posvetila veliku brigu ovoj djeci, smjestila u ovaj sirotinjski Dom, uredivši epidemijsko prihvatilište i bolnicu.

Prijašnji mali stanovnici bili su smješteni u ostale dvije zgrade, gdje su i nadalje provodili svoj mirni i radni život. Dom se sve više punio djecom koja su trebala brižnu liječničku pomoć, pa se posao časnih sestara sve više razgranjivao. Da se uzmogne skloniti svu djecu uređeno je još jedno prihvatilište u Reki, gdje su brigu oko djece osim liječnika preuzele tečajke Hrvatskog Crvenog križa. Mnogo teško bolesne djece umrlo je u teškim danima. Da bude zlo još veće, pobrinuli su se banditski vođe, koji se sa svojim divljačkim hordama navalili u kolovozu prošle godine na ova prihvatilišta. Odveli su oko

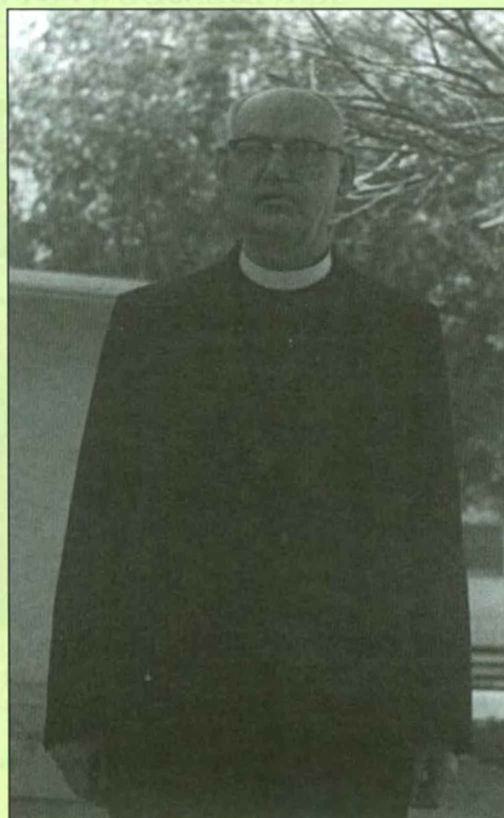
Nadbiskup Stepinac obilazi imanje Dječjeg doma ratne siročadi u Jastrebarskom, 24. srpnja 1943

(nastavak na str. 44.)

SVJEDOK VREMENA – Vilim CECELJA

Stota obljetnica rođenja blagopokojnog vlč. Vilima Cecelje već se sasvim primakla. Čitateljima možemo najaviti objavljivanje njegova životopisa sigurnim. Iako su se već javili štovatelji i prijatelji vlč. Cecelje svojim prilozima za životopis, a njegovo je pisanje već pri kraju, ipak još uvijek pozivamo čitatelje *Glasnika* na suradnju. Molimo da se svojim sjećanjima, dokumentima i fotografijama javite na adresu *Glasnika* ili na adresu vlč. Andrije Lukinovića Kaptol 27, 10000 Zagreb, e-mail: alukinovic@zg.t-com.hr ili pak g. Ivi Pomperu, Rosengasse 10, 5020 Salzburg, Austria, e-mail: ivo_pomper@hotmail.com.

Prilog u ovom broju posvetili smo Ceceljinom uređivanju i vođenju *Glasnika Srca Isusova i Marijina* u Salzburgu tijekom osamnaest godina (1950. – 1968.).

Don Jure Vrdoljak, utemeljitelj Glasnika

Urednik *Glasnika Srca Isusova i Marijina*

Izdavanje mjesečnika *Glasnika Srdca Isusova i Marijina* u Salzburgu (1949. – 1968.) bio je čudesan pothvat nekolicine hrvatskih katoličkih svećenika, emigranata u Salzburgu, predvođenih velezaslužnim don Jurom Vrdoljakom. Bili su to ljudi koji, osim vjerničkog i domoljubnog zanosa, zapravo ništa drugo nisu imali; puka sirotinja s teškim bremenom na plećima mnogobrojne, još ljuće sirotinje, sunarodnjaka, izbjeglih iz vlastite domovine, pod tuđim suncem, na tuđoj zemlji. Zamisao o pokretanju časopisa, bez šilinga u džepu, bez prostorija i bilo kakve opreme, bez potpore, bez čitatelja, pa i bez stručnih suradnika, mogla bi izgledati samo tlapnja, čak suludi pothvat. Za sve, osim za ove zanesenjake koji su ga pokrenuli.

Glasnik su pokrenuli da bude poruka Hrvatima, ponajprije onima koji su živjeli u slobodi bez domovine, potom onima u domovini bez slobode, da »čovjek ne živi samo o kruhu«, kojim riječima don Jure Vrdoljak započinje uvodni članak prvoga broja u siječnju 1949. pod naslovom "Najveća potreba". U tom je duhu napisan članak "Od Srdca k Srdcu" u prvom broju *Glasnika*. »Izgubili smo domovinu«, započinje članak, »njena brda i doline, potoke i rieke, šume i luke, plavo nebo i sinje njeno more. Izgubismo domove i naše oltare, zemlju natopljenu krvlju njenih sinova, posijanu grobovima naših najbližih, okovanu robskim lancima.«

Treći Hrvati, oni u domovini na vlasti, *Glasnik* su, po službenoj dužnosti, radi očuvanja 'državnog i društvenog uređenja' morali pažljivo čitati i, jasno, nastojali ga svim sredstvima ušutkati.

Velečasni Cecelja bio je suradnik *Glasnika* od njegova prvoga broja, a 1950. godine preuzeo je uredništvo i upravu i taj posao obnašao do kraja 1968. godine kada je *Glasnik* prestao izlaziti te nije čudo da su ga čitatelji popularno zvali "Ceceljin glasnik".

Čitajući Ceceljine članke i promatrajući cjelokupna godišta *Glasnika* pod njegovim uredništvom otkriva se što je on nosio u duši: djelotvornu, živu vjeru i ljubav prema Katoličkoj crkvi i hrvatskom narodu. On je zauzet za dobrobit siromašnih hrvatskih izbjeglica, kojima nastoji pružiti sigurnost, priskrbiti osnovne životne potrebe te uliti u dušu žarku vjeru i ljubav prema Domovini i Crkvi. To se kao crvena nit provlači iz broja u broj *Glasnika*. On o tomu sam piše i u *Glasnik* uvrštava takve članke drugih suradnika.

Posebno treba istaknuti dvije glavne teme koje u njegovim tekstovima i u *Glasniku* općenito, zauzimaju središnje mjesto: nadbiskup Alojzije Stepinac i Bleiburg, sa svim onim što pod pojmom *Bleiburg* mislimo.

Velečasni Cecelja borio se svih godina u kojima je vodio *Glasnik* s golemim poteškoćama. Od broja do broja doslovce se nije znalo hoće li se idući broj pojaviti jer je uvijek nedostajalo sredstava. I uvijek ih je Cecelja odnekud smogao. Kada se u domovini počeo obnavljati vjerski tisak, pokazalo se da *Glasnik* više nije neophodan i utrnuo je. Zadnji broj *Glasnika* bio je 12. prosinački broj 1968. godine. Velečasni Cecelja ovako se oprostio od čitatelja *Glasnika*:

»Nakon dvadeset godina svijet se oko nas u mnogočemu izmijenio. I Crkva je s Vatikans-

kim saborom udarila novim putovima u odgoju svojih vjernika i u širenju kršćanstva. Ona traži prilagođivanje novim prilikama i trudi se, kako bi novim, boljim izrazima protumačila modernom čovjeku vječne istine. Za to treba novih apostola, koji će znati trgnuti svijet iz vjerskog nehaja i vratiti ga opet na put vjere. Potrebna je nova metoda, nov način, a to mogu dati oni, koji su rasli u novoj sredini, koji će bolje razumjeti vjerske i duševne probleme današnjeg čovjeka.«

»S ovim brojem *Glasnik Srca Isusova i Marijina* prestaje izlaziti. Na to nas sile financijske poteškoće jer su troškovi oko izdavanja svakim danom sve veći, a izvori, što je i razumljivo, sve manji. Zato je urednik *Glasnika* razložio svoje stanovište na sastanku hrvatskih svećenika u Salzburgu od 19. do 22. XI., pa je zaključeno da se *Glasnik* obustavi. Potrebno je prenijeti Središnjicu Caritasa u Beč jer Salzburg više nije centar, kao što je bio do pred kratko vrijeme, bar za izbjeglice. Danas ima u Austriji preko 45.000 naših radnika, a izbjeglice su smještene u lager Traiskirchen, koji je također blizu Beča. Čitav organizacijski posao treba prema tome prenijeti u Beč, gdje je i središte vlade, u rukama koje leži rješavanje problema i radnika i izbjeglica.«

Cecelja o *Glasniku:* Puno mi je ipak lakše odkad nemam brige s mjesečnikom *(Glasnik SIM, op. m.)*. Sad istom vidim koliki je to bio teret. *(Pismo Draganoviću 10. XI. 1969. Koresp. br. 301).*

Čitatelji o *Glasniku:*

»Moramo biti prezadovoljni da to svladate što imate, jer svaki drugi na Vašem mjestu bi upravo pobjegao i nastojao da ostane nepoznat, a Vi još uvijek na svom položaju, nosite veliko breme i radite bez riječi.« (Ante Mikrut, 9. veljače 1964., suradnik i čitatelj. Ceceljin arhiv, pošta.)

»Stomi pisete dami nece imati ko da Cita nas Glasnik meni jest zato jako tesko ali jesam jedan Rodeni i Umrli Hrvat i za moj majcin jezik i za moju Hrvatsku Bracu ja uvijek pitam. Ja njega uvijek nosim kod mene i dadem Njemcima dami Citaju a ja slusam i slazem slovo po slovo Rijec po Rijec i kada dodem u moj Stan ondame Suze poliju.« (Šime Vukić, gotovo slijepi hrvatski emigrant, 1. svibnja 1952., Ceceljin arhiv, pošta.)

»Čitajući *Glasnik,* ovaj zadnji broj, veoma me je ožalostilo kad sam vidjela da je *Glasnik* prestao izlaziti i da je ovo zadnji broj. Velika je šteta za nas emigrante. *Glasnik* nam je vrijedio u tuđini, dao nam je snagu, utjehu i hrabrosti, ujedno nam je bio za vjerski život.«

»Mogu vam reći da mi je *Glasnik* bio prva utjeha kad sam došla u Švedsku. Velika je sramota od nas Hrvata da nam *Glasnik Srca Isusova i Marijina* prestane izlaziti zbog financijske pomoći, a nas toliko u slobodnom svijetu. Mnogo se novaca potroši u ono što nije potrebno, a za *Glasnik* se ne može pomoći; može se, samo ako se hoće. Velečasni, Vi ste mnogo truda uložili oko našeg *Glasnika,* jer nije lako s narodom. Bilo ih je mnogih koji nisu htjeli redovito slati svoju pretplatu za *Glasnik*". (Milka Šolić, hrvatska izbjeglica, 8. veljače 1969.)

Ante Mikrut (sa sinom), suradnik Glasnika

POSLJEDNJI BROJ GLASNIKA

Godine 1945. hrvatske su izbjeglice napučile, tako reći, preko noći logore Austrije, Njemačke i Italije. U prvim danima svatko se snalazio, kako je znao. Gdje se srećom našao svećenik, išlo je lakše, jer se on zauzimao kod vlasti za potrebe toga svijeta. Nije uvijek ni on uspio, ali je bilo pomoženo bar nešto.

U prvo vrijeme nije se moglo ni misliti na neki sredjeni vjerski život. Bila je velika sreća, ako se mogla održati bar nedjeljnja misa. Kad su se izbjeglice nekako ustalile u pojedinim logorima, nastojalo se i oko skrbi za vjerski tisak. Trebalo je odgajati i djecu, koja su bila prepuštena razornom logorskome životu, pa je svećenik Želimir Liko u logoru Pegetz u Lienzu bio izdao šapirografirani Mali katekizam. Pojavio se i prvi povremeni časopis: „Zov Mařijin", koji je uredjivao Don Nikola Tojčić. Ali se sav taj rad ograničio tek na dotične logore ili u najboljemu slučaju na jednu pokrajinu. Nedostajalo je medjusobne povezanosti. Prvi korak u tome učinjen je osnivanjem Središnjice hrvatskoga Caritasa u Salzburgu, u kasnu jesen god. 1947. Vodstvo je dano Don Juri Vrdoljaku. Na svećeničkom sastanku u Salzburgu odmah iza toga bio je usvojen njegov prijedlog, da se izdaje jedan glasnik, koji bi izbjeglicama pružio vjersko štivo i povezivao ih medjusobno. Prvi broj toga lista izišao je u siječnju 1949. pod naslovom: Glasnik Srca Isusova i Marijina.

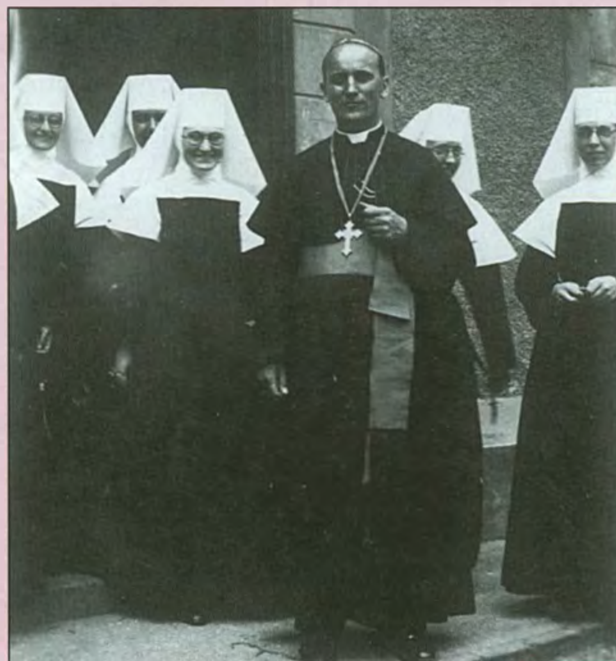
Glasnik je uredjivao najprije Prof. Franjo Krautzer. Vjerski list su izbjeglice rado primili, jer im je uz vjersko štivo pružao i sve, što se odnosilo na njihov život u tudjini. Gasnik je brzo prešao granice Austrije. Svaki iseljenik u prekomorske zemlje nosio ga sa sobom, pokazivao drugima, i tako je uskoro povezivao hrvatsku emigraciju na svih pet konitenenata. Svoju ulogu vršio je dvadeset godina, sve do dana današnjega. Koliki je bio njegov uspjeh i utjecaj, prosudit će povijest hrvatske emigracije.

Ceceljin uvod u posljednji broj Glasnika

VRANEKOVIĆEV DNEVNIK

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića u kojima je on opisao život i stradanja blaženoga Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću.

Blaženik je u Krašić prebačen 5. prosinca 1951. Bilo je to premještanje iz jednoga zatvora u drugi. I tu je bio onemogućen u vršenju biskupske službe, ponižavan i progonjen. O tom progonu on je napisao mnoga svjedočanstva. Jedno od njih nalazimo i u pismu koje 29. listopada 1953. napisao vlč. Marku Periću,[1] svećeniku Mostarsko-duvanjske biskupije.

Bl. Alojzije Stepinac s časnim sestrama milosrdnicama, 19. srpnja 1943.

"Carissime!

Primio sam Vaše cijenjeno pismo s izvještajem o stanju preuzv. biskupa dr. Čule.[2] Duboko me je dirnula Vaša sinovska ljubav prema Vašem dragom biskupu, i nadam se da ćete ju gajiti i ubuduće, jer on to zaslužuje kao čovjek, kao svećenik, kao biskup, koji nosi preteško breme pastirske službe u najtežim danima naše povijesti.

Kako vidim iz Vašega pisma, njegovo se stanje znatno pogoršalo. Što ćemo! Možda je sveta volja Božja da i on i ja predamo naše živote Bogu da se spasi stado. I moja je naime bolest smrtonosna, pa bih morao krenuti na koju kliniku u inozemstvo jer kod nas nema odgovarajućeg lijeka za moju bolest (radiumfosfor, itd). Ja bih dakako mogao otići. Budite uvjereni da bi i njega smjesta pustili otići. Ali uvjet i kod mene i kod njega, da padnemo na koljena pred Balom i odamo mu počast, koja ide jedino Bogu živome. A to ne smijem ni ja ni on. Ergo, valja biti spreman na smrt, ako dragi Bog hoće. Ja sam svakako odlučio uz milost Božju tako. A kako vidim, i on, makar nismo ni riječi izmijenili, a niti mogli izmijeniti. Mi bismo morali izdati prava Crkve Božje ako hoćemo spasiti vlastite živote. A to ne smijemo i ne možemo.

Dobro je da ste izvijestili preuzv. nadbiskupa Ujčića. Nadam se da će on naći mogućnost da izvijesti Svetu Stolicu. Ja te mogućnosti nemam jer sam stalno pod stražom i interniran. Što više, straže su pojačane i više ne mogu k meni ni biskupi ni svećenici ni privatnici. Svakoga se zaustavlja ako je i najmanja sumnja da ide do mene i tjeraju ga natrag uz stereotipno ponavljanje: "To je ratni zločinac, tamo se ne smije ići."

Poštom se pak ja ne služim već od 1945. godine, jer za to imam važnih razloga. Ni jednoga pisma otada nisam pisao poštom, osim što potvrdim primitak kojeg preporučenog pisma, što moram. Usmeno bih mogao o tome više pripovijedati. Nemam dakle mogućnosti da informiram svjetsku javnost točnije o dragom biskupu Vašemu.

Međutim, što sam mogao, učinio sam dok je još bio ovdje preuzv. apostolski otpravnik poslova Nuncijature mons. Oddi.[3] No krivo bi sudili da katolička javnost vani na Zapadu ništa ne zna i ne poduzimlje glede Vašeg preuzv. biskupa. Budite uvjereni da se mnogo pisalo i piše u njegov prilog po katoličkom svijetu, samo što do nas malo ili ništa dopre izvana. Ja sam lično imao prilike ne jedanput čitati o njegovim patnjama u inozemnoj štampi.

O jednome napose možete biti sigurni: kad bi ga i sav svijet zaboravio, ne bi ga zaboravio Sveti Otac. Ako itko osjeća boli Crkve, osjeća ih Namjesnik Kristov. Ako možda i ne spominje pojedinca imenom, zna se na koga misli. Tako eto ove godine cijeli mjesec februar molilo se po svem katoličkom svijetu na nakanu po odredbi Svetog Oca: "*Cor Jesu, ut persecutionibus afflicti sint fortes in fide usque ad san-*

1 Vlč. Marko Perić, r. 14.X.1926. u Donjim Jasenjanima (ž. Bijelo Polje); za svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije zaređen je u Zagrebu 29.VI.1952; genaralni vikar u Mostaru od 1970. do 1971. te od 1971. do 1981.; imenovan je kotorskim biskupom 5.V.1981. i posvećen 26.VII. iste godine. Umro je, iznenada, u Rimu 5.VI.1983.

2 Mons. Petar Čule, r. 18.II.1898. u Kruševu; zaređen za svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije u Sarajevu 20. VI.1920; za biskupa Mostarsko-duvanjskog i upravitelja biskupije Trebinjsko-mrkanjske posvećen u Mostaru 4.X.1942.; radi vjernosti Kristu i Crkvi lišen slobode 22.IV.1948., a osuđen u srpnju na 11 i pol godina strogog zatvora; uvjetno oslobođen 30.X.1955.; upravljao biskupijama opet od listopada 1957. do 14.IX.1980.; umro u Mostaru 29.VII.1985.

3 Mons. Silvio Oddi, r. 14.XI.1910. u Morfassu (Piacenza-Bobbio); zaređen za svećenika 21.V.1933.; za biskupa posvećen 27.IX.1953.; bio izvanredni opunomoćenik "ad intar" Apostolske nuncijature u Beogradu od travnja 1950. do 17.XII.1952., kad mu je, nakon imenovanja nadbiskupa Stepinca kardinalom, jugoslavenska vlada naredila "u roku od tjedan dana" napustiti zemlju.

guinem. Te rogamus audi nos!"[4] Vaš je dragi biskup, kako vidite odlučan i umrijeti za svete ideale Crkve Božje. Nema sumnje, da je tomu mnogo doprinio katolički svijet. A što da kažemo lično o Svetome Ocu, kojemu stoji na raspolaganje *thesaurus Ecclesiae?*[5] Uvjeren sam, da grabi iz njega obilato, da pomogne i nama svima, u prvom redu biskupima, na kojima leži odgovornost najveća. Ja Vam mogu u svoj iskrenosti duše reći da ne bih po svojim silama izdržao ni jednog dana da nema molitava milijuna dobrih duša po svemu svijetu koje mole za progonjenu Crkvu.

A što se tiče pohvala svijeta, niti nam one mogu što koristiti pred Bogom niti nam mogu njihove grdnje i napadaji što škoditi pred Bogom.

I za Vašeg dragog biskupa vrijedi obećanje Gospodinovo: "*Ego ero merces tua magna nimis!*"[6] I taj dan nagrade sigurno će doći. A Gospodin će naći i novog pastira po Srcu svome, ako bi dosadanji morao položiti život za ovce. Budite i u tom pogledu bez brige, osim da revno molite i na tu nakanu, kao što ću i ja.

Pozdravite lijepo s moje strane presv. Majića.[7] Ja iz daljine promatram, koliko mogu, njegov rad i napore i recite mu da mu od sveg srca čestitam na divnom držanju u ovim danima patnje, a i svem njegovom dragom hercegovačkom puku. Vaše patnje i naše su patnje i mi smo s vama svima jedno srce i jedna duša.

Konačno, da pripomognem presv. Majiću, ako treba što za dragoga mons. Čulu, stavljam Vam na dispoziciju dvije stotine dolara od mog fonda u Americi. Rado bih i više, ali ima hiljade potreba na sve strane, a htio bih po mogućnosti dati svima što mogu. Stavite se u vezu s preuzv. Salisom glede isplate (samo ništa ne pišite poštom). Od srca pozdravlja i blagoslivlje sve

+ Alojzije
kardinal-nadbiskup zagrebački[8]

9. XI. 1953.

Pošaljem Vladu Ivasića do dr. Bankovića da pita kako je s poreznom tužbom. Odgovor: »Rješenje je tu, ali nitko mu se ne pokorava!« Eminencija: »Ovakovi sudovi znak su da je temelj slab!«

-

Danas sam pozvao I. r. djece da umjesto u nedjelju dođu na vjeronauk u utorak. Učiteljica Bartaković im brani. Dođu samo djeca koja su s ovu stranu crkve, a prema Brezariću morali su svi u redu dva po dva otići. Mali Josip Županac iz Brezarića da može doći, kaže učiteljici da ide do tetke kod Šimečkoga. Ode i sav zapuhan dojuri iza crkve na sakristijska vrata. Djeca su shvatila o čemu se radi. Ovoga puta sam ih pustio kući i za sada vjeronauk moram opet držati nedjeljom.

-

Jučer sam išao pitati na miliciju mogu li moji roditelji doći k meni ovamo. Komandir pita telefonom u Jasku, ali navodno nema tamo onoga koji bi mu na to mogao odgovoriti. »Najkasnije sutra javit ću vam kako stvar stoji« – reče mi komandir. No, do sada ni riječi. Lažu! Rekao sam im: »Recite Drpiću (šef Udbe), ako moji roditelji ne mogu do mene, onda sam ja u formalnom zatvoru prije svake presude!«

– Ne odgovaraju na tužbu, na molbe za procesiju, sada na ovo pitanje. Pa ja sam onda izvan zakona!

-

Ovih dana Eminencija služi svete mise na nakanu da »dobri Bog prosvijetli ove jadnike koji će 12. o. mj. pokleknuti pred Balom!«... »Neka samo dođu na sastanak, ali ja se nadam da će dobar dio klera izdržati.«

-

Kažem Eminenciji da će CMD-aši prigodom sastanka u Zagrebu imati besplatni stan, hranu, dnevnice... »Vi ćete to već s porezom platiti!« – kaže on.

11. XI. 1953.

Jučer je Eminencija rekao preč. Šimeckom: »Cijelu noć nisam spavao misleći na one jadnike (CMD) što spremaju. Nesretnici! Zar ne vide kuda to vodi! Ovi idu za potpunim odcjepljenjem od Rima, a onda što smo!?«

Skupina hodočasnika iz Susedgrada, 19. listopada 2007. (snimio: D. K.)

-

Sve molitve i žrtve ovih dana Eminencija prikazuje na nakanu: *Ut illos confundere digneris, Te rogamus audi nos!*[9] Na tu nakanu svake nedjelje molim s vjernicima jedan Očenaš. Danas iza sv. mise Eminenciji je podrhtavao glas kad je molio s narodom završne molitve...

Uzdržaje se od jela... Adorira po cijeli sat. Zami-

4 "Srce Isusovo, da se dostojiš sve pritiješnjene progonstvima uzdržati jakima u vjeri sve do prolijevanja krvi, Tebe molimo, usliši nas!"

5 Blago Crkve.

6 "Ja ću biti nagrada tvoja vrlo velika!", usp. Post 15, 1

7 Vlč. Andrija Majić, r. u Drinovcima 9.IV.1892.; za svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije je zaređen 11.VI.1915.; generalni vikar i konzultor od 1942.; biskupski delegat (*sede impedita*) od 1948. do 1956.; u zatvoru tri mjeseca 1950. te četiri godine: od 1958. do 1962. Umro u Studencima, 31.XII.1978.

8 AP, sv. XII., str. 200.-201.

9 »Da ih se dostojiš smesti, Tebe molimo, usliši nas!«

šljen je... Crvenilo mu udara u lice... Misli na jadne svećenike koji su se dali 'upreći u ovo kolo'.

12. XI. 1953.

Sajović na objedu. Eminenciju veseli da je tako odlučan. – Danas Eminencija nije izišao na šetnju. Cijeli dan moli da se dragi Bog smiluje ovim jadnicima (CMD). – »Znam da mnogi od njih jednako misle u duši kao i mi, ali eto zastrašeni su i nasjeli, i već sada je teško natrag. Baš zato što je Crkva toliko pritisnuta, čvrsto sam uvjeren u skoru proslavu Crkve i propast bestijalnog komunizma!«

Nadbiskup dr. Antun Bauer predvodi liturgijski obred prigodom pohoda nepoznatoj župi. Njemu s desna obred prati tajnik, Alojzije Stepinac, svećenik.

Uoči Bezgrješnoga začeća Bl. Djevice Marije, 7. prosinca 2007., navršilo se 70. godina od smrti zagrebačkoga nadbiskupa Antuna Bauera. Rođen je u Breznici 11. veljače 1856. Za svećenika je zaređen 1879. Bijaše dugogodišnji profesor filozofije i osnovnog bogoslovlja na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, a akad. god. 1906./1907. i rektor Zagrebačkog sveučilišta. Bio je urednik "Katoličkog lista" i pokretač "Bogoslovne smotre".

Na Bogojavljenje 1911. imenovan je koadjutorom zagrebačkom nadbiskupu dr. Josipu Posiloviću, a nakon njegove smrti 26. travnja 1914. rezidencijalni zagrebački nadbiskup. godine Bi - Zagreb, 7. prosinca 1937.)

Nakon 1. svjetskog rata i stvaranjem Jugoslavije postao je prvi predsjednik Biskupske konferencije. U tom je svojstvu bio budan pastir i branitelj prava hrvatskog naroda od velikosrpske politike kralja Aleksandra. Godine 1925. održao je prvu sinodu Zagrebačke nadbiskupije. Podupirao je djelovanje „Katoličkog pokreta" i potom „Katoličke akcije", potaknuo dnevnik "Narodna politika", a potom "Hrvatska straža". Sagradio Dječačko sjemenište na Šalati i kompleks "Vatikan" u Vlaškoj ulici, za uzdržavanje istoga sjemeništa.

Na njegov je prijedlog 28. svibnja 1934. Pio XI. Mladog svećenika dr. Alojzija Stepinca imenovao zagrebačkim nadbiskupom koadjutorom s pravom nasljedstva

13. XI. 1953.

Prema radijskim vijestima i novinama bijedno je prošlo 'jučerašnje slavlje' u Zagrebu. Sastanak je bio u Glazbenom zavodu, a objed u hotelu Esplanade. Na sastanku su bili predstavnici vlasti: Zlatan Sremac, Kokorenić i dr. Gostiju i učesnika bilo je oko 200. Vrlo malo. Tu je bio i predstavnik Udruženja pravoslavnih svećenika. Iz Istre nikoga! Dr. Nežić je unaprijed zabranio da idu, i to *sub poena suspensionis!*[10] Iza toga je pozvan u vojsku. – »Možda će mu zato dati« – kaže Eminencija – »da zahode čisti u vojsci i druga poniženja priuštiti. No, i jedan je Papa čistio carske štale i na kraju su ga zatukli. Pa što su time polučili?«

Na sastanku napadaju svećenike-emigrante.

U odbor su izabrani Markužić i Kristofoli – obojica suspendirani.

Zato je lijepo odgovorio preuzv. g. Bäurlein Akšamoviću kad ga je ovaj nagovarao da izdaju neku deklaraciju u vezi s Udruženjem i da ne brani svećenicima put u Zagreb: »Što imadu tražiti naši svećenici među suspendiranima 12. XI. u Zagrebu. Uostalom, ja sam biskup!« Isti Bäuerlein rekao je prije nekoliko dana svećeniku Boži Medvidu[11] da imade u biskupiji oko 10 svećenika, koji simpatiziraju s Udruženjem, ali to su svećenici drugoga reda – više na štetu negoli na korist biskupiji. Ako koji 12. XI. pođe u Zagreb, ja znam što je onda moja biskupska dužnost!« – Kamo sreće da su svi biskupi tako odlučni!

-

Prije tri dana uhapšen je u Nadbiskupskom dvoru u Zagrebu dr. Ante Radić. Pretresli mu stan. Tu je izagnan iz Šibenika živio s biskupom Banićem.

-

Pošao sam danas na Prekrižje do Petrovića kod kojega je u posjetu Božo Medvid. Tu doznam da će sestre iz Karmela danas doći u Krašić. Brzo se vratim kući. Pitam čč. ss. da li je Karmel stigao. – Nije. Bilo mi je sumnjivo nisu li ih plavi vratili... Pojurim biciklom u pravcu kuda su one prošle ako su vraćene. Pred Brlenićem pitam neku ženu, koja je tu pasla blago, je li vidjela tu dvije ženske u gradsko obučene.

– Jesu – kaže ona – dvije išle prema Krašiću, a onda se natrag vratile. Jedna je nosila ruksak.

Bio sam siguran da su one – i pojurim naprijed. Stignem ih na ulazu u stanicu u Lazini. Daju mi poštu. Veselje! Providnost! – Karmel je jučer molio, kao i mi: *Ut illos confundere digneris...*

-

Eminencija se malo nahladio. Cijeli dan leži u krevetu.

– Bolje dan-dva leći – veli on – nego da me prehlada gnjavi po 3 tjedna.

Vedar je. Objedovali smo u njegovoj sobi. Večerao je u krevetu, a ja za stolićem do njegova kreveta. Za večeru je zatražio samo čaj i jabuku. No, da ne oslabi, dao sam da mu č. sestra donese cijelu večeru. Rekao mu da mu je okrjepa potrebna, da ne oslabi – i uzeo je.

14. XI. 1953.

Dolazi ovamo Božo Medvid. – 15. rujna je izišao iz zatvora. Drag je Eminenciji taj posjet, pogotovo kad svećenicima brane pristup ovamo. Isti priča da

10 »Pod kaznom obustave«

11 MEDVID, Božo, rođen 2. ožujka 1924. u Jelsi. a svećenika je zaređen 7. travnja 1947. Najprije je bio službovao u Gdinju, odakle je lažno optužen i osuđen na kaznu zatvora. Na povratku iz Stare Gradiške pohodio je nadbiskupa Stepinca. Po uputama prispio je preko Gornjeg Prekrižja, gdje je župnikom bio njegov kolega Stipe Petrović. Nakon povratka u biskupiju, do 1960. bio je u Jelsi kapelan i kateheta, a otada župnik do 2000. Danas živi kao umirovljeni svećenik u Jelsi.

se svećenici u logoru Gradiška dobro drže. Ne nasjedaju naklapanjima crvenih, pogotovo ne što se tiče CMD-a. Kako su pred godinu dana biskupi dosta šutjeli o tom Udruženju, a meni mnogo obećavali, to se neki od svećenika počeli kolebati. U to dođe tu i tajnik senjskog biskupa, koji im saopći da je on osobno predao suspenziju Marohniću. – To je bilo dosta tada za ravnanje svima... Svećenike su u zadnje vrijeme sastavili po grupama s kriminalcima... Najsramotnije podvale bacaju na svećenike i bolno ih vrijeđaju. Pitali su nekog zatvorenika da li se svećenici seksualno iživljavaju i sl.! Alaj su gadni!

-

Dr. Bogičević, Popović, Pišonić, Stella.

Eminencija zadovoljan kad čuje da je relativno najmanje svećenika bilo iz Zagrebačke nadbiskupije. Svega oko 30, a od tih polovica što su iz stranih biskupija, samo što su ovdje na službi. Svećenike iz vojske dopremili u Zagreb, presvukli ih u civil – doveli na skupštinu, a po svršetku natrag u kasarnu, samo da bude veći broj. Bilo je tu hladno i prazno. Ni novinstvo ne polaže tome mnogo važnosti. Dva kratka izvještaja, i gotovo! Erjavec se toga dana maknuo iz Zagreba. Kovačić, kapelan, držao se po strani, a CMD-aši sami unišli u crkvu sv. Marka – i tu održali *Veni Sancte!*[12] – A iza toga na sastanku Udruženja svećenika govore partijci kao što je dr. Sremac!

Umirovljenici iz Remetinca u starom dijelu krašićke župne crkve (snimio: D. K.)

15. XI. 1953.

»Čitam suđenje Cianu. Kako li mu se ovi rugaju i vesele ovakvom svršetku, a ni ne znaju, što njih čeka. Zaboravljaju na riječ Sv. pisma: 'Ne veseli se propasti neprijatelja, da Gospodin ne pogleda na to i skine gnjev svoj s njega, a upropasti tebe'.«

16. XI. 1953.

»Nikakav OUN ne može bez Boga spasiti narode jer iz ralja kako komunizma, tako i kapitalizma sikće đavao«, rekao je Eminencija povodom pisanja *Der grosse Entschluss*[13] gdje se u vezi s enciklikom o Marijanskoj godini sav svijet poziva na molitvu...

»Baš mi je danas pod adoracijom u crkvi sinulo kako da uredimo ovdje, a i u cijeloj Nadbiskupiji, molitvenu akciju u Marijanskoj godini... Da sam barem prije znao za tu akciju Svetog Oca, učinili bismo nešto da se jednako postupi u cijeloj zemlji. Mislim da bismo svake subote uvečer imali pobožnost. Propovijedao bih, zatim krunica, litanije i blagoslov. Onda učiniti sve da se krunica zajednički moli u obiteljima... Možda bih još mogao javiti Bakšiću da se pozove sav kler i narod na molitvenu akciju. Nakana: oslobođenje od komunizma! Mislim da je 1954. g. za to odlučna. Kao uvijek, tako i sada đavao strepi pred tolikim molitvama – i zato toliki pritisak na nas.

Silno mi se dopada što autor jednog članka iznosi u istom časopisu o nekoj studentici u Šangaju.

Mi smo krivi – kažu studenti – da je naša kolegica klonula jer smo prestali moliti.

Zato – kaže Eminencija – što više moliti!

Velim mu da bismo i tu mnogo postigli preko djece. Ona znadu moliti krunicu, pa će je predmoliti svaki u svojoj kući. Na prve petke, subote i nedjelje još više pozivati ljude na molitvu. U ispovjedaonici i na propovjedaonici, u privatnim razgovorima govoriti ljudima o subotnjoj pobožnosti...

Zanimljivo je kako Eminencija u ovom svom zatvoru misli na sve to, i kako vodi brigu da koliko najviše može učini za duše – i slavu Božju!

17. XI. 1953.

Na klečanju sam u Jaski. Tu je Ljubetić, o. Vabut, o. Alfons i Marko Čunko. Svi su uznemireni što je u Okić-Mariju namješten Serafin Tvrtković. Sada u kotaru imademo četiri CMD-aša. Udba želi da pretežni broj CMD-aša svećenika bude u kotaru. Stvarno na skupštini CMD-a u Zagrebu od 26 svećenika Zagrebačke nadbiskupije, četiri su bila iz ovog kotara. Slučaj što je Tvrtković došao u Okić-Mariju tako se bolno dojmio Eminencije da je rekao: "[...]"[14]

»Morao bi opet netko poći u Zagreb.« S. Salezija se tek vratila. Sada će predstojnica i nosi jedno pismo za Bakšića, a jedno za Šepera...

O. Ignac[15] priznao je gvardijanu u Jaski da je primio od kotara 3.000 din, Sambolek i Čapek po 10.000 din, 15.000, a Krakar jednom 100.000 din. Sreća onda da se maknuo o. Ignac iz Jaske.

-

Već nekoliko dana smetaju radijsku emisiju Pariza, New Yorka jer se negativno izražavaju o FNRJ. »I opet će misliti da sam ja kriv, a svjestan sam da nisam. Ništa nisam učinio protiv ove države. Nisam rušio staru Jugoslaviju, ni NDH, pa ni ovu. To je stvar političara. Ali kad netko ne poštiva osnovna prava Crkve i čovjeka, tu smo dizali svoj glas. Ako ne će po pravdi – *Habeant sibi!* Ne će slušati Crkve, rugaju se Bogu, vrijeđaju čast Bogorodice – sve im je samo *in*

12 Veni Sancte [Spiritus].–»Dođi, Duše Presveti«. Prvi stih duhovske posljednice.

13 Velika odluka

14 Na ovom je mjestu dr. Dragutin Nežić precrtao četiri ili pet Kardinalovih riječi.

15 IVAK, Ivan o. Ignac (12. X. 1884.–3. V. 1974.), OFM. Tada je bio jubilarac. Za svećenika je zaređen 28. ožujka 1909.

Pjevački zbor Janjevaca iz Zagreba ispred župne crkve u Krašiću (snimio: D. K.)

curribus et in equis, pa neka im bude. Naše je geslo: *In Te, Domine, speravi*. Tko drukčije misli, mora propasti, a kriv si je sâm!"

-

Č. s. Salezija bila na Sekretarijatu za poslove narodne privrede, koji na temelju odluke Vrhovnog suda od 12. VI. o. g. treba ispraviti moj razrez poreza za 1951. g. Trebalo je to biti uređeno već u kolovozu, ali eto te "popovske tužbe" koje još tu stoje, makar su obećali da će ih ovih dana provesti u djelo. A prije toga prodali mi tri bačve i bicikl za 27.000 din, a od toga 21.000 uračunali u porez. Da sam u CMD-u, primao bih novac... Nikada biti Juda!

-

Eminencija doznaje da su Đuka Golubić i još nekoliko svećenika – uz neke uvjete – izašli iz logora u Gradiški. To ga boli, ako stoji to – i ne odobrava toga. Veli: »Uz cijenu života ne popustiti jer oni sa CMD-om idu za odcjepljenjem od Rima – i skizma je tu. A onda što smo? Njihov konačni cilj jest istrebljenje Imena Božjega sa zemlje. Tko to danas ne vidi, taj je slijep i bijedan. Što su dobili svećenici koji su im nasjeli i po koju hiljadu, za koju znaju, da je oduzeta bratu svećeniku, koji je na pravom mjestu – onda grižnja savjesti, sramota za cijeli život, a tko zna, što će biti na sudu Božjem?! Ja tu vidim kako je sotona upro sve sile. Zato sam preporučio svećenicima da svaki dan mole egzorcizam Leona XIII. Ujutro kada ustanem i obučem se, prvo mi je da izmolim egzorcizam. Već ga molim napamet. Zanimljivo je da onoga dana u Lepoglavi kad se onaj siromah objesio, nekako ujutro prije toga zaboravio sam ga izmoliti... Samo ne klonuti. Moliti, osobito neka se zajednički moli krunica u obitelji i dobri će se Bog smilovati našem narodu.«

18. XI. 1953.

Malo je uznemiren. Predstojnica je u Zagrebu. Autobus je ujutro nije primio, pa je otišla oko podne. Vraća se vjerojatno sutra...

U vezi s radioemisijom sa Zapada, osobito iz Francuske, pa i Engleske, kaže: »Sve mi se čini da će i Zapad okusiti komunistički raj prije konačnog njegovog sloma. Ne će da uvide ovu strahotu bestijalnog komunističkog režima, ne poduzimlju ozbiljne mjere da ga suzbiju, cjenkaju se s njim, Crkvu ne će da slušaju, pa će vidjeti što je on kad ga osjete.«

19. XI. 1953.

Kod objeda iznosi neke žalosne pojave našega društva zadnjih desetljeća: »Idući kao ceremonijar o Novoj godini u isusovačku crkvu da pomognem ispovijedati, vidim na uglu Draškovićeve i Vlaške ulice kako sjedi jedna djevojka, pijana. Druga tetura po ulici. U nekom lokalu oficir je javno pred gostima vršio prileg. I to bez stida. S tornja katedrale bacali se ljudi i činili samoubojstvo. Na periferiji grada očajna bijeda. Neke su obitelji ležale tu na smetlištu. Počeo sam izdavati *Caritas*. Izišlo je osam brojeva i zapelo. Svećenici nisu imali za to smisla. Gledajući sve to i tolika druga zla, rekao sam: mora nešto doći – Bog će pokarati svijet. Tako je i bilo... Evo Drugog rata – i tolike druge nevolje.«

-

Predstojnica dolazi iz Zagreba s č. s. Izidorom. Don Ante Radić je pušten. U Dvoru mu otkazali stan i hranu. Ni pustili ga nisu unutra. Časne sestre u Dvoru [...] nečasno su se ponijele. Dok je bio u zatvoru, nitko iz Dvora nije za nj pitao. Čč. ss. u Maksimiru spremaju mu rublje jer je bez ičega. Eminencija im zato šalje 5.000 din. Odsada će i na stanu i na hrani biti u Antunovcu. – Sve to boli Eminenciju.

-

Radio-Vatikan javlja jučer o skupštini CMD-a. Osuđuje ih. Iza prvog rata žuti pokret, a iza drugog crveni... Vodi u skizmu. Utješno je što su ti svećenici 'slaba roba'... itd. Znači da su ih vani dobro ocijenili i upoznali... S time u vezi govori mi Eminencija danas na šetnji kako je »papa Nikola pisao bizantinskom caru da je skizma gora od idolopoklonstva jer idolopoklonik ipak se barem nečemu drugomu klanja, a skizmatik se klanja svojoj volji.«

20. XI. 1953.

Radi svega toga danas Predstojnica i Salezija opet idu u Zagreb. Nose pisma Bakšiću za Salisa, Vanina i za Karmel. »Kad oni tako rade, onda ćemo i mi pokazati što je red i pravo«, rekao je misleći na CMD [...] »Sad vidim zašto su me htjeli dobiti preko granice, van iz zemlje... Ali ne ćeš, druže Tito!«

-

Gledajući prilike u kojima je stisnuta Crkva i narod, rekao je jučer: »Ja sam uvjeren da je najbolja molitva ona da Gospodin od nas uzme kameno srce: *Aufer a nobis cor lapideum et da nobis cor carneum, qui te diligit, te audit, te sequitur...*"[16]

16 »Ukloni iz nas srce kameno i daj nam srce od mesa, koji tebe ljubi, tebe sluša, tebe slijedi.« Radi se o gramatičkoj pogrješki samoga autora koji je umjesto »quod« (srednji rod), jer »cor« (srce) je srednjega roda, napisao »qui«, pa bi tekst glasio: »Izvadi iz nas srce kameno i daj nam srce od mesa koje te ljubi, sluša i slijedi.«, usp. Ez 36, 26.

Blaženik u zemlji i narodu Hrvata

Poznato je da je blaženi Alojzije Stepinac upućivao narod na čuvanje kršćanske baštine. U propovijedi prigodom posvete crkve u spomen kralja Zvonimira u Biskupiji kod Knina 18. rujna 1938. reče:

»Naš narod našao je dobri Bog prije više od 13 stoljeća u pustoj zemlji poganstva, gdje se kao razuman stvor klanjao nerazumnim stvorenjima, vodio ga svojom providnošću i čuvao, dok ga konačno, noseći ga na krilima svoje ljubavi i milosrđa, nije stavio na sveto tlo Katoličke crkve u današnjoj njegovoj domovini, u sjenu Petrove pećine, gdje evo već duga stoljeća, kraj svih jada što ga biju, može uživati plodove Kristova nauka i katoličke kulture, i hraniti se i pojiti izvorima žive vode što teku iz svetih sakramenata.

Sjećajući se tih i tolikih dobročinstava Božjih, kao maleni znak zahvalnosti za bezbrojna dobročinstva Božja prema našemu hrvatskom narodu, stavio sam na veliko zvono ove spomen--crkve natpis: *Omnipotenti Dominatori Christo, qui per saecula multa populi Croatorum dux solus fuit, hoc signum in laudem et gloriam sempiternam!* 'Svemogućem Vladaru Kristu, koji je kroz mnoge vjekove bio jedini vođa hrvatskoga naroda, ovo zvono na vječnu hvalu i slavu!'

Neka te, dakle, dragi moj hrvatski puče, ova spomen-crkva, danas posvećena, i glas njezinih zvonova, kad ih čuješ, podsjeća na dvije stvari: prvo – da budeš Bogu zahvalan za prošlost, za bezbrojna primljena dobročinstva, drugo – da ti je samo u njemu spas u budućnosti!«

Sjetih se tih riječi osobito uz tri događaja nedavnih dana u zemlji i narodu Hrvata.

1. Na Veliki petak, 21. ožujka 2008., nakon obreda smrti i ukopa Kristova, otvorih hrvatsku dalekovidnicu i na 1. programu, umjesto sućuti s trpećim Kristom i 80% posto izjašnjenih njegovih učenika u Republici Hrvatskoj, čuh pjesme o Kristovu uskrsnuću: *Uskrsnu Isus doista*, *Aleluja* F. Händla i druge. Da su ih kršćani mogli čuti na uskrsnu večer, bio bi to čin poštovanja i ushitna darivanja. Ovako? Očito se netko ruga ili omalovažava katolike.
2. Na dan Uskrsa, na dalekovidnici, na privatnoj postaji, dopisnik iz Rima novinar Silvije Tomašević hrvatsku je javnost izvješćivao o uskrsnim proslavama u Rimu, pa je podsjetio gledatelje da je Benedikt XVI. u uskrsnom bdijenju u bazilici sv. Petra »'prekrstio' Magdia Allama, dugogodišnjeg kolumnista i zamjenika direktora časopisa *Corriere della Sera*«. Kad li je taj bio kršten? Kako je duboko u svijest pojedinih ljudi prodrla komunistička propaganda koja je umjesto slobodnih prelazaka iz jedne vjere u drugu, podmetala, osobito nadbiskupu Alojziju Stepincu, nasilna 'prekrštavanja'!?
3. Boraveći u službenom posjetu RH, američki je predsjednik George Bush istaknuo kako unatoč razdaljini od tisuća milja, Hrvatsku i Ameriku spaja vjera u Boga i njegov blagoslov slobode. Ispod lunete južnog portala crkve sv. Marka, iz koje su privremeno uklonjeni kipovi svetaca, osvrnuo se i na njenu povijest jer je »kroz stoljeća bila svjedokom hladnih zima, okupacije, tiranije i rata«. Predsjednik Bush je svoj govor zaključio porukom: »God bless Croatia – Neka Bog blagoslovi Hrvatsku!« S kakvim su osjećajima to slušali prvaci hrvatskoga naroda i njihovi pomagači koji su iz zakletve hrvatskog predsjednika, a on vodi državu s preko 80% katoličkog pučanstva, izbrisali priziv na Božje ime?

Pa ipak. Tješe me riječi bl. Alojzija izgovorene u Kninu: »Kažem, otvoreno pred cijelim svijetom, da nas Božja providnost nije pravodobno zaklonila pod majčinsko krilo Katoličke crkve, nestalo bi nas bilo već davno s lica zemlje (...). Kad bismo, što ne dao dobri Bog, nesrećom otpali od Katoličke crkve i zabacili njezinu divnu nauku, brzo bismo se srozali do barbarluka.«

Pjevači i župnik iz Kraljeva Vrha u pohodu Krašiću

Skupina umirovljenika prigodom pohoda Stepinčevoj rodnoj župi (snimio: D. K.)

1.000 većih, napola bolesnih dječaka, zapalivši gospodarske zgrade i odvukavši sve blago, ponajviše krave muzare, koje su davale mlijeko za male bolesnike.

U to vrijeme je u prihvatilištima bilo oko 3.000 što muške, što ženske izbjegličke djece. Od onih 1.000 dječaka što su ih odmetnici odveli većina ih se vratila izgladnjela i bolesna, a ostatak je još potakao liječnike i sestre na još požrtvovniji rad da se, koliko je moguće, ispravi bijedan položaj ove djece. Brigom ministarstva za društvovnu skrb prihvatilišta su dobila 50 krava muzara, a djeci je posvećena još veća briga. U to vrijeme, kada se vodila ogorčena borba da se spasi svaki ugroženi mladi život, potrebno je naglasiti požrtvovan rad sestara reda sv. Vinka, od kojih je jedna i podlegla, te požrtvovan rad mladih tečajki Hrvatskog Crvenog križa iz Karlovca. O ovim strahotama odmetnika pričala nam je sestra glavarica koja nam je pokazivala uređaje dvorca.

Nastup 'patuljaka' u koje su se prerušila djeca u Dječjem domu za ratnu siročad u Jastrebarskom izmamio je smiješak inače ozbiljnog Blaženikova lica, prigodom podjeljivanja sakramenta Potvrde, 25. srpnja 1943.

Stari dvorac uređen je kako bi što bolje poslužio svojoj svrsi. Svuda u zgradi i malom dvorištu okruženom zidovima vidi se savršeni red. Starije djevojčice i dječaci nose vodu i pomažu u svim kućnim poslovima časnim sestrama. Brinu se za red i čistoću, pomažu u kuhinji, izobrazujući se time za dobre i radine buduće domaćice.

U lijevom krilu zgrade nalazi se malena kućna kapelica, a o duhovnom odgoju ovih mališana vodi brigu kućni svećenik. Kapelica je uređena skromno, ali s mnogo pažnje. Jednostavnost sobica i svetački lik Majke Božje djeluju mirno i pobožno, kao i cijela zgrada. Časna sestra glavarica vodi nas kroz sve prostorije, majčinskom ljubavlju popravljajući pokrivače nad usnulim mališanima. U nekim sobicama-spavaonicama su starija djeca budna, skinuli su s kreveta pokrivače, zavukli se pod krevet i tamo spavaju. Sestra glavarica se smješka na njihovu djetinjariju i ne grdi ih. U drugoj opet jedna djevojčica diktira jednom dječaku pismo za majku, koja je negdje u okolici Daruvara. Na svakom krevetiću je čisto rublje koje će djeca nakon kupanja preobući. Dnevni red u Domu je jednostavan. U pola 7 ustajanje, oblačenje, pranje, zajutrak, pa očekivanje liječnika, zatim mala užina, pa igranje u velikom perivoju koji okružuje dvorac. Poslije objeda do 3 sata poslijepodne spavanje, mala užina. Obično mlijeko i kruh, opet liječnički pregled i igranje do večere. Hrana je obilna i zdrava, a zrak prijatan, pa se djeca pod brižnim nadzorom brzo oporavljaju. Sa smiješkom nam pokazuje sestra glavarica u dvorištu hrpu bundeva koje će se kuhati sutra za objed.

- Liječnici su požrtvovni i imaju vrlo mnogo uspjeha u svom radu. – Ogromno imanje obrađuju težaci, koji se hrane također u Domu. Zavod je u glavnom neovisan o Jastrebarskom jer veliko imanje dovoljno opskrbljuje ovu djecu. – Za lijepog vremena djeca se kupaju u perivoju gdje je za njih sagrađen kupališni bazen.

Pošto smo se oprostili sa sestrom glavaricom izlazimo iz Dječjeg doma, praćeni pogledima dječaka i djevojčica koji nose vodu iz obližnjeg zdenca. Na suprotnoj strani ceste vidi se garište staje koju su u nemoćnom bijesu zapalili prošle godine odmetnici. Garište nas sjeća na divljaštva odmetnika o kojima nam je pričala sestra glavarica. Po poljima marljivi seljaci rade između ploha lelujavog zlatnog klasja kojim nas je ove godine obilno obdarila Providnost. Na daleka plodna polja polagano se spušta večernji mir.

IMPRESSUM

Časopis **Blaženi Alojzije Stepinac** (skraćeno: Blaž. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i časopis njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.

God. XV. (2008.), broj 2.

Cijena: 10 kn; za inozemstvo 4 eura ili 8 USD

Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara.

Izdavač: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca
Kaptol 31 - p.p. 949
10001 Zagreb

Uređuje i odgovara: dr. Juraj Batelja, Kaptol 18, p. p. 949, 10001 Zagreb

Adresa uredništva: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31, p. p. 949, 10001 Zagreb; **telefon (01) 48 14 920; faks: 48 14 921;** »Spomen--zbirka iz ostavštine blaženoga Alojzija Stepinca«, Kaptol 31, p. p. 949, 10001 Zagreb,
telefon: (01) 48 94 879 ili
e-mail adresa: juraj.batelja@zg.htnet.hr

Kad se u našem *Glasniku* spominju riječi »čudo«, »svetost«, »svetac« i sl., u duhu je to crkvenih propisa i treba ih razumjeti u smislu običnoga ljudskog izražavanja. Konačan sud o tome izreći će Crkva.

Lektura: Marina ČUBRIĆ, prof.
Tisak: Grafika Markulin

Stjepan Đurašin, rodom iz župe Veliki Bukovec, posvjedočio je na tribini održanoj u Svetom Đurđu Ludbreškom 15. veljače 2008.: »Mene je krizmao bl. Stepinac. Mnogi smo na biciklima, mnogi s konjima pošli u susret nadbiskupu koji je došao podijeliti sakramenat krizme u našu župu. Veliko je bilo oduševljenje naroda gledajući mladoga i hrabrog nadbiskupa. Žario je toplinom i neustrašivošću. Nama djeci ulijevao je povjerenje i mislio sam si da je to velik i dobar čovjek.«

Kard. Karlić dijeli sv. Pričest vjernicima koji su ispunili hrvatsku crkvu sv. Jeronima u Rimu, 10. veljače 2008.

Terezija Đurašin, supruga Josipa Đurašina, rodom iz župe Veliki Bukovec, posvjedočila je o bl. Alojziju Stepincu na tribini održanoj u Svetom Đurđu Ludbreškom: »Ja sam krizmana 1945. Rat je završio. Došli su komunisti koji su bili protiv crkve i protiv vjere. Zato u mojoj župi, u kojoj je mnoštvo svijeta prije rata s oduševljenjem dočekalo nadbiskupa Stepinca, prigodom moje krizme nije bilo takvog oduševljenja. Ne zato što mi to ne bismo htjeli, nego zato što to nismo smjeli. Crkva je bila puna vjernika, ali izvanjskih manifestacija i svečanosti nije bilo jer je to režim branio. Sjećam se ozbiljnog lica nadbiskupova i odvažnih riječi kojima je nas mlade želio ohrabriti na putu života i pred iskušenjima naše mladeži. S mužem Josipom sam preko 50 godina u braku i više puta smo razgovarali o tim promjenama koje su se dogodile i kako vlastodršci prolaze, a Bog ostaje!«

Nadbiskup Alojzije Stepinac prigodom dolaska na podjeljivanje sakramenta Potvrde djeci stradalnika 2. svjetskog rata u Dječjem domu u Jastrebarskom, 25. srpnja 1943.

Sestru Irenu Klimpak, milosrdnicu, danas članicu Družbe sestara milosrdnica, bl. Alojzije je krizmao u Visokom poslije 2. svjetskog rata. Više od dojmova s krizme prisjeća se svjedočanstva svojih sestara koje su radile u Nadbiskupskom dvoru, a koje su često govorile o blagim postupcima, ljudskosti i dobroti nadbiskupa Stepinca. Kad su sestre i pogriješile i opravdano se bojale kritike, nadbiskup ih je uz osmjeh znao opravdati i utješiti.

Zahvaljujemo obitelji Andrec koja je Uredu Postulature bl. Alojzija Stepinca predala nekoliko dokumenata, među kojima i *Govor nadbiskupa dr. Alojzija Stepinca na op. Klupi 3/X 1946.*, rukom prepisan u bilježnicu i strojopisom. Te je dokumente sačuvala i u baštinu predala danas pokojna Milka Andrec, rođena 6. veljače 1916. (roditelji joj bili Franjo Andrec i Alojzija ud. Mikula) u selu Graničar (Zlatar-Bistrica) župa Zlatar.

Ovaj dar otkriva kršćansku svijest za povijesnu istinu i pravdu u hrvatskom narodu koji je u komunističkoj diktaturi potajno morao stvarati i čuvati svoju kulturnu baštinu i istinitu povjesnicu.

»On je u Hrvatskoj gradio na razvalinama i ispunjavao materijalne i duhovne pukotine, pa je sada kao vrt u kojem odjekuje molitva i žubor izvora vječnosti«, reče kardinal Bozanić u propovijedi na liturgijski spomendan bl. Alojzija Stepinca u zagrebačkoj katedrali, 9. veljače 2008.

Tisuće su vjernika tražile utjehu i pomoć bl. Alojzija Stepinca na njegov liturgijski spomendan, 10. veljače 2008.

Brojni hrvatski svećenici, studenti na rimskim sveučilištima sudjelovali su na misnom slavlju Stepinčeva u crkvi sv. Jeronima u Rimu, 10. veljače 2008.